

T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TWITTER (X) DİPLOMASİSİ ÇERÇEVESİNDE KARİYERDİŞİ
BÜYÜKELÇİLERİN TWITTER KULLANIMI (2006-2024)**

RABİA KARAKILIÇ

Danışman : Doç. Dr. Evren KÜÇÜK
Jüri Üyesi : Prof. Dr. Fırat YALDIZ
Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Murat YILMAZ

KASTAMONU-2024

TAAHHÜTNAME

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu; ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını, bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini bildirir ve taahhüt ederim.

Rabia KARAKILIÇ

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TWITTER (X) DİPLOMASİSİ ÇERÇEVESİNDE KARIYERDİŞİ BÜYÜKELÇİLERİN TWITTER KULLANIMI (2006-2024)

RABİA KARAKILIÇ

**KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI
DANIŞMAN: DOÇ. DR. EVREN KÜÇÜK**

Bu araştırmada, kariyerdışı büyükelçilerin sosyal medya platformu olan Twitter (X) kullanımları incelenmiştir. Araştırmanın amacı kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanım verilerini inceleyerek söz konusu büyükelçilerin Twitter diplomasisi kullanımını analiz etmektir. Bu kapsamda araştırma örneklemini 2006 ile 2024 yılları arasında görev yapan kariyerdışı büyükelçiler oluşturmaktadır. Büyükelçilerin kişisel Twitter hesaplarında yaptığı paylaşımlar örnek olay tarama modeli kapsamında web içerik analiz tekniği ile incelenmiştir. Çalışma kapsamında daha doğru verilere ulaşmak amacı ile tweet paylaşımları kategorilenmiştir. Bunlar; *Göç ve Sığınmacı*, *Orta Doğu*, *Afrika*, *Terörizm* ve *Diaspora* kavramlarıdır. İlgili kavramlar hakkında Büyükelçilerin tweetleri, retweetleri ve beğenileri incelenmiştir. Kariyerdışı büyükelçilerin, Twitter diplomasisindeki etkilerini incelemek amacıyla ise *Propaganda*, *Diyalog Kurma*, *Bilgi Yayma* ve *Gündem Belirleme* alt başlıkları belirlenmiş ve araştırma kapsamında ilgili alt başlıklar hakkında yapılan paylaşımlar ele alınmıştır. Ulaşılan verilere bakıldığında; belirli kariyerdışı büyükelçilerin Twitter'ı aktif kullandığı, yabancı kamuoyunun oluşturulamadığı, görev yapılan devlette diasporanın Twitter kullanımı ile desteklendiği, propaganda ve bilgi yayma konularında yeterli olunduğu gözlemlenmiştir. Çalışma ile elde edilen bulgular literatür kapsamında değerlendirilmiş ve daha sonra yapılacak çalışmalar için tavsiyelerde bulunulmuştur.

ANAHTAR KELİMELER: Twitter, Büyükelçi, Diploması

Haziran 2024, 138 Sayfa

ABSTRACT

MSC THESIS

TWITTER (X) DIPLOMACY: THE USE OF TWITTER BY NON-CAREER AMBASSADORS (2006-2024)

RABİA KARAKILIÇ

**KASTAMONU UNIVERSITY INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCE
DEPARTMENT OF INTERNATIONAL RELATIONS
SUPERVISOR: ASSOC. PROF. DR. EVREN KÜÇÜK**

In this research, the use of the social media platform Twitter (X) by non-career ambassadors was examined. The aim of the research is to analyze the use of Twitter diplomacy by examining the Twitter usage data of non-career ambassadors. In this context, the research sample consists of non-career ambassadors who served between 2006 and 2024. The posts made by the ambassadors on their personal Twitter accounts were examined using the web content analysis technique within the scope of the case study model. In order to obtain more accurate data, the tweets were categorized. These categories are *Migration and Refugees*, *the Middle East*, *Africa*, *Terrorism*, and *Diaspora*. The ambassadors' tweets, retweets, and likes about the relevant concepts were analyzed. To examine the effects of non-career ambassadors on Twitter diplomacy, the subheadings of *Propaganda*, *Dialogue Establishment*, *Information Dissemination*, and *Agenda Setting* were determined, and the posts related to these subheadings were addressed within the scope of the research. The data obtained show that certain non-career ambassadors actively use Twitter, foreign public opinion could not be formed, diaspora in the host country is supported by the use of Twitter, and sufficient efforts are made in the areas of propaganda and information dissemination. The findings obtained from the study were evaluated within the scope of the literature, and recommendations for future studies were made.

KEYWORDS: Twitter, Ambassador, Diplomacy.

June 2024, 138 Page

TEŞEKKÜR

Tezimin hazırlanması sürecinde bana yol gösteren, her an desteğini hissettiren, tüm süreci büyük bir özveri ile yöneten ve sonsuz sabrı ile yanımda olan çok değerli danışmanım Doç. Dr. Evren Küçük'e içten teşekkürlerimi ve minnetimi sunarım.

Bilgi, birikim ve tecrübeleriyle beni yönlendiren ve destekleyen çalışmama büyük katkısı olan değerli jüri üyem ve hocam Prof. Dr. Fırat Yıldız'a ilgi ve alakası için teşekkürlerimi sunarım. Değerli fikirleriyle tezime destek sağlayan ve beni yönlendiren jüri üyem Dr. Öğr. Üyesi Murat Yılmaz'a teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım boyunca yanımda olan, maddi manevi desteklerini her an hissettiğim ve beni her zaman yüreklendiren canım babam Birol Karakılıç'a, biricik annem Gülsevim Karakılıç'a, ablam Busenur Karakılıç Kırbıyık'a ve kardeşim Sahra Su Karakılıç'a teşekkürlerimi sunarım.

Manevi desteğini her zaman hissettiğim ve her koşulda yanımda olan değerli ağabeyim ve hocam Harun Yıldırım'a teşekkürlerimi sunarım.

Tüm süreçte yanımda olan, beni her zaman daha iyisini yapmam için teşvik eden ve bana yoldaşlık eden biricik dostum Şeyma Betül Tok'a ve manevi desteğini her zaman yanımda hissettiğim, araştırma sürecinde tezime çokça yardımı olan canım dostum Dilruba Nur Kıcırlı'ya teşekkürlerimi sunarım.

Rabia KARAKILIÇ

Kastamonu, 2024

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	ii
TAAHHÜTNAME	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
GÖRSELLER DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	viii
1. GİRİŞ	1
1.1 Problem	3
1.2 Amaç	4
1.3 Önem	5
1.4 Varsayımlar	5
1.5 Sınırlılıklar.....	5
1.6 Tanımlar	6
2. DİJİTAL DİPLOMASİ	7
2.1 Twitter Diplomasisi	14
2.2 Yumuşak Güç ve Twitter Diplomasisi	19
3. KARİYERDİŞİ BÜYÜKELÇİLER VE TWITTER DİPLOMASİSİ.....	25
3.1 Kariyerdışı Büyükelçilerin Tweet Paylaşım Alanları	33
3.1.1 Göç ve Sığınmacı Kavramı ile İlgili Yapılan Paylaşımlar	53
3.1.2 Orta Doğu Kavramı ile İlgili Yapılan Paylaşımlar	56
3.1.3 Afrika Kavramı ile İlgili Yapılan Paylaşımlar.....	58
3.1.4 Terörizm Kavramı ile İlgili Yapılan Paylaşımlar	61
3.1.5 Diaspora Hakkında Atılan Tweetler	64
4. KARİYERDİŞİ BÜYÜKELÇİLERİN TWITTER DİPLOMASİSİNDEKİ ETKİLERİ	86
4.1 Twitter Diplomasisi ve Propaganda	88
4.2 Twitter Diplomasisi ve Diyalog Kurma	96
4.3 Twitter Diplomasisi ve Bilgi Yayma.....	105
4.4 Twitter Diplomasisi ve Gündem Belirleme.....	118
5. SONUÇ	127
KAYNAKLAR	132

GÖRSELLER DİZİNİ

Sayfa

Görsel 3.1 Dr. Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım	37
Görsel 3.2 Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım	38
Görsel 3.3 Ozan Ceyhun'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım	39
Görsel 3.4 İrfan Neziroğlu'na ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım	41
Görsel 3.5 Lütfullah Göktaş'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım.....	42
Görsel 3.6 Abdülkadir Emin Önen'e ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım.	43
Görsel 3.7 Ahmet Kavas'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım	44
Görsel 3.8 Ahmet Kavas'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım	46
Görsel 3.9 Ömer Faruk Doğan'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım.....	48
Görsel 3.10 Aşkın Asan'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım	49
Görsel 3.11 Talip Küçükcan'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım	51
Görsel 3.12 Talip Küçükcan'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım	52
Görsel 3.13 Talip Küçükcan'a ait Twitter hesabı üzerinden göç ve sığınmacı kavramları ile ilgili yapılan paylaşım.....	56
Görsel 3.14 Cemalettin Kani Torun'a ait Afrika kavramı hakkında en yüksek görüntülenme, beğeni, RT, yorum ve kaydedilme alan tweet.....	61
Görsel 3.15 Mehmet Güllüoğlu'na ait terörizm kavramı hakkında en yüksek görüntülenme, beğeni, RT ve yorum alan tweet	64
Görsel 3.16 Aşkın Asan'a ait ekonomik diaspora örneği tweet paylaşımı	66
Görsel 3.17 Derya Örs'e ait kültürel diaspora örneği tweet paylaşımı	67
Görsel 3.18 Derya Örs'e ait diaspora örneği tweet paylaşımı	68
Görsel 3.19 Hamit Ersoy'a ait gastrodiplomasi örneği tweet paylaşımı.....	69
Görsel 3.20 Hamit Ersoy'a ait kültürel diaspora örneği tweet paylaşımı	70
Görsel 3.21 Mehmet Güllüoğlu'na ait diasporanın organize edilmesine yönelik tweet	70
Görsel 3.22 Hasan Murat Mercan'a ait diasporanın organize edilmesine yönelik tweet	71
Görsel 3.23 Ozan Ceyhun'a ait gastrodiplomasi örneği tweet paylaşımı	72
Görsel 3.24 Ozan Ceyhun'a ait gastrodiplomasi örneği tweet paylaşımı	73
Görsel 3.25 Ozan Ceyhun'a ait gastrodiplomasi örneği tweet paylaşımı	73
Görsel 3.26 Ozan Ceyhun'a ait siyasi diasporanın organize edilmesine yönelik tweet	74
Görsel 3.27 Ozan Ceyhun'a ait kültür-sanat diasporası örneği tweet paylaşımı	75
Görsel 3.28 Talip Küçükcan'a ait eğitim diasporası örneği tweet paylaşım örneği.....	76
Görsel 3.29 Talip Küçükcan'a ait eğitim diasporası örneği tweet paylaşımı	77
Görsel 3.30 Talip Küçükcan'a ait Türk dilinin geliştirilmesine yönelik diaspora tweet örneği	78
Görsel 3.31 Talip Küçükcan'a ait Türk dilinin ve kültürünün tanıtılmasına yönelik diaspora tweet örneği	79
Görsel 3.32 Talip Küçükcan'a ait Yunus Emre Enstitüsü'nün çalışmalarının tanıtılmasına yönelik diaspora tweet örneği.....	80

Görsel 3.33 Talip Küçükcan'a ait Türkiye Araştırmaları Merkezi'nin tanıtılmasına yönelik diaspora tweet örneği.....	81
Görsel 3.34 Talip Küçükcan'a ait tarih ve kültürel diasporanın geliştirilmesi amacı ile yürütülen etkinlikler hakkında bilgi paylaşan tweet örneği.....	82
Görsel 3.35 Talip Küçükcan'a ait ekonomik diaspora örneği olarak Türk firmaların Endonezya'da desteklendiğine dair tweet paylaşımı	83
Görsel 3.36 Talip Küçükcan'a ait ekonomik diaspora örneği tweet paylaşımı	84
Görsel 3.37 Talip Küçükcan'a ait Türk diasporası açıklaması	85
Görsel 4.1 Clash Report isimli Twitter kullanıcısına ait Mark A. Milley'in açıklamalarını içeren tweet.....	90
Görsel 4.2 Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter paylaşımı	91
Görsel 4.3 Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter paylaşımı	92
Görsel 4.4 Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter paylaşımı	92
Görsel 4.5 Talip Küçükcan'a ait Twitter paylaşımı	93
Görsel 4.6 Talip Küçükcan'a ait Twitter paylaşımı	94
Görsel 4.7 Talip Küçükcan'a ait Twitter paylaşımı	95
Görsel 4.8 Talip Küçükcan'a ait Twitter paylaşımı	96
Görsel 4.9 Mahmut Erol Kılıç'ın Aydın Çıray'ın paylaşımına yaptığı yorum	98
Görsel 4.10 Mahmut Erol Kılıç'ın profilinde güven mektubu sunduğu anlara ait yapılan paylaşım.....	99
Görsel 4.11 Ufuk Ulutaş'a ait resmi diyalog kurmayı gösteren paylaşım	100
Görsel 4.12 Ufuk Ulutaş'a ait resmi diyalog kurmayı gösteren paylaşım	101
Görsel 4.13 Ufuk Ulutaş'ın takipçileri ile kurduğu diyalogu gösteren paylaşım	102
Görsel 4.14 Egemen Bağış'a ait resmi diyalog kurmayı gösteren paylaşım.....	103
Görsel 4.15 Ayşe Hilal Sayan Koytak'ın takipçisi ile diyalog kurmasını gösteren paylaşım.....	104
Görsel 4.16 Tuğba Nur Sönmez'e ait resmi diyalog kurmayı gösteren paylaşım ...	105
Görsel 4.17 Ahmet Kavas'a ait haber paylaşımı.....	107
Görsel 4.18 Ahmet Kavas'a ait haber paylaşımı.....	107
Görsel 4.19 Ahmet Misbah Demircan'a ait haber paylaşımı	108
Görsel 4.20 Ayşe Hilal Sayan Koytak'a ait haber paylaşımı	109
Görsel 4.21 Egemen Bağış'ın başka bir hesapta yayınlanan haber paylaşımının yanlış olduğuna dair bilgi paylaşımı	110
Görsel 4.22 Ozan Ceyhun'a ait haber paylaşımı.....	111
Görsel 4.23 Ozan Ceyhun'a ait haber paylaşımı.....	111
Görsel 4.24 Ozan Ceyhun'a ait haber paylaşımı.....	112
Görsel 4.25 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım tweeti.....	113
Görsel 4.26 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım ve diyalog kurma tweeti.....	114
Görsel 4.27 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım tweeti.....	115
Görsel 4.28 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım tweeti.....	116
Görsel 4.29 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım tweeti.....	117
Görsel 4.30 Ufuk Ulutaş'a ait diplomatik diyalog kurma ve bilgi paylaşım tweeti	117
Görsel 4.31 Ahmet Kavas'a ait gündem belirleme tweeti	119
Görsel 4.32 Ahmet Kavas'a ait gündem belirleme tweeti	120
Görsel 4.33 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti	121
Görsel 4.34 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti	122
Görsel 4.35 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti	122
Görsel 4.36 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti	123

Görsel 4.37 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti	124
Görsel 4.38 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti	125
Görsel 4.39 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme ve bilgi paylaşımı içerikli tweeti	126

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 3. 1 Kariyerdışı büyükelçilerin göreve atandıkları kıtalar	32
Şekil 3. 2 Göç ve sığınmacı kavramları hakkında tweet atan kariyerdışı büyükelçiler	54
Şekil 3. 3 Kariyerdışı büyükelçilerin göç ve sığınmacı kavramları hakkında tweet paylaşımlarının karşılaştırılması.....	55
Şekil 3. 4 Orta Doğu kavramı hakkında tweet atan kariyerdışı büyükelçiler	57
Şekil 3. 5 Kariyerdışı büyükelçilerin Orta Doğu kavramı hakkında tweet paylaşımlarının karşılaştırılması	57
Şekil 3. 6 Afrika kavramı hakkında tweet atan kariyerdışı büyükelçiler	59
Şekil 3. 7 Kariyerdışı büyükelçilerin Afrika kavramı hakkında tweet paylaşımlarının karşılaştırılması	60
Şekil 3. 8 Terörizm kavramı hakkında tweet atan kariyerdışı büyükelçiler	62
Şekil 3. 9 Kariyerdışı büyükelçilerin terörizm kavramı hakkında tweet paylaşımlarının karşılaştırılması	63

1. GİRİŞ

Günümüzde kamu diplomasisi kapsamına giren ve yumuşak güç oluşturulmasında önem taşıyan *Twitter Diplomasisi (Twiplomacy)* devletlerin, bürokratların ve diplomatların; imaj geliştirmesi, diaspora oluşturmaları, propaganda yapması ve vatandaşlar ile direkt iletişim kurması olanağı sağlaması nedeni ile önem taşımaktadır. Dijital diplomasiinin bir kanalı olan Twitter diplomasisini anlayabilmek için geleneksel diplomasi ve dijital diplomasiyi anlamak gerekmektedir. Geleneksel diplomasi, devlet veya diğer kurumlar ile ilişkilerin uluslararası sistemde barışçıl yollar ile yürütülmesidir.¹

Dijital diplomasi ise iletişim aracı olan internet teknolojisinin diplomaside geleneksel kalıpların yıkılması sonucunda sert gücün kamu diplomasisinde yeniden şekillenmesi ile oluşmuş bir diplomasi türüdür. Bu bakımdan devletlerin ve uluslararası aktörlerin dijital ortamlarda gerçekleştirdiği diplomasi türü olarak tanımlanabilir.² Yücel, diplomasiyi; Diplomasi 1.0, Diplomasi 2.0 ve Diplomasi 3.0 olarak üç ayrı kategoride ele almaktadır: (1) Diplomasi 1.0, klasik diplomasiyi temsil etmektedir. Uluslararası normların gözetilmesi ile devletlerin egemenlik esasına dayanarak ulusal çıkar ve sınırlarını korumak amacıyla diplomatik kurallar ve anlaşmalar çerçevesinde yürüttüğü ikili veya çok taraflı tüm ilişkilerdir. (2) Diplomasi 2.0, kamu diplomasisini temsil etmektedir. Soğuk Savaş ile birlikte tehdit ve caydırma merkezli klasik diplomasi terk edilerek yerine yumuşak güç araçları olan eğitim, bilim, sanat, kültür ve medya gibi kamu diplomasisi ilişkilerinin kullanılmasıdır. (3) Diplomasi 3.0 ise dijital diplomasiyi temsil etmektedir. Teknoloji ve dijital araçların gelişmesi ile diplomasi 1.0 ve 2.0'da köklü bir değişim yaşanmıştır. Teknolojide yaşanan gelişim neticesinde sıradan insanlar hiyerarşik düzeni reddederek yeni bir iletişim tarzı benimsemiştir. Sosyal medya bu noktada geliştirici ve hızlandırıcı bir rol üstelenmiştir.³ Dijital diplomasiinin bir türü olan Twitter diplomasisi ise uluslararası

¹ Faruk Sönmezoğlu, *Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi*, (İstanbul: Der Yayınları, 2014), 440.

² Özden Özlü, *Dijital Diplomasi ve Twitter*, (Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2023), 48.

³ Gökhan Yücel, "Dijital Diplomasi", *TRT Akademi (Analiz/Değerlendirme)*, 1/2 (Temmuz 2016), 748-749.

aktörlerin dış politika konularını bu sosyal medya platformuna taşıması sonucunda gelişmiş olan diplomasi türüdür.⁴

Çalışmanın daha anlaşılır olabilmesi için açıklanması gereken bir diğer kavram *kariyerdışı büyükelçidir*. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, dış politikada diplomatların etkisinin arttırılması amacı ile büyükelçilik unvanını uzmanlığa ve liyakate dayalı bir sistem olarak geliştirmiştir. Ancak Dışişleri Bakanlığı personeli olan memurlar için profesyonel kariyer meslek grubu olarak tasarlanmış büyükelçilik görevi istisnai atamaların yapıldığı bir memuriyet olma özelliği de taşımaktadır. Bu doğrultuda kariyerdışı büyükelçilik görevi bu istisnai atamalar kapsamında yer almaktadır. Ancak 2002 yılının ardından, daha önce istisnai olarak uygulanan bu uygulamanın sayısal verileri gitgide artmış ve pek çok kariyerdışı büyükelçi ataması yapılmıştır. Yıldız ve Küçük'e ait "Türk Dışişleri Bürokrasisinde Değişen Normlar: Kariyerdışı Büyükelçi Atamalarının Yasal Arka Planı" isimli çalışma ile 2002 yılı ile başlayan süreç ayrıntılı şekilde ele alınmıştır. Söz konusu çalışma, tezin hareket noktası olan kariyerdışı büyükelçi kavramına açıklık getiriyor olması nedeni ile önem taşımaktadır. Yıldız ve Küçük, çalışma ile Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının ilk kez kariyerdışı büyükelçi olarak atadığı Kenan Gürsoy'un ardından 2009 yılı itibari ile büyükelçi atama kararnamelelerinde kariyerdışı atama sayısında büyük bir artış gözlemlenmiş ve kariyer meslek grubunda yaşanan yeniden şekillenme ile birlikte çok sayıda yasal değişiklik ve düzenlemenin süreç içerisinde gerçekleştiğini çalışmaları kapsamında ele almıştır.⁵ Küçük, "Alafranga Bir Kavramın Dönüşümü: Hariciyeciler ve "Monşer" Tartışması" isimli çalışmada kariyerdışı büyükelçilerin görev yaptıkları ülkelerin yöresel kıyafetlerini giymelerinin ve teokrasi ile yönetilen bir devlette sözlerine Besmele ile başlamalarının kariyer büyükelçiler arasında rahatsızlık yarattığına değinmektedir. Küçük, kariyer büyükelçilerin rahatsız olmasının nedenini; bu davranışların kariyer diplomatların laiklik tutumlarına uymayan davranışlar olarak görülmesinden kaynaklandığını belirtmektedir.⁶ Öte yandan kariyer büyükelçilerin ise eski Yunan kıyafetleri giymesi muhafazakâr kesimde rahatsızlık uyandırmaktadır.⁷

⁴ Bilal Karabulut, "Sosyal Medya ve İletişim Alanında Yaşanan Dönüşüm: Twitter Diplomasisi Örneği", *Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (2021), 105.

⁵ Fırat Yıldız- Evren Küçük, "Türk Dışişleri Bürokrasisinde Değişen Normlar: Kariyerdışı Büyükelçi Atamalarının Yasal Arka Planı", *Amme İdaresi Dergisi*, 55/2 (2022), 89-90.

⁶ Evren Küçük, "Alafranga Bir Kavramın Dönüşümü: Hariciyeciler ve "Monşer" Tartışması", *History Studies*, 16/2 (2024), 234-235.

⁷ Euro News, "Uganda Büyükelçisi Yavuzalp'in Tartışmalı Kıyafetinin Sebebi" Erişim 09.06.2024.

Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara göre kariyer büyükelçiler ile kariyerdışı büyükelçilerin kendi aralarında da ayrıştıkları sonucuna ulaşılabilir.

Bu araştırma ile kariyerdışı büyükelçilerin Twitter’da yumuşak güç oluşturmalarına, Twitter kullanımı ile diasporanın güçlendirilmesindeki etkilerine ve büyükelçilerin Twitter’ı kullanma noktasında uyguladıkları iletişim teknik ve yöntemlerine odaklanılmaktadır. Yukarıda da belirtildiği üzere Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş tarihinden itibaren istisnai olarak uygulanan kariyerdışı büyükelçi atamaları 2002-2024 yılları arasında yoğun şekilde uygulamaya koyulmuştur. Çalışma ile kariyerdışı büyükelçilere ait kişisel Twitter hesapları incelenmiş olup araştırma örneklemini 2006-2024 yılları arasında görev yapan büyükelçilerin yalnızca görev yaptıkları süre zarfında paylaştıkları tweetler oluşturmuştur. Örnek olay tarama modeli olarak belirli kelime grupları seçilmiş ve bu kelimeler Twitter gelişmiş arama motorları kullanılarak taranmıştır. Araştırma kapsamında örnek olay tarama modeli ile büyükelçilerin *Göç ve Sığınmacı*, *Orta Doğu*, *Afrika*, *Terörizm* ve *Diaspora* kavramları hakkında tweetleri, retweetleri, beğenileri ve yorumları incelenmiştir. Ayrıca büyükelçilerin Twitter diplomasisindeki etkisinin incelenmesi amacıyla *Propaganda*, *Diyalog Kurma*, *Bilgi Yayma* ve *Gündem Belirleme* amacı ile paylaştıkları tweetler, retweetler, beğeniler ve yorumlar ele alınmıştır.

1.1 Problem

Adesina, diplomasi yürütmenin geleneksel tarzının egemen devletlerin temsilcilikleri arasında hayati önem taşımaya devam etmesine rağmen çağımızda devletlerden ziyade bireyler ve kuruluşların uluslararası ilişkilerde daha etkin rol oynadığını belirtmekte ve bu durumu dijital diplomasinin bir sonucu olarak görmektedir.⁸ Ekşi, bilişim teknolojisi güçleri ile diplomasi, medya ve kamuoyunda dönüşüm yaşandığını bu aktörlerin dönüştürdüğü uluslararası sistemde devletlerin siyasete uyum sağlayabilmeleri için kamu diplomasisi aracı olan yumuşak güç araç ve yöntemlerine dayanan ve kamuoyları nezdinde sivil toplum ile yürütülen diplomasi türünün benimsenmesi gerektiğini; buna da ‘21. yüzyıl diplomasisi’ denilebileceğini

⁸ Olubukola S. Adesina, “Foreign Policy In An Era of Digital Diplomacy”, *Department of Political Science, University of Ibadan*, Ibadan, Nigeria. 19/3 (2016), 170.

vurgulamıştır.⁹ Manor, dijital diplomasinin tanımlanmasında iki düşünce ekolü olduğunu belirtir. Bu ekollerden ilki; dijital diplomasiyi kamu diplomasisi yürütülmesinde yeni bir araç olarak kabul ederken ikincisi; dijital diplomasiyi yabancı halklar ile etkileşim kurma ve bu etkileşim sayesinde diplomaside monologdan diyaloga geçişin mümkün kılındığı bir araç olarak kabul eder.¹⁰

Dijital diplomasisinin gelişimi ile kamu diplomasisi oluşturmaının çağımızdaki önemi dikkate alındığında çalışmanın önemi daha net anlaşılacaktır. Bu doğrultuda çalışmada yanıtı aranacak temel sorular; (1) Dijital diplomasinin bir kanalı olan Twitter diplomasisi kariyerdışı büyükelçilerin kullanmayı tercih ettiği bir diplomasi aracı mıdır? sorusu ve (2) Yumuşak güç oluşturulması noktasında kariyerdışı büyükelçilerin Twitter paylaşımları Türk ve yabancı kamuoylarını nasıl etkilemektedir? sorusudur. Bu sorular bağlamında araştırmada ikincil sorulara da yanıt aranacaktır. Bunlar; (a) Kariyerdışı büyükelçiler Twitter kullanımı ile görev yaptıkları devletlerde diasporayı güçlendirme noktasında etkin rol oynayabiliyor mu? (b) Kariyerdışı büyükelçiler Twitter diplomasisinde etkili olmak amacıyla hangi araç ve yöntemleri kullanıyor? ve (c) Kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanımı diplomatik krizlere yol açıyor mu? sorularıdır. Çalışmanın *sonuç* başlığında bu soruların yanıtları ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

1.2 Amaç

Bu tezin hazırlanmasındaki amaç; kariyerdışı büyükelçilerin kamu diplomasisi oluşturmalarında Twitter diplomasisini ne kadar kullandığını, büyükelçilerin Twitter diplomasisi kullanımının yumuşak güç oluşturup oluşturmadığını ve kariyerdışı büyükelçilerin Twitter diplomasisindeki etkisini incelemektir. Ayrıca çalışma kapsamında kariyerdışı büyükelçilerin Twitter diplomasisi kullanımı ile diasporanın oluşturulması ve güçlendirilmesine etkileri, kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanımının krizlere yol açıp açmadığı ve kariyerdışı büyükelçilerin Twitter

⁹ Muharrem Ekşi, *Kamu Diplomasisi ve AK Parti Dönemi Türk Dış Politikası*, (Ankara: Siyasal Kitabevi, 2018), 21-22.

¹⁰ Ilan Manor, "What Is Digital Diplomacy?", *Exploring Digital Diplomacy*. 2017, 2. [Ambassadors as Digital Gatekeepers – Exploring Digital Diplomacy \(digdipblog.com\)](http://Ambassadors as Digital Gatekeepers – Exploring Digital Diplomacy (digdipblog.com))

diplomasisi oluşturulmasında hangi yöntemlerin kullanıldığı hakkında sonuca ulaşılması hedeflenmektedir.

1.3 Önem

Araştırmada, uluslararası ilişkiler disiplinine ve uluslararası sisteme önemli bir tartışma alanı sunan sosyal medya ağları ve diplomasi ilişkisi üzerine odaklanılmıştır. Çalışma ile 2006-2024 yılları arasında Türkiye Cumhuriyeti kariyerdışı büyükelçilerin Twitter (X) platformunda yaptığı paylaşımları incelenmekte ve tematik olarak sınıflandırmaktadır. Bu yönü ile çalışma özgün bir araştırma olarak alana katkı sağlamaktadır. Araştırma kapsamında elde edilecek bulgular ile Twitter diplomasisi ve kariyerdışı büyükelçi kavramlarına açıklık getirilmesi; kariyerdışı büyükelçilerin dijital diplomasi aracılığıyla yerel ve yabancı kamuoyunu etkilemesi, imaj geliştirmesi ve yumuşak güç oluşturması; kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanımının diplomatik krizlere yol açtığını gösteren verilere ulaşılması beklenmektedir.

1.4 Varsayımlar

Çalışmaya yönelik varsayımlar şu doğrultudadır;

- a) Dijital diplomasinin bir kanalı olan Twitter diplomasisi kariyerdışı Türk büyükelçiler tarafından aktif kullanılmaktadır.
- b) Twitter'ın büyükelçiler tarafında aktif kullanılması, Türk ve yabancı kamuoyunda yumuşak güç oluşturulmasını mümkün kılmaktadır.
- c) Kariyerdışı büyükelçilerin Twitter'ı kariyer büyükelçilere göre daha az temkinli kullanıyor olması sebebi ile bu büyükelçilerin yaptığı paylaşımlar diplomatik krizlere yol açabilmektedir.

1.5 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- a) Konu açısından dijital diplomasisi oluşturulmasında Twitter diplomasisi etkisi ile,

- b) Zaman açısından 2006-2024 yılları arasında ataması yapılan kariyerdışı büyükelçilerin görev yaptıkları zaman aralığı ile,
- c) Örneklem açısından kariyerdışı atamaları yapılmış büyükelçilerin kişisel resmi Twitter hesapları ile sınırlıdır ve daimî temsilciler çalışmanın kapsamı dışındadır.

1.6 Tanımlar

Dijital Diplomasi: Dijital diplomasi, dış politikada gerçekleşen gelişmeler ve sorunların internet ve iletişim teknolojileri yardımıyla yürütülmesi yöntemidir.

Twitter Diplomasisi: Sosyal medya aracı olan Twitter'ın devlet başkanları, diplomatlar, bürokratlar ve büyükelçiler tarafından kamu diplomasisi yürütmek amacı ile kullandığı diplomasi türüdür.

Kariyerdışı Büyükelçi: Dışişleri Bakanlığı meslek memuru olarak atanmamış, istisnai durumlar kapsamında atanmış olan büyükelçi unvanına sahip kimselerdir.

2. DİJİTAL DİPLOMASİ

Diplomasi kavramı Eski Yunan'da ve Roma'da etimolojik olarak “ikiye katlanmak” anlamına gelen “diploma” kelimesinden türemiştir. Eski Yunan ve Roma'da devletlerin resmî belgelerine katlanış biçimlerinden dolayı diploma adı verilmekte idi. Zaman içerisinde bu belgeleri düzenleyecek, koruyacak ve deşifre edecek katiplere ihtiyaç duyulmuştur ve bu sayede diplomasi 18. yüzyıla gelene dek belgeleri inceleyecek bilim olarak anılmıştır.¹¹

Çağımızda diplomasi kavramı genişleyen ve derinleşen bir anlam kazanmıştır. Günümüzde diplomasi iki anlamda kullanılmaktadır; dar anlamda diplomasi, devletlerin resmi temsilcileri olan diplomatlar vasıtası ile karşılıklı iletişim yürütme sürecini ifade ederken; geniş anlamda diplomasi, bir devletin dış politikasında diğer devletleri etkilemek adına kullandığı bir veya birden fazla siyasi yöntemler ve tekniklerdir. Tanımda da belirtildiği üzere diplomasinin temel özelliği devletlerin ve uluslararası aktörlerin çıkarları doğrultusunda şiddetten uzak ve uzlaşmacı bir yaklaşım izlemeleridir.¹²

Kamu diplomasisi kavramı küreselleşme süreci ile önem kazanmıştır. Başlangıçta kamu diplomasisi, diğer devletlerin kamuoylarını etkilemek ve bilgilendirmek amacı ile hükümet tarafından desteklenmekte olan programlar olarak tanımlanırken; günümüz çok yönlü diplomasi çağı ile herkes tarafından kullanılabilen bir araç haline gelmiştir. Kamu diplomasisi; diğer devletlerin kamuoylarının sempatisinin kazanılması, hedef devletin özel ve çıkar gruplarının bir diğer devletin özel ve çıkar grupları ile iletişimde bulunması yöntemi ile geleneksel diplomasinin de ötesinde çok yönlü uluslararası ilişkiler boyutlarını kapsamına almaktadır.¹³ Kamu diplomasisi; yumuşak gücün aracı olarak görülmekte ve diplomasi eksikliklerinin tamamlayarak klasik diplomasi yönteminin ulaşamadığı kişilere ulaşılması yöntemi olarak da tanımlanmaktadır. Kamu diplomasisinin temel amacı; karşılıklı anlayış yöntemi ile devletlerin imajının ve saygınlığının geliştirilmesidir. Bu yaklaşım kamu diplomasisi iki yönlü iletişime dayalı bakış açısının çıktısıdır. İki yönlü iletişim karşılıklı anlayışı

¹¹ Hüner Tuncer, *Eski ve Yeni Diplomasi*, (Ankara: Ümit Yayıncılık, 2002), 13-14.

¹² Sönmezoğlu, *Uluslararası Politika ve Dış Politik Analizi*, 442.

¹³ Özlü, *Dijital Diplomasi*, 10-11.

geliştirmeye yönelik çabaları kapsamaktadır. Taraf devlet ya da kurumlar kamu diplomasisi ile karşılıklı yararı esas alır ve her iki taraf için de geçerli olacak şekilde diplomasi dönüşümü hedeflenir.¹⁴

Yeni küreselleşme süreci kapsamında bilişim teknolojileri başta olmak üzere diplomasi, güç, kamuoyu, sivil toplum ve medya dahil pek çok alan dönüşüm geçirmektedir. Bu kavramların geçirdiği dönüşüm ile geleneksel diplomasi ve kamu diplomasisine ek olarak yeni bir kavram olan dijital diplomasi kavramı meydana gelmiştir. Dijital diplomasi, bilişim teknolojileri ile internet ve dijital temelli diplomasi yöntemleri geliştirilmesini sağlamıştır. Devletler ve diğer aktörler günümüzde politikalarını internet aracılığı ile halka aktarma ihtiyacı duymakta ve yapılan değerlendirmelere tepki ya da cevap vermek durumunda kalmaktadır. Sanal olarak devletler ve diğer aktörler temsil, iletişim ve etkileşim yöntemleri ile dijital diplomasiyi geliştirmişlerdir. Dijital diplomasinin sağladığı medya olanakları ile imaj geliştirme yönetimleri kolaylaşmış, görünürlükleri artmış ve popülerlik siyaseti uygulama imkânı bulmuşlardır. Dijital diplomasi pek çok avantaj sunarken oluşturulan sanal alan devletleri ve aktörleri eleştirilere daha açık hale getirmiştir. Bu durum karşısında devletler ve aktörler dijital diplomasi ile söylemleri yönetme ve söylem inşa etme stratejisine yönelmişlerdir.¹⁵

İnternet çağının ile birlikte dijital diplomasi kavramı paralel gelişim göstermektedir. Bu bakımdan henüz yeni bir kavram olması nedeni ile dijital diplomasi kavramının kısa bir geçmişi bulunmaktadır. Dijital diplomasinin merkezinde sosyal medya ile dış politikanın birlikte uygulanması bulunmaktadır.¹⁶ Dijital diplomasi, dar anlamda sosyal platformlarına odaklanırken; geniş anlamda internet sitesi, e-posta, video konferans, Facebook, Instagram, Twitter (X), YouTube gibi sosyal medya uygulamalarını kapsamaktadır. Sosyal medyaya erişimin incelenbilmesi için öncelikle internet erişimi incelenmelidir. 2011 yılı internete erişim verileri incelendiğinde nüfusun %45'i internete erişim sağlayabilirken 2022 yılı tahminlerine göre 7,9 milyar olan dünya nüfusunun %66,2'lik dilimine karşılık olan 5,2 milyar insan internete erişim sağlayabilmektedir. Bölgelerde nüfus bakımından inceleme

¹⁴ Bilal Karabulut, *Uluslararası İlişkiler Kavramlar-Teoriler-Kurumlar*, (Ankara: Barış Kitabevi, 2016), 177.

¹⁵ Ekşi, Kamu Diplomasisi, 87.

¹⁶ Özlü, Dijital Diplomasi, 48.

yapıldığında Afrika'nın %43,1'i, Asya'nın %64,1'i, Avrupa'nın %88,4'ü, Latin Amerika/Karayipler'in %80,4'ü, Kuzey Amerika'nın %93,4'ü, Orta Doğu'nun %76,4'ü, Avusturalya'nın %70,1'i internet kullanabilmektedir. 2023 yılı tahminlerine göre ise 7,9 milyar olan dünya nüfusunun %67,9'luk dilimine karşılık olan 5,3 milyar insan internete erişim sağlayabilmektedir. Bölgelerde nüfus bakımından inceleme yapıldığında Afrika'nın %43,2'si, Asya'nın %67'si, Avrupa'nın %89,2'si, Latin Amerika/Karayipler'in %80,5'i, Kuzey Amerika'nın %93,4'ü, Orta Doğu'nun %77,1'i, Avusturalya'nın %70,1'i internete erişim sağlayabilmektedir.¹⁷ Oranlarda görüldüğü üzere bölgeler karşılaştırıldığında eşitsizlikler mevcuttur. Oranlarda bu denli fark görülmesinde bilgisayar, akıllı telefon, tablet vb. araç gereçlerin eksik ve/veya yetersiz olması, okuryazarlık durumu, internet erişimini sağlayacak altyapıya sahip olunmaması gibi durumlar etki göstermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun yayınladığı 29 Ağustos 2023 tarihli verilere göre Türkiye'de nüfusun %95,5'i evden internet erişimine sahiptir. 16-74 yaş grubu arasındaki bireylerin internet kullanım oranı %87,1'dir.¹⁸ Veriler internet erişiminde hızlı bir artış olduğunu ortaya koymaktadır. Fakat Avrupa ve Amerika verilerinin gerisinde kaldığımız açıkça görülmektedir.

İnternet kullanımının bireysel düzeyde ulaşılabilir olması nedeni ile bireyler bilgilere hızlı bir şekilde erişim sağlayabilmektedir. Marshall McLuhan, elektronik çağ hakkındaki düşüncesini 'küresel köy' ifadesi ile açıklamıştır. McLuhan bu kavram ile sınırların önemini yitirdiğini, herkesin birbirinden ve aynı haberlerden haberdar olduğunu bu sebep ile de dünyanın artık benzer duygulara sahip insanlardan oluşan küresel bir köy olduğunu ifade etmektedir.¹⁹

İletişimde yaşanan dönüşüm ile internet ve sosyal ağlar diplomaside yeni bir platform oluşmasını sağlamıştır. Bu bakımdan dijital diploması, dijital iletişim tekniklerinin kullanılması yolu ile diplomatik faaliyetlerin yürütülmesidir. Dijital diploması kavramı; web 2.0 diplomasisi, kamu diplomasisi 2.0, internet diplomasisi, elektronik

¹⁷ Clinks of Digital, "We Are Social 2023 Global ve Türkiye Raporu" (Erişim 08.06.2023).

¹⁸ TÜİK, "Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2023" (Erişim 02.10.2023).

¹⁹ Merve Çelik Varol- Erdem Varol, "Kavram ve Kuramlarıyla Marshall McLuhan'a Bakış: Günümüzün Egemen Medya Araçları Ekseninde Bir Değerlendirme", *International Journal of Cultural and Social Studies*, 3/1 (2019), 143-144.

diplomasi ve Twitter diplomasisi (Twiplomacy) adları ile de kullanılmaktadır.²⁰ Dijital diplomasi süreci çevrimiçi ağların çok yönlü kullanımını içermektedir. Bu çevrimiçi ağlara erişimin kolay olması ve ulaşılabilir olması nedeni ile diplomatlar ve diplomatik kanallar dış politika adımlarını dijital diplomasi kanallarını kullanarak ve bu kanallar aracılığı ile etkileşimde kalarak gerçekleştirmektedirler. Bunun yanı sıra dijital kanallar aracılığı ile yapılan paylaşımlarda fotoğraf, video, şekil ve grafik gibi multimedya erişim özelliğinin kullanılabilen olması şeffaflık ve açıklık sağlaması nedeni ile dijital diplomasiyi yeni bir boyut kazanmasını sağlamıştır.²¹

Nicholas Westcott, uluslararası platformlarda yüz yüze görüşmenin verdiği güveni dijital diplomasiyi veremeyeceğini düşündüğünü belirtmenin yanı sıra dijital diplomasiyi dış politikada dört önemli faktöre sahip olduğunu da söylemektedir. Bunlar; hizmet sunumu, fikirler, ağlar ve bilgidir. Bu faktörlere göre pek çok hizmetin çevrimiçi verilmeye başlanması nedeni ile zamandan tasarruf sağlanırken diplomatik emeğin geleneksel dağılımının baltalandığını ifade etmektedir. Ayrıca dijital ortamın diplomasi yapımında yumuşak güç olarak kullanılmasının, hızlı ve güvenli bilgi akışının sağlanmasının ve dış politikada hükümetlerin görünür olmasının sağladığı imajın geliştirilmesinin önemini vurgulamaktadır.²² Devletler dijital diplomasiyi yaptırım gücünün farkına vardıkça tüm kurumlarında teknolojik gelişmelere uyum sağlanmasına yönelik çalışmalar yapmıştır. Bu amaç doğrultusunda kurum içi ve kurumlar arası ilişkilerini güçlendirmek adına teknolojiyi kullanmaktadırlar. Özellikle dışişleri bakanlığı, elçilikler ve konsolosluklar iletişimin kolaylaşması ve hız kazanıyor olması sebebi ile dijital diplomasiye önem atfetmektedir.

Devletler dijital diplomasiye farklı şekillerde yaklaşım göstermektedir. Büyük Britanya Dışişleri Bakanlığı ‘dış politika problemlerinin internet yöntemleri ile çözümlenmesi’ şeklinde ifade ederken ABD Dış Politikası dijital diplomasiyi ‘21. yüzyılın devlet modeli’ olarak benimsemektedir. Bunların yanı sıra devletin ve liderin

²⁰ Aslı Yağmurlu, “Dijital Diplomasi: Kamu Diplomasisi Çerçevesinden Avrupa Birliği Üye Ülkeleri Ve Türkiye Dışişleri Bakanlıkları İnternet Uygulamaları”, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 7/2 (Eylül 2019), 1271.

²¹ Murat Özdemir, “Dijital Diplomasi ve Sosyal Medya: Barış Pınarı Harekâtı Kapsamında Türkiye Washington Büyükelçiliğinin Twitter Kullanımı”, *Uluslararası Halkla İlişkiler ve Reklam Çalışmaları Dergisi*, 3/2 (2020), 94-95.

²² Nicholas Westcott, “Digital Diplomacy: The Impact of the Internet on International Relations”, *Oxford Internet Institute, Research Report 16* (2008), 16-18.

sosyal imajını güçlendirmek adına da dijital diplomasi yumuşak güç unsuru olarak kullanılmaktadır. Öyle ki devlet liderlerinin, bakanların, büyükelçilerin vermiş olduğu mesajlar direkt olarak uluslararası kamuoyuna sunulabilmektedir. Bu kişilerin sosyal medya paylaşımları kimi takipçileri tarafından alıntılanmakta ve bu da yapılan paylaşımların erişim sayısını arttırmaktadır. Pek çok lider ve diplomat, dijital diplomasinin kamu diplomasisine olan etkisinin farkında olması sebebi ile sosyal medya hesaplarının uzman ekipler tarafından yönetilmesi taraftarıdır.²³

Kamu diplomasisinin gelişimi ile sert güç kavramı evrim geçirmiştir. İnternet ise diplomaside dijital çağı başlatmıştır. Diplomasinin dijital ortama geçişi ile diplomatik amaçlara ulaşmada internet ve dijital teknolojiler kullanılmaya başlanmıştır. Dijital diplomasi ilk kez 1994 yılında ABD devlet başkanı Bill Clinton ile dönemin İsveç Başbakanı Carl Bildt arasında Vietnam’a uygulanan ambargonun kaldırılması hakkında e-posta gönderimi ile gerçekleşmiştir. Pek çok devlet dijital platformlardan siyaset yürütmektedir. Ayrıca yine birçok devletin Dışişleri Bakanlığı’nın resmî web sitesi bulunmaktadır.²⁴ Yeni sanal ağların gelişimi sonucu oluşan ‘metaverse’ ise Facebook’un CEO’su Mark Zuckerberg tarafından “sadece bakmak yerine içinde bulunduğunuz bedenlenmiş bir internet” olarak tanımlanmaktadır.²⁵ Fiziksel gerçeklik ile dijital sanallığı bileştiren ve sürekli, kalıcı, çok kullanıcı bir ortam olan gerçeklik sonrası evren olarak tanımlanan metaverse kısa zamanda başta devletler olmak üzere uluslararası aktörlerin dikkati çekmiştir. Bu gibi sanal ortamlar; dijital nesneler ve insanlar gibi çok duyulu etkileşim kurmayı mümkün kılmaktadır. Bu doğrultuda diplomasi tarihine bakıldığında 2007 yılında ilk sanal büyükelçilik Maldivler tarafından açılmış aynı yıl bunu İsveç takip etmiştir.²⁶ 2008 yılında ABD başkanlık seçimlerinde Barack Obama geleneksel seçim kampanyaları yerine dijital araçlara ağırlık vererek ABD başkanlık seçimlerini kazanmıştır.²⁷ 2009 yılında ABD Washington’da görev yapan Meksika büyükelçisi Arturo Sarukhan tweet atan ilk büyükelçidir ve tweetinde ABD ve Meksika hakkında direkt konuşabiliyor olmanın iyi bir yol olduğunu belirtmiştir. Aynı yıl yerel arama ve keşif hizmeti sunan Foursquare

²³ Yücel Baştan, *Diplomaside Alan Genişlemesi: Dijital Diplomasi*, (Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler ABD, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, 2016), 87.

²⁴ ÖzlüDijital Diplomasi, 48-49.

²⁵The Manual, “What Is This Metaverse Mark Zuckerberg Speaks of?” (Erişim 06.06.2024).

²⁶ Barış Özdal, “Dijital Diplomasi”, *Tesam Strateji*, (Ocak 2023), 25-26.

²⁷NTV, “İnternet olmasaydı Obama Kazanamazdı!”, (Erişim 13.06.2023).

mobil uygulaması kullanıma sunulmuştur. 2010 yılında WhatsApp, iPhone kullanıcılarının yalnızca isimlerinin yanında durumlarını bildirmek amacıyla oluşturulmuştur, 2014 yılında Facebook uygulamayı satın almıştır. Twitter hesabı kullanmaya başlayan ilk resmi devlet başkanlığı ABD olmuştur ve başkanlık @WhiteHouse kullanıcı adını almıştır. Eski BM Kalkınma Programı Başkanı ve eski Yeni Zelanda Başbakanı olan Helen Clark üst düzey BM yetkilisi olarak Twitter’da hesap açan ilk kişi olmuştur. ABD’nin Pakistan Büyükelçiliği 1,000,000 takipçiye ulaşan ilk diplomatik Facebook sayfası olmuştur. 2012 yılında Beyaz Saray, Birleşik Krallık Başbakanı David Cameron’un Washington resmi ziyaretini Beyaz Saray Twitter hesabı takipçileri için açık katılım etkinliği olarak düzenlemiştir. 2013 yılında İsrail’in Washington Büyükelçiliği İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani için LinkedIn uygulamasında sahte bir profil oluşturmuştur. Eski ABD Dışişleri Bakanı John Kerry Twitter hesabını @JohnKerry kullanıcı adı ile kullanıma açmış ve hesabından Amerika’nın diplomatik eylemleri hakkında bilgi paylaşmıştır. 2014 yılında Rusya’nın Birleşik Arap Emirlikleri Büyükelçiliği’ne ait @RusEmbassyUAE kullanıcı adlı hesabı üzerinden Twitter’da yere dizilmiş oyuncak tankların olduğu fotoğrafı paylaşarak NATO ile alay etmiştir. İngiltere Dışişleri Bakanlığı, Snapchat hesabı oluşturan ilk bakanlık olurken 2016 yılında Beyaz Saray resmi Snapchat hesabını kullanım açmıştır. UNICEF, Snapchat’te takipçileri ile en yüksek etkileşime sahip uluslararası örgüt unvanını taşımaktadır. Yine 2016 yılında İzlanda Dışişleri Bakanı Gunnar Bragi Sveinsson, Hindistan ziyaretinde Snapchat kullanan ilk Dışişleri Bakanı olmuştur.²⁸ Kimi devletler ise diplomatlar haricinde yabancı kamuoyu oluşturabilmek adına projeler geliştirilmektedir. 2012 yılında İsrail, kamu diplomasisini güçlendirmek adına ‘Ambassadors Online’ isimli sosyal medyanın nasıl kullanılması gerektiği hakkında eğitim veren yüksek lisans programını Haifa Üniversitesi bünyesinde oluşturmuştur.²⁹ Bu program ile gayri resmi diplomatlar yetiştirilirken programın temel hedefi denizaşırı devletler ile ortak payda bulmak için yeni medya kullanımının artırılması olarak belirtilmiştir.³⁰

Devletler, dijital iletişim teknolojisine her geçen gün daha fazla yatırımda bulunmaya devam etmektedirler. Teoride diplomasi için uluslararası ilişkiler ne anlam ifade

²⁸ Özlü, Dijital Diplomasi, 49.

²⁹ Haifa University, “Ambassadors Online Program”, (Erişim 06.06.2024).

³⁰ Webrazzi, “Twitter’da Çıkan İlk On Haber”, (Erişim 13.06.2023).

ediyor ise yeni medya çalışmaları da dijital diplomasi bakımından aynı değere karşılık gelmektedir. Son yıllarda Tow, Niemann, MIT Media Lab gibi pek çok kurum dijitalleşme ile alakalı ampirik çalışmaları araştırma merkezlerinde incelemektedir.³¹ Uluslararası platformda ise dijital diplomaside devletlerin kendi çıkarları için kullanabilmeleri nedeniyle bir rekabet ortamı oluşmuştur. 2012 senesinde Andreas Sandre, DiploFoundation için hazırlanmış olan soru cevap programından bir soruyu Facebook duvarı üzerinden eski Birleşik Krallık Dışişleri Bakanı olan William Hague'e dijital diplomasinin diplomatları olumlu yönde mi olumsuz yönde mi etkilediği sorusunu yöneltmiştir. Hague, sorunun cevabını @WilliamJHague kullanıcı isimli Twitter hesabı üzerinden yanıtlamıştır. Cevabında insanların ilgisini çeken konuların tespit edilebilmesi ve direkt cevap verilebilir olması sebebi ile dijital diplomasiye olumlu yaklaştığını ifade etmiştir. Tartışma Facebook üzerinden pek çok beğeni ve cevap alırken, Twitter üzerinden binlerce tweet, yanıt, beğeni ve RT (retweet) almıştır.³²

Hükümetlerin etkileşimi diplomasi için gereklidir ve yukarıda sıralamış olduğumuz sosyal medya araçlarının varlığı iletişimi önemli ölçüde etkilemektedir. Neredeyse dünyanın her yerinden haberlere kolay ve hızlı erişilebilirlik pek çok devletin internet kullanımına pozitif yaklaşım göstermesini sağlarken kimi devletler sosyal medyanın şeffaf olması nedeniyle internet kullanımını taraflarına tehdit olarak algılamaktadır. İnternet kullanımını tehdit olarak algılayan kesimler; uluslararası karar alma süreçlerinin uzaması, siyasi çıkar taraflarının sayısının artışı ve ele alınacak bilgi hakkında bilginin doğruluğunun ispatlanmadan yayılmasını rahatsızlıklarının gerekçeleri arasında göstermektedir. Dijital diplomasiyi iyi analiz eden devletler ise; devletlerin kültürleri, davranış ve tutumları anlayabilmekte ve bu durum neticesinde kurulan iletişimlerde düşünceleri etkileyerek çıkarlarını maksimize edilebilmektedir.

Hükümetler, dışişleri bakanlıkları ve büyükelçilikler dijital diplomasi kanallarını kullanmaktadırlar. Kişisel ve resmi hesapları aracılığı ile sosyal medya uygulamaları üzerinde paylaşım yapan kişiler; dış politika iletilerini, tarihsel ve kültürel değerleri ile gelenekleri paylaşabildikleri diyalog kanalları oluşmasını sağlamaktadırlar. İnternet ve

³¹ Yücel, Dijital Diplomasi, 752.

³² Andreas Sandre, *Twitter For Diplomats*, (DiploFoundation ve Istituto Diplomatico, 2013), 32.

sosyal medya kullanımı ile coğrafi, kültürel ve dilsel sınırlar ortadan kalkarak bilgi paylaşımı ve bilgiye erişim hız kazanmıştır. İnsanların bilgi alması, bilgi paylaşması ve kendilerini ifade edebilmesi amacı ile geliştirilen sosyal medya, devletler ve aktörlerin vatandaşların kaygı ve taleplerini anlamalarını ve onlar ile iletişim sağlamalarına olanak tanımıştır. Bu başlıkta devletlerin ve aktörlerin bir sosyal medya aracı olan Twitter (X) kullanımı ile diplomasiyi dijital ortamda gerçekleştirme yöntemleri incelenecektir.

2.1 Twitter Diplomasisi

2006 yılında kullanıma sunulmuş olan Twitter (X), kullanıcıların ‘tweet’ olarak bilinen mesajlarını yayımladığı ve karşılıklı olarak etkileşimde bulunabildiği mikroblog ve sosyal ağ hizmetidir. Diğer sosyal medya araçlarında olduğu gibi kullanıcılar Twitter uygulaması üzerinden hesap açabilmekte ve diğer Twitter kullanıcılarını takip edebilmektedir. Kullanıcılar takip ettikleri kullanıcıların paylaşımlarını kendilerine ait panolarda görebilmekte, beğenebilmekte ve kendi profillerinde de retweet yolu ile paylaşabilmektedir. Temel olarak Twitter’a ait birkaç işaret ve kısaltma kullanılmaktadır. Twitter kullanıcılarının kullanıcı adı ‘@’ işareti ile gösterilmektedir. Tweet atan bir kişi atacağı tweete @ işaretinin ardından kullanıcı adını ekleyerek sözünü ettiği kullanıcının ve diğer kullanıcıların dikkati çekebilir. Bunlara ek olarak ‘Trending Topic’ (TT) ve ‘Hashtag’ (#) kavramları Twitter’ın kullanım özellikleridir. Bu özellikler ile Twitter’da o an en çok üretilen ilk 10 kelime ya da cümle takip edilebilmektedir.³³ Bir başka Twitter aracı ise ‘Retweet’ (RT)’tir. Retweet özelliği ile bir kullanıcının paylaşmış olduğu tweeti bir diğer kullanıcı Retweet yaparak tekrar paylaşabilir. Retweet özelliği kullanıcılar arasında etkileşim ve tartışma için kullanılan bir araçtır, retweet sayısı ne kadar fazla ise kullanıcılar arasındaki etkileşim de o kadar fazladır. Tüm bu araçlar arasında özellikle Trending Topic (TT) özelliği siyasi aktörler için önem taşımaktadır. Bu özellik sayesinde söz konusu aktörler sosyal konuları ve bu konular hakkındaki tutumları takip edebilmektedirler. Kullanıcılar uygulamadan

³³ Özdemir, Dijital Diplomasi ve Sosyal Medya, 96.

Trending Topic (TT) konusuna tıklandığında bu konu hakkında atılan tüm tweetler listelenmektedir.³⁴

Twitter, kişilerin düşüncelerini paylaşmak istediği konu hakkındaki paylaşımını yapabildiği kişisel web sayfasıdır ya da diğer bir deyişle webloglardır. Kullanıcılar, buradan hızlı bir şekilde kısa ileti metinleri ve multimedya içerikleri paylaşabilmektedir. 2017 yılına kadar Twitter kullanıcıları 140 karakter ile düşüncelerini ifade edebilirken, akıllı cihaz çağına geçiş yapılması ile karakter sayısının yetersiz olduğu düşünülmüştür ve karakter sayısı 280 olarak güncellenmiştir. Karakter sayısının artırılmasındaki temel hedef kullanıcıların daha kısa sürede daha fazla karakter kullanarak daha fazla tweet atmasını sağlamaktır.³⁵

Pek çok sosyal medya aracı arkadaşlık kurma, iletişim ve etkileşim içinde olma, sosyal yaşama dair faaliyetleri paylaşma yönelik iken Twitter’da ilgi duyulan kişi ya da kurumlar takip edilebilmektedir. Bu bakımdan Twitter ara yüzünü “Neler oluyor?” açılış sorusu ile başlatmaktadır ve bu özellik sayesinde Twitter kısa sürede büyük ilgi görmüştür. Kısa sürede bu denli büyük ilgi görmesinin diğer etkenleri ise şunlardır; Twitter’da hızlı bir şekilde bilgi alışverişinin sağlanabilmesi, kullanıcılar arasında iletişim kurulmasının ve uygulamadan YouTube, Facebook gibi diğer sosyal medya uygulamaları ile bağlantı kurulmasının kolay olması gibi nedenler sayılabilir. Bu nedenler dikkate alındığında yeni medyanın araçlarından biri olan Twitter’ın politik iletişimde de önemli bir yapıtaşı olduğu söylenebilir. Bu bakımdan Twitter’ı daha çok gazeteciler ve/veya politikacılar gibi ilk elden haber sağlayan aktörler faydalı bir uygulama olarak görmektedir. Twitter’ın pek çok faydasının olmasına karşın devlet ve aktörler sosyal medyayı risk unsuru olarak da görmektedir. Çünkü yerel bir durum sosyal medya aracılığı ile küresel bir durum olma haline dönüşebilmektedir. Bunun yanı sıra sosyal medya kullanılmaması durumunda çoğunluğun bilmeyeceği durumlar sosyal medya kullanımı sayesinde gündemde yer alabilmektedir. Bu nedenle devlet ve aktörler sosyal medya kullanımından çekince duymaktadır.³⁶ Konunun daha iyi

³⁴ Özlü, Dijital Diplomasi, 77.

³⁵ Özlü, Dijital Diplomasi, 74.

³⁶ Onur Yaşar Tatlıcıoğlu, “Diplomatik İletişimde Liderlerin Rolü: Twiplomacy (Twitter Bağlamında) Bir Değerlendirme”, *Yeni Yüzyıl’da İletişim Çalışmaları Derneği*, 4/6 (2023), 118.

anlaşılabilmesi bakımından yerel olayların küresel durumlar haline gelmesine birkaç örnek verilecektir.

Ocak 2009'da Amerikan Havayolları'na ait bir uçağın kaz sürüsüne çarpması ve uçağın motorlarının durması sebebi ile Manhattan Hudson Nehri'ne zorunlu iniş yapması haberi ve habere ait fotoğrafın Twitter'da yayınlanması Twitter için önem taşımaktadır. Yolculardan Jim Hanrahan çekmiş olduğu fotoğrafı Twitter hesabında yayınlamış ve haberi insanların duymasını sağlamıştır. 27 Şubat 2008 tarihinde Birleşik Krallık'ta 5,2 büyüklüğündeki deprem ilk kez Twitter'da duyurulmuştur. BBC, deprem hakkındaki ilk raporlarını haberin Twitter'da yayılmasından 40 dakika sonra yayınlamıştır. Çin Halk Cumhuriyeti'nde 68.000 insanın yaşamını kaybetmesine neden olan Mayıs 2008 tarihli deprem teknoloji blogcusu Robert Scoble'in paylaşımı ile Twitter'da trend olmuştur.³⁷ Örnekler dikkate alındığında haberlerin ilk kaynağından ve hızlı bir şekilde paylaşılabiliyor olmasının önemi görülmektedir.

Twitter diplomasisi kavramı, Twitter'ın diplomasi aracı olarak kullanılmaya başlanması ile oluşmuştur. Twitter; artık pek çok cumhurbaşkanı, başbakan, bakan, bürokrat, büyükelçi, diplomat, iş insanı ve gazeteci tarafından diplomasi yapmak amacı ile kullanılmaktadır. 2012 yılı Temmuz ayında halkla ilişkiler ve iletişim firması olan Burson-Marsteller tarafında yürütülen çalışmada elde edilen veriler incelendiğinde dünya liderlerinin üçte ikisinin Twitter hesabı bulunduğu görülmektedir.³⁸ Yine aynı halkla ilişkiler firmasının 2014 senesinde yapmış olduğu çalışmada devlet başkanları, hükümetler ve dışişleri bakanlarının Twitter kullanımı incelenmiştir. Çalışmada, kimi dünya liderlerinin büyük takipçi kitlelerine ulaştığı belirlenirken kimi dışişleri bakanlarının da birbirlerini Twitter üzerinde takip ederek sanal bir diplomatik ağ oluşturdıkları ifade edilmiştir.³⁹

Sandre, Twitter'ın en hızlı büyüyen sosyal medya araçlarından biri olmasının yanı sıra dünyanın farklı bölgelerinde görev yapan büyükelçiler için Twitter diplomasisi kullanımının kamu diplomasisine şekil verilmesindeki önemini belirtmektedir.

³⁷Techradar, "The New Stories That Broke On Twitter First", (Erişim 17.06.2023). <https://www.techradar.com/news/world-of-tech/internet/10-news-stories-that-broke-on-twitter-first-719532>

³⁸ Sandre, Twitter For Diplomats, 24.

³⁹ Webrazzi, "Twitter'da Dünya Liderlerinin Takipçi Sayıları ve Etkinliklerini İnceleyen Twiplomacy 2014 Raporu Yayımlandı" (Erişim 19.06.2023).

Sandre'ya göre Twitter herhangi bir filtre içermeyen ulusal ya da politik statüsü dikkate alınmaksızın dış politikanın evrimleşmesine sebep olmuştur. Bunun yanı sıra gelişen dünyada akıllı cihaz kullanımının artması ile bilgi paylaşımı daha demokratik hale gelmiştir. Ayrıca vatandaşlar, sivil toplum politikaları ve politikacıların yapmış olduğu açıklamalar nedeni ile hükümeti sorumlu olarak görme eğilimine girmişlerdir. İşte bu noktada Twitter'ın diyalog kurabilme özelliği kamu diplomasisinde gerekli olan iki yönlü katılım sağlama oluşumunu gerçekleştirmektedir. Bu da platformu diplomatlar için daha dikkat çekici hale getirmektedir.⁴⁰

Yukarıda da belirtildiği üzere Twitter hesabı açan ilk büyükelçi ABD Meksika Büyükelçisi Arturo Sarukhan'dır ve Sarukhan, sosyal medya kullanımında diplomatların paylaşımlar konusunda denetlenmemeleri gerektiğini savunmuştur. Aksi takdirde yazılanların denetlenmesi gibi bir durum olur ise diplomatların hızlı mesaj iletme ve paylaşımda bulunma şansının olmayacağını düşündüğünü belirtmiştir.⁴¹ Twitter'ın amacının sosyal medyada gündem yakalamak ve hızlı paylaşımda bulunmak olduğu düşünüldüğünde büyükelçinin haklılığı anlaşılmaktadır. Öyle ki bir denetleme yapılması durumunda büyükelçiler hızlı paylaşım yapma ve gündemi yakalama fırsatı bulamayacaktır.

G20 Zirvesi için Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan resmi Twitter hesabı üzerinden zirveye katılan kişileri dokuz farklı dilde selamlama mesajı paylaşmıştır. İran ile yürütülen nükleer müzakere sürecinde Twitter kurucularından olan Jack Dorsey, İran Cumhurbaşkanı Hassan Rouhani ile Twitter üzerinden karşılıklı iletişim kurmuş ve taraflar burada birbirlerine isimleri ile hitap etmişlerdir.⁴² ABD ile Kuzey Kore arasında nükleer silah nedeni ile yaşanan gerilim kapsamında Kuzey Kore Başkanı Kim Jong mesajlarını geleneksel medya aracılığı ile iletirken ABD Başkanı Trump cevaplarını Twitter'ı kullanarak iletmiştir. ABD Başkan Yardımcısı Mike Pence ile Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Barış Pınarı Harekâtı kapsamında yapmış olduğu görüşmede alınan kararlar ABD Başkanı Trump

⁴⁰ Sandre, Twitter For Diplomats, 1-3.

⁴¹ Emin Salihi, "Dijital Diplomasi Faaliyeti Olarak Türk Büyükelçilerin Twitter Kullanımı: Avrupa Birliği Ülkelerinde Görev Yapan Türk Büyükelçiler Örneği", *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 16/56 (Temmuz 2021), 552.

⁴² Yücel, Dijital Diplomasi, 752.

tarafından dünyaya Twitter aracılığı ile duyurulmuştur.⁴³ Bu noktada Trump'ın Twitter kullanımı, Twitter diplomasisinin gelimi ve görünürlüğü için önemli bir adım olmuştur. Arap Baharı sürecinde Twitter'ın iletişim ağının gücü sayesinde devrimsel eylemler desteklenmiştir. Süreç boyunca kitleler tweetler ve multimedya paylaşımı ile örgütlenmiş ve devrik liderler daha henüz görevinden ayrılmadan ABD elçiliklerinin bu liderler hakkında olumsuz paylaşımlarda bulunması Obama yönetimini zor duruma düşürmüştür. Dengeli bir politika izlemesi beklenen Obama yönetiminin, süreç boyunca diplomatları tarafından sergilenen bu tutumu eleştirilere maruz kalmalarına neden olmuştur. Dijital diplomasiinin olumlu kullanılmadığı bir başka örnek ise dönemin Birleşik Krallık Lübnan Büyükelçisi olan Frances Guy, Şii lider Ayetullah Muhammed Hüseyin Fadlallah'ın ölümü hakkında yaptığı paylaşımlardır. Guy paylaşımında; “saygın bir adamın ölümü” başlığı ile “Lübnan onsuz eksik kalacak. Dünyanın onun gibi farklı inançlara elini uzatan insanlara ihtiyacı var.” açıklamasını tweet atmıştır. Bu paylaşım İsrail ile gerginliğe sebep olmuştur ve Guy kısa süre içerisinde tweeti kaldırmıştır.⁴⁴ Verilen örneklerde görüldüğü üzere Twitter diplomasisi; kamu diplomasisini desteklemesi, dış politikada şekillendirici bir unsur olması ve diplomatların kamuoyu ile direkt iletişim kurabilmelerine olanak tanınması unsurları ile politika yapıcılara faydalı olacak pek çok olanak sunarken; bu platformun henüz kısa süre önce oluşması ve diplomatların bu alanda deneyim sahibi olmamaları nedeni ile diplomatların bağlı oldukları yönetimlerin olumsuz geri dönüşler almalarına sebep olabilmektedir.

Devletler; sosyal imaj oluşturulması çalışmalarında kurumlar, bürokratlar ve diplomatlardan faydalanmaktadırlar. Dijital diplomasiinin gelişmesi ile birlikte liderlerin verdiği mesajlar artık doğrudan kamuoyu ile buluşmaktadır. Bir liderin paylaştığı ya da resmi bir kurum adına yapılan paylaşımlar milyonlarca kişiye ulaşmaktadır. Öyle ki sosyal medyaları aracılığı ile paylaşım yapan liderlerin yaptığı paylaşımların başka kişiler tarafından da paylaşılması ile iletiler kelebek etkisi yaratmaktadır. Sosyal ağlar kamuoyu ile iletişim kurmayı ve onların fikirlerine doğrudan temas etmeyi sağlamaktadır. Geçmişte ulaşılmaz görünen liderler, hükümetler ve diplomatlar Twitter kullanımıyla erişilebilir hale gelmiştir. Yüksek

⁴³ Tatlıcıoğlu, *Diplomatik İletişimde Liderlerin Rolü*, 119.

⁴⁴ Elif Gürdal, “Dijital Diplomatlar: Dijital Diplomaside Yeni Nesil Diplomatlar”, *Akademik İzdüşüm Dergisi*, 6/1 (2021), 120.

düzeyde şeffaflık ve kamu erişilebilirliği sunması nedeni ile Twitter, iyi bir diplomasi aracı olma özelliği göstermektedir.

Günümüzde dünya liderleri, dış politika aktörleri, diplomatlar ve büyükelçiler; Twitter'ı etkilemek istedikleri kitleler ile doğrudan iletişim kurmak, diplomatik etkinliklerini duyurmak ve daha fazla desteklenmek amacı ile kullanmaktadır. Devletler ve aktörler, Twitter diplomasini kullanarak ulusal ve uluslararası konular hakkındaki duruşları ile fikirlerini küresel olarak paylaşma imkânı yakalamaktadır. Özellikle büyükelçiler, temsilcisi oldukları devletin görev yaptığı devletlerde olumlu imaj oluşturulması amacı ile Twitter kullanımına önem vermektedir. Bu bakımdan büyükelçilerin sosyal medyayı etkin kullanımı gitgide artmaktadır. Twitter, diplomatik aktörlere hedef kitleleri ile tartışma oluşturma imkânı sunmaktadır. Bu doğrultuda aktörler hedef kitlesinin ilgisini çekebilecek değerlerde çarpıcı konular oluşturarak konu hakkında bilgiler paylaşabilir ve bunu tekrarlayarak ilgi odağını sabit tutabilir. Burada diplomatik aktöre Twitter'ın etkin kullanımı ile ilgi çekilen konunun imajını oluşturma ve oluşturulan imajı sağlamlaştırma olanağı tanınmaktadır. Bu nedenle gündem belirleyici aktör, gündem belirleme etkisinin kişiye ve konuya bağlı olduğunu göz önünde bulundurarak hedef kitlesini ve gündemi iyi analiz etmelidir.⁴⁵ Çalışma kapsamında Twitter kullanımının bu yönünün daha iyi anlaşılabilmesi adına kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanımı ile propaganda yapması, diyalog kurması, bilgi yayması ve gündem belirlemesi araştırmanın dördüncü ana başlığında ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

2.2 Yumuşak Güç ve Twitter Diplomasisi

Güç kavramı, Latince “potestas” veya “potentia” kelimelerinden gelmektedir. Sözcük karşılığı olarak bir şeyi yapabilme becerisi ya da kapasitesi anlamına gelmektedir. Temel olarak bir kimsenin istediği sonuçları elde edebilme yeteneğidir. Bir başka bakımdan ise güç, amaca ulaşabilmek için başkalarının karar ve/veya davranışlarını etkileyebilmek anlamına gelmektedir. Günümüzde güç kavramı sert güç ve yumuşak güç olarak ikiye ayrılmaktadır. Geleneksel anlamda sert güç, askeri ve iktisadi güç anlamına gelmektedir. Fakat teknolojinin gelişmesi ile gücün ve hatta savaş gücünün

⁴⁵ Özlü, Dijital Diplomasi, 94-97.

kaynakları da zamanla değişmiştir. Teknolojinin ilerlemesi ile modern bilgi çağına ulaşılmıştır ve bu sayede güç unsurları çeşitlenmiştir. Bu durum ise güç kaynağının analizi zorlaştırmaktadır.⁴⁶

‘Yumuşak güç’ kavramı araştırma için önem taşımaktadır. Kavram, ilk kez Joseph S. Nye’in 1990 yılında yayımlanmış olduğu "Liderliğe Zorunluluk: Amerikan Gücünün Değişen Doğası (Bound to Lead–The Changing Nature of American Power)" isimli kitabında kullanmıştır. Daha sonra “Yumuşak Güç” isimli makalesinde kullanılmış ve tanımlanmıştır, ardından derlenerek kitaplaştırılmıştır. Nye, çağdaşlarına göre düşüşte olduğu iddia edilen Amerikan gücü ile alakalı, ABD’nin askerî ve ekonomik gücünün yanı sıra üçüncü bir boyutta da güçlü olduğunu ifade edebilmek adına yumuşak güç kavramını kullanmıştır. Yumuşak güç kavramını 1991 yılında yayımlanan “Amerikan Gücünün Paradoksu (The Pradox Of American Power)” isimli kitabında ele almıştır. 2004 yılında yayımlanan "Yumuşak Güç Dünya Siyasetinde Başarının Yolu (Soft Power The Means To Success In World Politics)" adlı kitabında ise kavramı ayrıntılı olarak incelemiştir.⁴⁷

Nye, yumuşak güç kavramını ‘gücün ikinci yüzü’ olarak tanımlamaktadır. Ona göre bir devlet; diğer devletlerin kendisini örnek almasını ve sahip olduğu refah seviyesi nedeniyle diğerlerinin kendisini takip etmesini sağlaması ile dünya siyasetinde istediği sonuçları alabilmektedir. Nye, yumuşak gücü; ‘diğerlerinin tercihlerini şekillendirebilme ve cazibe merkezi olma’ şeklinde de ifade etmektedir. Yumuşak gücün karşı taraf için yalnızca nüfuz ederek ikna etmek olmadığını aynı zamanda kabullenmeyi de sağladığını düşünmektedir.⁴⁸

Yumuşak gücün öncelikli hedef aldığı kaynaklar ve kitleler; medya, sosyal medya, üniversiteler, spor kulüpleri, sivil toplum kuruluşları, vakıflar, finans kurum ve kuruluşları ile iş dünyasıdır. Bu bakımdan ticaret, kültürlerin iletilmesini ve yayılmasını sağlayan kanallardan biridir. Bu kültürel etkileşimler kişisel temaslar ve ziyaretler yolu ile de gerçekleşmektedir. Popüler sporları da yumuşak güç unsuru olarak kabul edilmektedir. İletişim araçlarının yaygınlaşması ve teknoloji çağına

⁴⁶ Joseph Nye, *Yumuşak Güç*, Çeviren: Rayhan İnan- Aydın, Ankara: BB101 Yayınları, 2020), 19-23.

⁴⁷ Cengiz Özel, “Yumuşak Güce Bütünsel Bakış”, *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 7/1 (Mayıs 2018), 5.

⁴⁸ Nye, *Yumuşak Güç*, 24.

girilmesi ile birlikte günümüzde medya kanalları aracılığıyla oluşturulan ve bir kamu diplomasisi aracı olan yumuşak güç önem kazanmıştır. Bu kapsamda siyasetçiler vermek istediği politik mesajları televizyon ya da sosyal medya yolu ile iletebilmektedir. Demokrasi, insan hakları, eşitlik vb. kavramlar siyasi değerler de içeriyor olması sebebi ile sık sık bu kanallar aracılığı ile kullanılmaktadır. Hükümetlerin yurt içinde ve yurt dışında yürütmüş olduğu politikalar yumuşak güç kapsamında değerlendirilmektedir. Yukarıda bahsedilen değerlerin diğer devletler üzerinde yumuşak güç unsuru olarak kullanılabilmesi için yumuşak güç uygulamak isteyen devlet bu unsurları devamlı gündemde tutmalı ve bu değerler ile ele alınan kavramları sistematik olarak kullanmalıdır.⁴⁹

Nye, yumuşak gücü başlıca üç kaynağa dayandırmaktadır. Bunlar; kültür, siyasi değerler ve dış politikadır. Kamu diplomasisi ve dijital diplomasi bu üç kaynaktan beslenmekte ve bunlara uygun olacak şekilde geliştirilmektedir. Kültür, üst kültür ve popüler kültür olarak ikiye ayrılmaktadır. Bir devletin kültürünün evrensel değerler içermesi ile diğer devletleri kendi çıkarlarına uygun yönlendirebilmesi ile doğru orantılıdır. Özellikle popüler kültür, yumuşak güç üreten bir kaynak olma özelliği taşımaktadır. Ancak siyasi değerler önem arz etmeye devam etmektedir. Çünkü devletlerin yumuşak gücü artma ya da azalma eğilimi gösterebilir. Öyle ki ulusal menfaatler noktasında duyarsız davranışlar sergileyen bir hükümetin yumuşak gücü zayıflayacaktır. Son olarak dış politika yumuşak güç unsuru olarak önem taşımaktadır. Çünkü devletlerin politikaları diğer devletlere karşı duyarsız ve kibirli olur ise bu durum yumuşak güce zarar verecektir. Hükümetlerin uluslararası kuruluşlarda diğer devletler ile iş birliği yapması, dış politikada insan haklarını desteklemesi ve iç politikada demokrasi olgusunu geliştirmeye çalışması yumuşak gücünü arttıracaktır.⁵⁰

Devletin yumuşak gücünü arttırabilmesi için iç ve dış politikada uyumlu politikalar yürütmesi gerekmektedir. Özellikle belirtmek gerekiyor ki yumuşak gücün etkisi kısa vadeli değil uzun vadeli etki için tasarlanmıştır. Bu durum göz önüne alındığında yumuşak gücün tesirinin uzun vadede kalıcı olması amacı ile burslar programları, değişim programları, seminerler, konferanslar, sunumlar vb. kullanılması uygun

⁴⁹ Sait Yılmaz, “Yumuşak Güç ve Evrimi”, *Turan Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 3/12 (Sonbahar 2011), 35.

⁵⁰ Nye, Yumuşak Güç, 32-35.

olacaktır. Ayrıca küresel bilgi çağının da etkisi ile yumuşak güce sahip olmanın önemi giderek artmakta ve yumuşak güç olgusunun çok yönlü olma durumu kuvvetlenmektedir.

Gelişen teknoloji, devletler için yumuşak gücü uygulama noktasında yeni kullanım alanları sunmuştur. Günümüzde internet erişilebilirliğinin artması ile birlikte devletlerin kamu diplomasisi oluşturmak amacıyla sosyal medyaya yöneldiğinden daha önce bahsetmiştik. Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat ve YouTube gibi sosyal medya araçları devletlerin dijital ortamda kullanmış olduğu yumuşak güç unsurlarıdır. Bu bakımdan dijital diplomasi, sosyal medya araçlarını ve medyayı kullanarak diplomatik amaçlara ulaşılması için önem taşımaktadır. Yumuşak güç kavramı incelendiğinde devletlerin ideolojilerini aktarması ve bunları bir argümanla destekleyerek kamu ile iletişim kurmasının önemli olduğu görülmektedir. Buradaki temel hedef; yapılan iyi şeylerin görünür kılınmasıdır. Dijital diplomasi kullanımı bu imkân artmakta ve sınırlar daha saydam hale gelmektedir. Ayrıca bu diplomasi türü ile hitap edilen kitle genişlerken yumuşak gücün etkisi de bu duruma paralel olarak artış göstermektedir.⁵¹

Devletler, Twitter diplomasisi kullanımı ile kültürleri, tutumları ile davranışları açıklama noktasında diğer devletler ile ilişki kurabilme, düşünceleri yönetebilme ve çıkarlarına yönelik bilgi akışı sağlama imkânı artmıştır. Twitter diplomasisi uygulayan devletlerin yabancı kamularla iletişim kurabilmesi ve yumuşak güç unsurlarını arttırabilmeleri kolaylaşmıştır. Bu bakımdan Twitter diplomasisi, yumuşak gücü kuvvetlendirmek amacı ile yumuşak güç uygulayıcı devletler ya da aktörler tarafından gücün uygulanmak istendiği devlet ya da topluluklara olumlu durumları göstermek ve kazanılan olumlu algıyı genişletmek amacı ile kullanılmaktadır. Yumuşak gücün temel hedefinin iyi olanı görünür hale getirmek ve bunu geniş kitlelere yayarak çıkarlarını maksimize etmek olduğu düşünüldüğünde Twitter diplomasi ile yumuşak gücün bağlantısını daha iyi anlaşılacaktır. Kamu diplomasisinin gelişimi ile bürokratlar ile bireyler arasında yaşanan monolog şeklindeki iletişim şekli terk edilmiş ve diyalog kurulması önem kazanmıştır. Bu nedenle iki ya da çok yönlü iletişim önemlidir. Twitter diplomasisini bu durum içerisinde ele alacak olur isek süreç şu şekilde

⁵¹ Salihi, Dijital Diplomasi Faaliyeti Olarak Türk Büyükelçilerin Twitter Kullanımı, 548.

ilerlemektedir; paylaşımda bulunmak, yorumlar ile paylaşıma geri bildirim almak, tekrar yorum yapma yöntemi ile konuşmanın durumunu şekillendirmek. Twitter'ın diyalog kurabilme özelliği sayesinde hükümetler, siyasetçiler, diplomatlar, büyükelçiler, akademisyenler ve gazeteciler düşüncelerini karşı tarafa kabul ettirerek yumuşak güç unsurlarını arttırabilmektedirler. Ayrıca yumuşak güç uygulayıcılar, Twitter aracılığı ile diğer devletlerin gündemlerini ve kamu diplomasisini analiz edebilmekte ve buna uygun dış politika yürütebilmektedir.⁵² Tüm bu durumlar dikkate alındığında Twitter oldukça etkin bir yumuşak güç unsurudur.

Klasik diplomasiden dijital diplomasiye geçişte devletler dijital diplomasi kanallarının etkin kullanımı neticesinde elde edilen çıktıları çıkarları doğrultusunda kullanmayı amaç edinmiştir ve dijital diplomasi türü olan Twitter diplomasinin kullanımının yaygınlaşması ile her bir Twitter kullanıcısı diplomasi sürecine dâhil olabilmektedir. Bu durum uluslararası diplomasiye katılım gösteren paydaşların sayısında artışa neden olmaktadır. Bu yeni diplomasi türü ile kamu ile bağlantı kurulma olanağı artmıştır ve kamu diplomasisinin yalnızca halkın belirli bir kesimini oluşturan diplomatlardan oluştuğu düşüncesi dönüşüm geçirmiştir. Twitter diplomasisinin gücünün etkin bir şekilde kullanılması sayesinde yumuşak güç oluşturularak hükümet politikaları kamu tesiri altında şekillenmeye başlamıştır.⁵³

Birçok devlet başkanı, siyasetçi, diplomat ve büyükelçi Twitter'ı kullanarak dünyanın dört bir yanındaki insanlar ile fikirlerini paylaşmakta ve güç sanatını yeni bir kalıba taşımaktadır. Condoleezza Rice ABD Dışişleri Bakanlığı görevini yaptığı dönemde 'dönüşümcü diplomasi' faaliyetleri ile eski diplomatik kurumların yeni diplomatik amaçlara hizmet etmesi amacı ile Bakanlığın dönüştürülmesi için baskıda bulunmuştur. Ardından Hillary Clinton Dışişleri Bakanlığı yaptığı dönemde geleneksel olarak kabul gören hükümet-hükümet ilişkilerinin ötesinde dünya halkları ile iletişim kurmayı amaçlayan yeni bir düzen oluşturmayı hedeflemiştir.⁵⁴ Bu örnekler dikkate alındığında diplomatların hedef kitlelerinin değişmesi ile klasik diplomasinin geçireceği dönüşüm önlenemez hale gelmiştir. Kişiler ve topluluklar ile ilk elden ve direkt iletişim kurulabilmesi, bireyler ve siyasi aktörler arasında diyalog kurulabilmesi

⁵² Yağmurlu, Dijital Diplomasi, 1277.

⁵³ Corneliu Bjola- Marcus Holmes, *Digital Diplomacy: Teory and Practice*, (Routledge: 2015) 36.

⁵⁴ Özlü, Twitter Diplomasisi, 96.

ve hem ulusal hem küresel siyasetin şekillendirilebilmesi durumları göz önüne alındığında Twitter diplomasisi, diplomaside yeni bir çağı başlatmıştır. Diplomasi yapıcılar monolog ile diplomasi yürütme faaliyetlerini diyalog kurma şeklinde dönüştürmüş ve yumuşak gücün etkisi ile vatandaşların talep ve görüşlerine daha duyarlı bir yaklaşım sergilemeye başlamıştır. Çünkü Twitter diplomasisi kullanımı ile bu kanalı kullanan siyasetçi, diplomat, bakan ya da büyükelçilerin olumlu imaj yaratılması ve suni bir ortam yaratılarak fikirlerin yönlendirilmesi ne kadar mümkünse yanlış anlaşılması ve olumsuz imaj oluşturmaları da o denli mümkündür.

3. KARIYERDIŐI BÜYÜKELÇİLER VE TWITTER DİPLOMASİSİ

Diplomaside çok taraflılığın yaygınlaşması ile birlikte diplomatik temasın zemininde önde gelme ve protokol önemli bir sorun olma niteliği kazanmıştır. 1648 Westphalia ve 1713 Utrecht konferansları çok taraflı politikanın görünür olduğu ilk örnekleri oluştururken bu toplantılar esnasında çeşitli protokol sorunları yaşanmıştır. 1815 Viyana Kongresi'nden 1. Dünya Savaşı'na kadar geçen sürede Avrupa, diplomasinin merkezi olmuştur. 1815 yılında Viyana'da düzenlenen Kongre ile elçilerin uyması gereken kurallar ile elçiler arası öncelikler belirlenmiş ve bir anlaşma metni hazırlanarak imzaya sunulmuştur. Bu imzaya sunulan protokol sayesinde uluslararası ilişkilerde uyulması genel olarak benimsenen diplomatik protokol kuralları uluslararası düzeyde belirlenmiştir.⁵⁵ Bu bakımdan protokol devletlerin esas itibari ile anlaştıkları kural ve teknikleri oluşturulurken bu kuralları uygulayıcı diplomatların konumlarını önemli ölçüde belirlenmiştir. Protokoldeki bazı kararlar 1961 Diplomatik İlişkiler ve Bağışıklıklar Hakkında Birleşmiş Milletler Konferansı'nda çağımız ihtiyaçlarına göre düzenlemiştir. Düzenlemeye göre diplomasi temsilcileri üç sınıfa ayrılmaktadır; bunlar hiyerarşik sıralamaya göre Büyükelçiler ve Papalık temsilcileri, Devlet Başkanları nezdinde atanan Elçiler ve Dış İşleri Bakanları nezdinde kabul edilen Maslahatgözarlardır. Bir devlet ya da örgütün kendisini diğer devlet ya da örgütler nezdinde temsil etmesi amacı ile bu devlet ya da örgütlere gönderdiği diplomatların görev ve fonksiyonları beş ana başlık altında toplanabilir. Bunlar; (1) Yabancı devletlerdeki vatandaşların hak ve çıkarlarının korunması, (2) Faaliyet gösterilen devlette kendi devletinin devlet başkanını temsil etmek, (3) Faaliyet gösteren diplomatik misyonun temsilcisi olduğu devlet ya da örgüt hakkında bilgi toplaması, (4) Diplomatik misyonun bağlı olduğu devlet ile faaliyet gösterilen devlet arasında mesajları iletmesi, (5) Diplomatik misyonun görev yaptığı devletlerde gerçekleşen olay ve olguları yorumlaması yolu ile devletinin dış politika karar alıcılarına yardımcı olmaları olarak sıralanabilir.⁵⁶

Türkiye Cumhuriyeti'nin hariciye tarihi oldukça köklüdür ve Osmanlı diplomasi geleneği temeli üzerine kurulmuştur. Osmanlı İmparatorluğu 19. yüzyıla kadar dış

⁵⁵ Tahir Baysal, "Protokol Kurallarının Kökenleri, Devlet Geleneğindeki Yeri ve Hukuki Metinlere Yansımaları", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3/11 (2022), 169.

⁵⁶ Sönmezoğlu, *Uluslararası Politika*, 444-463.

ilişkilerini Reis-ül Küttap yönetiminde ilerletmiştir. Reis-ül Küttap'ın aynı zamanda devletlerarası yazışmaları yürütmek ve devletin ana kayıtlarını tutmak gibi görevleri bulunmakta idi. III. Selim döneminde 1793 yılında ilk sürekli büyükelçilik Londra'da açılmıştır ve Yusuf Agah Efendi ilk büyükelçi olarak atanmıştır. Bu tarihten sonra görev yapan Osmanlı Büyükelçileri hem devletlerarası ilişkileri yürütmüştür hem de atandıkları devletler hakkında bilgi ileterek reform ve modernleşme sürecini hızlandırmışlardır. Dönemin diplomatik ihtiyaçlarına ve koşullarına uygun olarak II. Mahmut döneminde Tercüme Odası kurulmuştur. 1836 yılında dış işlerdeki artış nedeni ile Reis-ül Küttaplık makamı nezaret seviyesine yükseltilmiştir. Son Reis-ül Küttap ve aynı zamanda ilk Hariciye Nazırı olan Yozgatlı Akif Efendi'dir. Cumhuriyet döneminin dış politika temelleri milli mücadele yıllarında oluşturulmuştur. 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışının ardından 'Hariciye Vekaleti' 2 Mayıs 1920 tarihinde kurulmuştur. Vekaletin başına Bekir Sami Bey getirilmiştir. 1927 yılına gelindiğinde Hariciye Vekaletine dair ilk kapsamlı hukuki düzenleme yapılmıştır. 1154 sayılı Kanun ile Bakanlığın günümüzdeki yapısının temeli oluşturulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti, 1923 yılından bugüne Mustafa Kemal'in (Atatürk) görüş ve ilkelerini Türk Dış Politikasının temel hedefi olarak kabul etmiştir. Bu doğrultuda Türk Dış Politikasının temelinde "Yurtta barış, dünyada barış." özdeyişi yer almaktadır.⁵⁷

Yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile pek çok nezarete, kanun, nizam ve kararnamelerde değişikliğe gidilmiş olunmasına rağmen Hariciye Nezareti'nde uygulanan kanun, nizamname ve talimatname gibi düzenlemelerin önemli bir bölümü yürürlükte kalmaya devam etmiştir. Nezarete ait pek çok basılı evrak, Devlet-i Aliyye, Babıali ve Hariciye Nezareti antetli evraklar; teşkilatlanan yeni Vekalet'te bir süre daha kullanılmıştır. Öyle ki evraklarda eski döneme ait ibarelerin bazen yenisi yazılmış bazen de üzeri çizilmiş şekilde kullanılmaya devam edilmiştir. Bu bakımdan Türkiye Cumhuriyeti Hariciye Teşkilatı konusunda önemli bir devamlılık örneği göstermiştir. Daha açık bir ifade ile Osmanlı Devleti'nin yıkılmasının ardından Cumhuriyet Hariciyesi'ne geçişte teşkilatlanma, kadro atamaları ve uygulanan politikalar bakımından miras ve devamlılık durumu gözlemlenmiştir. Ancak yeni teşkilatın

⁵⁷ Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı (TCDB), "Türkiye Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı Tarihçesi", (Erişim 07.07.2023).

kadrosunun Osmanlı teşkilatlanmasının aksine etnik ve dini açıdan daha homojen bir yapıda olduğu söylenebilir.⁵⁸

İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesi ile birlikte 1945 yılı sonrasında dış iktisadi ilişkiler artmıştır ve uluslararası ekonomik kuruluşlar yaygınlaşmıştır. Bu alandaki çıkarlar da yine Bakanlık bünyesinde gözetilmiştir. Yine savaş sonrasında siyasi ve ekonomik işbirliği örgütlenme çabaları neticesinde Bakanlık çok taraflı siyasi ve ekonomik ilişkilerde ağırlıklı olarak yer almaya başlamıştır. Çok taraflı diplomatik ilişkilerde ve uluslararası örgütlerin sayısındaki artış Bakanlığın daimî temsilcilerinin sayısını da arttırmıştır. Günümüzde halen Bakanlığın dış teşkilatında genişleme süreci devam etmektedir. Bu doğrultuda 1924 yılında 39, 2002 yılında 163 olan aktif dış temsilcilik sayısı, 2024 yılı Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı verilerine göre 146 Büyükelçilik, 13 Daimî Temsilcilik, 95 Başkonsolosluk, 1 Konsolosluk Ajanlığı, 1 Konsolosluk Bürosu ve 1 Ticaret Ofisi olmak üzere toplam 257'ye ulaşmış olarak açıklanmıştır. Coğrafi dağılım bakımından ise 257 dış temsilciliğin 99'u Avrupa, 73'ü Asya, 49'u Afrika, 32'si Amerika ve 4'ü Okyanusya'da bulunmaktadır. Mayıs 2019 Dışişleri Bakanlığı verilerine göre Bakanlık mensubu merkezde ve dış teşkilatta 1775 diplomatik kariyer memuru görev yapmaktadır.⁵⁹

Uluslararası ilişkilerin diplomatik sistemini düzenleyen en temel belge olarak 1961 Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi kabul edilmektedir. Belgeye göre misyon, bir devletin diğerine göndermiş olduğu temsil görevini yerine getirmek ile görevli olan heyettir ve başında misyon şefi bulunur. Misyon şefi, gönderen devlet tarafından bu sıfat ile hareket etmek üzere görevlendirilmiş olan şahıstır.⁶⁰ Sözleşmeye göre misyon şefleri üç sınıfa ayrılmaktadır; ilki Devlet Başkanları nezdinde akredite edilen Büyükelçiler ile muadili rütbedeki diğer misyon şefleri, ikincisi Devlet Başkanları nezdinde akredite edilen Murahhaslar, Elçiler ve üçüncüsü ise Dışişleri Bakanları nezdinde akredite edilen Maslahatgüzarlardır. Sözleşmenin aynı maddesinde öncelik sırası ve adabı muaşeret kuralları dışında, misyon şefleri arasında

⁵⁸ Aydın Çakmak, *Türk Dışişleri Teşkilatının Gelişimi: Hariciye Nezareti*, (İstanbul: Ötüken Yayınları, 2020), 392-393.

⁵⁹ Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı (TCDB), "Türkiye Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı Tarihçesi", (Erişim 07.07.2023).

⁶⁰ Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi, Madde 1/a.

sınıfları dolayısıyla bir fark gözetilmeyeceği belirtilmiştir.⁶¹ Sözleşmenin bir diğer maddesine göre misyonun diplomatik kadro üyelerinin gönderen devletin vatandaşı olması gerekmektedir. Yine aynı maddede misyonun diplomatik kadro üyelerinin kabul eden devletin rızası alınmaksızın bu devletin vatandaşları arasından ya da üçüncü bir devletin vatandaşları arasından tayin edilemeyeceği belirtilmiştir.⁶² Türkiye Cumhuriyeti ilgili sözleşmeye katıldığını 12.09.1984 tarihli 18.513 sayılı Resmî Gazete’de yayımlayarak duyurmuştur.⁶³

Diplomatik temsilcilerin en temel görevi kabul eden devletin nezdinden gönderen devletin temsilciliğinin yapılmasıdır. Bu doğrultuda kabul eden devlete ait makamlar ile irtibat sağlanmalıdır. Buna ek olarak basın ile geliştirilen ilişkilere özenli yaklaşılmalıdır. Diplomatik temsilcinin ikinci görevi gönderen devlet vatandaşlarının hak ve çıkarlarını kabul eden devlet nezdinde korumasıdır. Diplomatik temsilcinin üçüncü görevi gönderen devlet adına kabul eden devlet ile müzakereler yürütmesidir. Temsilcinin dördüncü görevi kabul eden devlet hakkında bilgi toplamak ve edindiği bilgileri gönderen devlete iletmektir. Diplomasi temsilcisinin gözlem yolu ile bilgi edinmesi uluslararası örf adet hukuku kuralı kapsamında iken diplomatik temsilciler casusluk girişimleri içerisinde de yer alabilmektedirler. Kabul eden devletteki gelişmeleri takip eden diplomatik temsilci gönderen devlet hükümetine edindiği bilgileri büyükelçilik raporları vasıtası ile iletmektedir. Diplomatik temsilcinin bir diğer görevi gönderen devlet ile kabul eden devlet arasında dostane ilişkileri geliştirmektir. Böylece iki devlet arasında ticari, ekonomik ve siyasi ilişkiler gelişecektir. Diplomatik temsilciler, sözü edilen görevlerin yerine getirilmesi sürecinde kabul eden devletin iç işlerine müdahale etmeme yükümlülüğü altındadırlar.⁶⁴ Diplomatik temsilcilerin göreve başlayabilmesi için taraf devletler arasında diplomatik ilişkiler kurulmalıdır. Diplomatik misyonun kurulması iki devletin karşılıklı rızası ile gerçekleşmektedir. Büyükelçinin göreve başlayabilmesinin ilk koşulu ise gönderen devletin kabul eden devletten agreman almasıdır.⁶⁵

⁶¹ Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi, Madde 14.

⁶² Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi, Madde 8.

⁶³ Resmî Gazete, 12.09.1984/18513.

⁶⁴ Nasih Sarp Ergüven, *Uluslararası Hukukta Diplomatik Ayrıcalıklar*, (Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2008), 52-57.

⁶⁵ Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi, Madde 13.

Yukarıda da belirtildiği üzere 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile Türk Dışişleri Bakanlığı kurumsallaşma sürecine girmiştir. Bu bakımdan 17 Temmuz 1927 tarihli 635 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olan 1154 sayılı Hariciye Vekaleti Memurin Kanunu önem taşımaktadır. İlgili kanun ile Dış İşleri Bakanlığı meslek memurlarının sınavları, atamaları, tayin ve terfi durumları, memurların sınıfları ve görev unvanları, dış görev süreleri ve izin süreleri gibi pek çok konu hakkında düzenleme yapılmıştır.⁶⁶ Söz konusu kanunda ikinci maddenin son fıkrasında “Elçiler, Hükümetçe görülecek lüzum üzerine, meslek haricindeki zevattan dahi intihab edilebilirler.” hükmü ile kariyerdışı büyükelçilik görevi atamaları, dönemin yasal düzenlemelerinde yerini almıştır.⁶⁷

5 Ocak 1930 tarihinde Hariciye Vekaleti meslek sınavlarına yönelik 8630 sayılı Kararname yürürlüğe girmiştir. Kararname, Hariciye Vekaleti'nde modernleşme süreci için önem taşımaktadır. İlgili Kararname ile meslek gruplarına yönelik yapılacak olan sınavların yılın Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında yapılmasını; yapılacak olan sınavlar için bir sınav komisyonu oluşturulmasını; sınava girecek adaylarda belirli bölümlerden mezun olma şartının aranacağını (Hukuk, Mülkiye, Ulûmu Siyasiye, Ulûmu İctimaiye ve İktisadiye, Fakülte derecesindeki Yüksek Ticaret Mektepleri veya Hariciye mesleği ile alâkası bulunan mümasil yüksek mekteplerden biri); sınavı başarı ile geçip eğitime tabi olacak adayların eğitim tamamlandığında Fransızca lisanı için bir sınava daha gireceği hükme bağlanmıştır.⁶⁸

25 Mayıs 1933 tarihinde Hariciye Vekaleti Teşkilat Kanunu (ikinci) 01.06.1933 tarihli ve 2416 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. İlgili kanun 6 madde ve 3 geçici maddeden oluşmaktadır. Hariciye Vekaleti Teşkilat Kanunu, görev unvan ve kadrolara dair hükümler ile Hariciye Vekaleti memuru olabilmek için gerekli şartları içermektedir.⁶⁹ 14.01.1938 tarihinde 3312 sayılı Hariciye Vekaleti Teşkilat Kanunu (üçüncü) 21.01.1938 tarihli ve 3814 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu kanun 8 madde ve 4 geçici maddeden oluşmaktadır. Yayımlanan kanun ile unvan ve kadrolara dair hükümler düzenlenmiştir. 4037 sayılı Üçüncü Hariciye

⁶⁶ Resmî Gazete, 17.07.1927/635.

⁶⁷ Hariciye Vekaleti Memurin Kanunu, Madde 2.

⁶⁸ Resmî Gazete, 01.05.1930/1485.

⁶⁹ Resmî Gazete, 01.06.1938/2416.

Vekaleti Teşkilat Kanunu, 26 Mayıs 1941 tarihli ve 4817 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4037 sayılı kanun ile yeniden düzenlenmiştir. 4037 sayılı kanunda makamın takdirine bağlı olarak diplomatların yerinde ivedi değişiklik yapılabilmesine olanak tanınmıştır.⁷⁰ 1942 yılında yürürlüğe giren 3656 ve 3659 sayılı kanunların 3. ve 5. maddeleri ile yabancı dil sınavları hakkında düzenlemeye gidilmiştir. İlgili kanunlarda sınavları düzenleyecek komisyonlar ve sınavlar hakkında düzenlemeye gidilmiştir.⁷¹

1923 yılında cumhuriyetin ilanı ile başlayan ve günümüz Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı’nın teşkilatlanmasında önem taşıyan sözü geçen kanunlar ve kararnamele diplomatlık mesleğini ve meslek niteliklerini şekillendirmiştir. İkinci Dünya Savaşı’nın sonuna kadar dünya dilleri arasında Fransızca egemen olan tek dil iken savaşın sonlanması ile İngilizce ağırlıklı yabancı dil olma özelliği göstermiştir. Bu durum Hariciye Vekaleti sınavlarına da yansımıştır. Bu kapsamda Bakanlık bünyesinde çağın gereklerine uygun olacak şekilde düzenlemelere gidilse de büyük bir değişikliğe gidilmemiştir. Ancak yapılmış olan yasal düzenlemeler ile ilgili dönemin ve Dışişleri Bakanlığı’nın gereksinimleri dikkate alınmıştır.⁷²

14 Aralık 1983 tarihli ve 177 sayılı Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Dış İşleri Bakanlığı meslek memuru olarak atanabilme şartları belirtilmiştir. İlgili kararnamede büyükelçilerin yurt dışı görev süresi istisnalar dışında en çok altı yıl olarak belirlenmiştir.⁷³ Ayrıca kararname ile meslek memurlarının hizmet süresi sonunda derece ve unvan kazanabilme şartları belirlenmiştir.⁷⁴ 17 Mayıs 1969 tarihli ve 13201 sayılı Resmî Gazete’de 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun’un 3. maddesinde kariyerdışı atamalar hakkında bilgi verilmiş ve görev süresi sonlanan büyükelçiler hakkında düzenlemeler yapılmıştır.⁷⁵

⁷⁰ Resmî Gazete, 26.05.1941/4817.

⁷¹ Resmî Gazete, 21.08.1942/5190.

⁷² Yıldız- Küçük, Türk Dışişleri Bürokrasisinde Değişen Normlar, 99.

⁷³ 177 sayılı Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Madde 25.

⁷⁴ 177 sayılı Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Madde 35.

⁷⁵ Resmî Gazete, 17.05.1969/13201.

18 Haziran 1984 tarihli 206 sayılı Dışışleri Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yurtdışı görev süresi biten Dış İşleri Bakanlığı meslek memuru büyükelçilerin merkeze döndüğünde büyükelçi unvanını taşıyacağı fakat 657 sayılı devlet memurları kanunun 59. maddesi uyarınca kariyerdışı olarak Büyükelçi atananların merkeze döndüğünde Dış İşleri Bakanlığı ile ilişkilerinin kesileceği belirtilmiştir.⁷⁶ Ancak 2 Ağustos 2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6495 sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kariyerdışı ataması yapılan Büyükelçilerin merkeze döndüğünde Dış İşleri Bakanlığı ile ilişkilerinin kesilmesi hakkında kanunda değişikliğe gidilmiştir. Söz konusu kanunda, 657 sayılı kanunun 59. maddesi çerçevesinde Büyükelçi olarak kariyerdışı atamaları yapılanların merkeze döndüklerinde Bakanlıkta çalışabilecekleri, Bakanlıktaki görevleri süresince büyükelçi unvanını kullanmaya devam edebilecekleri ve Bakanlıkta yönetici kadrolarına atanma dâhil meslek mensubu olanlar arasından büyükelçiliğe atananlarla aynı hükümlere tâbi olabilecekleri ve aynı haklardan yararlanabilecekleri şeklinde değişikliğe gidilmiştir.⁷⁷

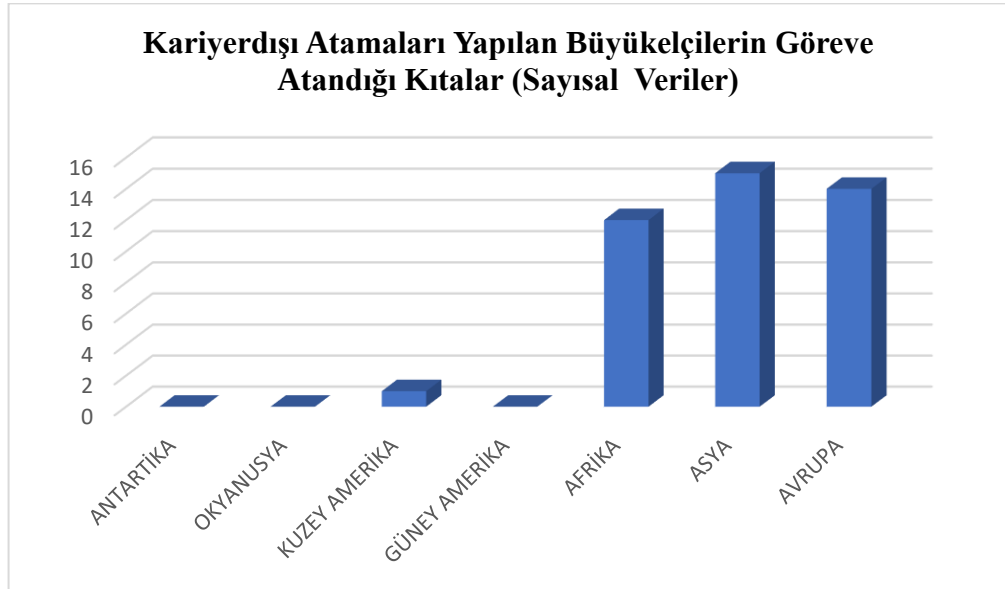
Yukarıda belirtilen kanunlar, kararnameler ve kanun hükmünde kararnameler ile meslek memuru olarak atamaları yapılan Büyükelçiler ile kariyerdışı atamaları yapılan Büyükelçiler hakkında düzenlemelere gidilmiştir. Cumhuriyetin ilanı ile yeniden yapılanma sürecine giren Hariciye Nezareti çağın gereklerine uygun olacak ve dönemin şartlarını karşılayacak şekilde kanunlarda değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda Hariciye Vekaleti memuru olabilmek için sınav, atama, unvan ve kadrolara dair şartlar hükümlere bağlanmıştır. Bunların yanı sıra büyükelçi olabilme şartları da kanunlar ile düzenlenmiştir 1927 yılında yürürlüğe giren Hariciye Vekaleti Memurin Kanunu ile meslek memurluğu dışında kariyerdışı atamaların önü açılmıştır. İlgili kanun kapsamında kariyerdışı büyükelçilerin görev süresinin bitmesi ile Dışışleri Bakanlığı ile ilişkileri kesilmektedir. 2013 yılında yürürlüğe giren Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile bu durumda değişikliğe gidilmiştir. İlgili kanun kapsamında görev süreleri biten

⁷⁶ Dışışleri Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname/ KHK 206, Madde 25.

⁷⁷ Resmî Gazete, 02.08.2013/28724.

kariyerdışı Büyükelçilere Dışışleri Bakanlığı'nda çeşitli vazifelerde görev yapabilme hakkı tanınmıştır.⁷⁸

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş tarihinden itibaren büyükelçilik görevi ve büyükelçilik unvanı Dışışleri Bakanlığı mensubu olan diplomatları kapsayan profesyonel unvan olma niteliği taşımakta idi. Bu doğrultuda ise yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler ile büyükelçilik unvanının kariyer meslek olarak gelişim göstermesi genel geçer kural olarak benimsenmiştir. Öyle ki hem Dışışleri Bakanlığı'nın özel kanunlarında hem de devlet memurlarını kapsayan genel kanunlarda meslek memurluğu kapsamında olmayan görevlendirmeler istisna olarak kabul edilmiştir. Ancak Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı ile bu durumda değişiklik yaşanmaya başlanmıştır. Zamanla gelenek ve uygulamalar terk edilerek kariyerdışı atamalar istisnai durum olmaktan çıkmıştır, hatta bu durumu destekleyecek yasal düzenlemeler de yapılmıştır. Bu istisnai durumlar kapsamında atamaları yapılan büyükelçiler kariyerdışı büyükelçi olarak adlandırılmaktadır.⁷⁹ Çalışmanın bu aşamasında 2006 ile 2024 yılları arasında atamaları yapılmış olan kariyerdışı büyükelçilerin Twitter üzerinden tweet paylaşım alanları incelenecektir.

Şekil 3. 1 Kariyerdışı büyükelçilerin göreve atandıkları kıtalar

⁷⁸ Yıldız- Küçük, Türk Dışışleri Bürokrasisinde Değişen Normlar, 103-105.

⁷⁹ Yıldız- Küçük, Türk Dışışleri Bürokrasisinde Değişen Normlar, 100-101.

3.1 Kariyerdışı Büyükelçilerin Tweet Paylaşım Alanları

Geçtiğimiz on beş yıl içerisinde hükümetler sosyal medyanın önemini ciddiye almaya başlamıştır. Sosyal medya aracılığı ile vatandaşlar kamusal tartışmalara ve hükümet hizmetlerine daha kolay erişebilmektedir. Bu durum göz önüne alındığında geleneksel diplomasi ve kamu diplomasisi kullanımı ile günümüzde hibrit bir diplomasi benimsendiği söylenebilir. Öyle ki devlet temelli geleneksel diplomasi önemini korurken buna daha karmaşık yapıda olan kamu diplomasisi eşlik etmeye başlamıştır. Kamu diplomasisi, yapısını yeni taleplere göre uyarlarken diplomasi yapıcılarının üstlendiği roller de bu yapılanmaya uygun olacak şekilde çeşitlenmektedir. Bu yeni diplomasi türünde diplomatik aktörler vatandaşlar ile direkt iletişim kurabilmektedir. Bu bağlamda hükümetler, kamusal ve özel ortamların ağ oluşturma normlarına uyum sağlamakta ve dijital araçların kullanımını kabul etmektedir.⁸⁰

Hükümetler, bireylerin farklı iletişim ve sosyal medya ağları kullanıyor olması nedeni ile yeni bir kamu diplomasi aracına ihtiyaç duymuştur. Bu noktada hükümetler, kamu diplomasisinin medya araçları ile bilgi iletilmesinden ziyade yabancı kamuoyu ile uzun süreli, yapıcı ve çok yönlü iletişim kurmayı hedef almışlardır. Geleneksel diplomasi tek yönlü iletişim modeli terk edilerek kamu diplomasisinin çift ve çok yönlü iletişim modeli benimsenmiş ve bu durum sosyal medyanın görünürlüğünü arttırmıştır.⁸¹

Hükümetlerin yabancı toplumları anlayabilmesi ve dış politikayı da bu anlayışa göre şekillendirebilmesi için sosyal medya aracılığı ile iyi bir gözlemci ve iyi bir dinleyici olması gerekmektedir. Sözü geçen argümanlar ile hükümetler dijital diplomasi temelinin diyaloga dayalı olacak nitelikte yeni bir diplomasi kanalı olarak şekillendirmektedir. Bu bakımdan hükümetler bireyler ile iletişim kurabilmek için çeşitli çevrimiçi ağlar kullanılmaktadır ve bunların en önemli olanlarından biri de Twitter'dır.⁸²

⁸⁰ Brian Hocking- Jan Melissen, "Diplomacy in the Digital Age", *Netherlands Institute of International Relations Clingendael*, (2015), 12.

⁸¹ Craig Hayden, *Digital Diplomacy*, (Washington: American University, School of International Service, USA 2018), 3.

⁸² Özlü, Dijital Diplomasi, 103.

Hocking ve Melissen tarafından 2016 yılında NATO Public Diplomacy Forum’da sunulan bildiride Twitter takipçi sayılarına göre sıralanan siyasi liderlerin Twitter’ı belirli politikaları desteklemek, yurt dışındaki vatandaşlara konsolosluk hizmeti sağlamak, müzakere alanını genişletmek ve bilgi toplamak amacı ile kullanılmasının yanı sıra belirli diplomatik faaliyetlerin ve dışişleri bakanlığına ait kimi işlevlerin de yürütülmesinde Twitter’dan faydalandığı belirtilmiştir. Bunlara ek olarak dış politika yapıcılar Twitter aracılığı ile yurt dışında yaşayan vatandaşlara tarihlerini, kültürlerini, değer ve gelenekleri aktarmak amacı ile diyalog kanalları oluşturabilir bilgisini paylaşmışlardır. Hocking ve Melissen bildiride sosyal medyanın uluslararası görüşmelere olumlu ve olumsuz etkilerinden de söz etmiştir. Bu etkilere örnek olarak 2014 yılında Donbas bölgesinden fırlatılan füze nedeni ile Malezya Havayolları’na ait uçağın Ukrayna’ya düşmesinin akabinde Rus kabine bakanları ve politikacılar arasındaki sosyal medya diyalogları ve Dünya Sağlık Örgütü ile Sınır Tanımayan Doktorlar arasında sert diyaloglara neden olan ebola krizine ait sosyal medya diyalogları olumsuz örnekler olarak gösterilmiştir. Olumlu örnek olarak ise Nepal’de gerçekleşen deprem sonrasında hükümetin Twitter aracılığı ile vatandaşları ile direkt iletişime geçebilmesi örnek verilmiştir.⁸³

Kamuoyu kelimesi Antik Roma’da Vox Populi olarak adlandırılırken günümüzde pek çok farklı isim ile anılmaktadır. Bunlar; e-diplomasi, dijital diplomasi ve Twiplomasi gibi kelimelerdir. Söz konusu kelimeler birebir aynı anlamı ifade etmeseler de bu kelimelerin tamamı web, bilgi ve iletişim teknolojisi (BİT) ve sosyal medya araçlarının kullanılması yöntemi ile diplomatik faaliyetlerin yürütülmesi ve dış politika amaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik kullanılmaktadır. Twitter kullanımının yaygınlaşmasıyla bireyler ve hükümetlerin birbirleri ile iletişim kurma yöntemlerinde değişikliğe gidilmiştir ve hükümetlerin gündem ve hedeflerini hayata geçirme yöntemleri değişmiştir. Twitter’ın daha gerçekçi, hızlı ve yaygın olması geleneksel siyasetin etkisini azaltmıştır.⁸⁴ Bunlara ek olarak Twitter kısa mesajların iletilmesi ve diğer kullanıcılardan geri bildirim alınması noktasında oldukça kullanışlı bir uygulamadır. Bu bakımdan devlet liderli, hükümetler, dış işleri bakanlıkları, bürokratlar ve diplomatların diplomatik uygulamalar için en yaygın olarak kullandığı

⁸³ Hocking- Melissen, *Diplomacy and Digital Disruption*. NATO PD Forum 2016’da sunulan bildiri, Hilton Grand Place Brussels Hotel. (2016, Şubat). 1-5.

⁸⁴ Sandre, *Twitter For Diplomats*, 9.

sosyal medya aracı Twitter'dır. Twitter diplomasisi, hükümetlerin ve kamu görevlilerinin vatandaşlar ile doğrudan iletişim kurulabilmesine olanak sağlaması nedeni ile platformu daha kapsamlı ve çekici hale getirmektedir.⁸⁵

Çalışmanın temelini oluşturan diplomatik misyonlar, kamu diplomasisini şekillendirme noktasında dijital diplomasiyi stratejik faaliyetlerinin önemli bir parçası olarak görmektedirler. Diplomaside dijitalleşme çağına geçilmesi ile birlikte kamu diplomasisinin şekillendirilmesinde yönlendirici güç Dışişleri Bakanlığı'ndan Büyükelçiliklere geçmiştir. Bu noktada büyükelçilikler dijital diplomasiyi özellikle de Twitter diplomasisini imaj yönetimi alanında kullanmaktadırlar. Büyükelçilikler ve büyükelçiler Twitter diplomasisi aracılığı ile yabancı devletlerin vatandaşları ile iletişim kurabilmek, hedef kitle oluşturabilmek, elit kitleler ile temas sağlayabilmek ve kendi devletinin imajını yönetebilmek yeteneğinin gelişmesini sağlamıştır. Manor, büyükelçilerin dijital faaliyetlerinde iki düzeyde önemli rol oynadığını belirtmektedir. Bunları; büyükelçilerin kendilerine ait dijital platformları kullanmaları ve büyükelçiliklere ait dijital platformları kullanmaları olarak belirtmektedir. Büyükelçiler, devletlerin yabancı devletlerdeki resmi temsilcilikleri olmaları nedeni ile sosyal medyada ilgi çekmekte ve büyük bir takipçi kitlesine de sahip olabilmektedirler. Yine büyükelçilerin devletlerinin resmi temsilcisi olması gerekçesi ile sosyal medyada genellikle elit kesim olarak tanımlanan gazeteciler, akademisyenler, politika yapımcılar ve diğer büyükelçiler tarafından takip edildiği Manor tarafından belirtilmektedir. Ayrıca yapılan analizler neticesinde büyükelçilere ait tweetlerin büyükelçilik resmi sayfalarından paylaşılan tweetlere oranla daha fazla erişime sahip olduğu gözlenmektedir.⁸⁶

Büyükelçiler Twitter'ı üç şekilde kullanabilmektedir. İlk olarak büyükelçiler tweetlerinde küresel, bölgesel ve yerel olmak üzere olaylara ilişkin analizlerini paylaşabilir. Sosyal medya kullanıcılarının dünyada yaşanan olaylar hakkında bilgi edinmek istemeleri büyükelçilerin paylaşımlarını önemli kılmaktadır. Bu bakımdan büyükelçiler uzmanlık alanları dahilinde dış politika analizleri yaparak takipçilerinin dünyayı anlamalarına yardımcı olabilirler. İkinci olarak büyükelçiler Twitter'ı

⁸⁵ Özlü, Dijital Diplomasi, 104.

⁸⁶ Ilan Manor, "Ambassadors as Digital Gatekeepers", *Exploring Digital Diplomacy*, 1-2. (Erişim 10.10.2023) [Ambassadors as Digital Gatekeepers – Exploring Digital Diplomacy \(digdipblog.com\)](http://digdipblog.com)

takipçilerine bilgi sunmak amacı ile kullanabilmektedirler. Çağımızda yaşanan dijitalleşme ile bilgiye ulaşmak için pek çok siteye erişim bulunmaktadır. Bu durum doğru bilgiye erişilmesi noktasında zorluk yaşanmasına neden olurken kullanıcılara zaman kaybı da yaşatmaktadır. Bu noktada büyükelçiler, takipçilerinin ile kurgu içermeyen alternatif haber kaynaklarının erişmesine yardımcı olabilmektedir. Bu sayede büyükelçiler sahte haberin yayılmasının engellenmesine yardımcı olabilmektedir. Son olarak büyükelçiler gün içinde yaşadıkları durum ve olayları Twitter’da paylaşılabilmektedirler. Büyükelçiler; devletlerini, kültürlerini, normlarını, değerlerini ve tarihlerini yabancı kamuoyu ve takipçileri ile paylaşabilirler. Bu paylaşım türü büyükelçinin devletin imajının çizilmesinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır.⁸⁷

Büyükelçilerin elçilik bünyesinde Twitter diplomasisini aktif edebilmeleri için kişisel olarak çevrimiçi platformu aktif kullanmaları gerekmektedir. Bu bakımdan büyükelçilerin ve elçiliklerin somut diplomatik hedeflere ulaşılabilmesi noktasında dijital araçların özellikle de çalışma için önem arz eden Twitter diplomasinin nasıl kullanılabileceğini anlamaları gerekmektedir. Bu doğrultuda birçok dış işleri bakanlığı elçilerine dijital eğitim sunmaktadır. Bu eğitimler ile büyükelçiler dijital kanallar ile tanıştırılmakta ve dijital propagandanın etkisi gösterilmeye çalışılmaktadır.⁸⁸

Çalışmanın bu aşamasına 2006 ile 2024 yılları arasında kariyerdışı atamaları yapılmış olan belirli büyükelçilerin Twitter kullanımları ve tweet paylaşımları incelenecek ve bilgi verilecektir.

Çalışmanın kapsamında ilk olarak Tanzanya Büyükelçisi olan Dr. Mehmet Güllüoğlu’na ait Twitter hesabı incelenecektir. Dr. Mehmet Güllüoğlu, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunu olup 2013’te Türk Kızılayı Genel Müdürlüğü, 2017’de T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı görevlerini yürütmüştür. Büyükelçi Dr. Mehmet Güllüoğlu aynı dönemde Cumhurbaşkanlığı Sosyal Politikalar Kurulu üyeliğinde de bulunmuştur. Mart 2021 tarihi itibari

⁸⁷ Özlü, Twitter Diplomasisi, 109.

⁸⁸ Manor, Ambassadors as Digital Gatekeepers, 1-2.

ile Türkiye Cumhuriyeti Tanzanya Büyükelçisi olarak görev yapmaktadır.⁸⁹ Büyükelçinin Twitter hesabında 154,500 takipçisi bulunmaktadır (06.06.2024 tarihi verilerine göre) ve hesabını Mayıs 2009'da kullanıma açmıştır. Güllüoğlu, Büyükelçilik görevine başlamadan önce ve göreve başlamasının ardından hesabında kişisel yaşamı ve siyasi düşüncelerini paylaşan tweetleri ile aktif bir şekilde paylaşma eğilimi göstermektedir. Büyükelçi, 11 Mart 2021 tarihinde hesabından video ile yeni görevini duyuran bir video tweet içeriği paylaşmıştır. Tweet, Görsel 3.1'de gösterilmektedir.

Görsel 3.1 Dr. Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Dr. Mehmet Güllüoğlu etkileşim sayısı en yüksek olan büyükelçilerden biridir. Paylaşımlarının pek çoğunu resmi dil kullanımından uzak yapmakta ve Büyükelçilik faaliyetleri dışında kişisel görüş ve önerilerini içeren paylaşımlar da bulunmaktadır. Güncel olaylar hakkında sık sık tweet attığı gözlemlenmektedir. Dr. Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter hesabı incelendiğinde Büyükelçi'nin Büyükelçilik görevi öncesinde sıklıkla kişisel yaşamı, siyasi ve ideolojik görüşlerini belirten paylaşımlarda bulunduğu gözlemlenirken göreve başlaması ile birlikte paylaşımlarına aynı şekilde

⁸⁹ Türkiye Cumhuriyeti Darüsselam Büyükelçiliği, "Türkiye Cumhuriyeti Darüsselam Büyükelçiliği Biyografisi", (Erişim 02.05.2024).

devam ettiği ve önceki paylaşımlarına ek olarak kişisel hesabı üzerinden Büyükelçilik faaliyet ile etkinliklerini de duyurduğu görülmektedir. Bunlara ek olarak Büyükelçi'nin Twitter hesabından yapmış olduğu paylaşımlarda resmi bir dil kullanımından uzak durduğu gözlemlenmektedir. Büyükelçi'nin paylaşımlarının içeriği çalışma kapsamında ele alınacak diğer büyükelçiler ile karşılaştırıldığında çok daha samimi bir üsluptadır ve Büyükelçilik faaliyetlerinden çok kişisel görüşlerini içeren paylaşımlar yaptığı gözlemlenmektedir.

Görsel 3.2 Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Ozan Ceyhun, Şubat 2020 tarihinde Viyana Büyükelçisi olarak göreve başlamıştır ve halen göreve devam etmektedir. Büyükelçi, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı bölümü mezunudur. Ceyhun, Büyükelçilik görevi öncesinde 1992 ile 1998 yılları arasında Hessen Sosyal Bakanlığı'nda görev yaparken 2004-2005 TÜBİTAK Danışmanı, 2005-2007 Hessen Eyaleti AB Daimî Temsilciliği İçişleri Politikası Danışmanı, 2007-2014 Özel Sektörde ve belediyelerde AB Danışmanı olarak görev yapmıştır.⁹⁰

Twitter'ı aktif kullanan Büyükelçi'nin Twitter hesabını göreve başlamasının ardından Şubat 2020'de kullanıma açmıştır ve takipçi sayısı 7,588 olarak görüntülenmektedir

⁹⁰ Türkiye Cumhuriyeti Viyana Büyükelçiliği, Türkiye Cumhuriyeti Viyana Büyükelçiliği Biyografi, (Erişim 02.05.2024).

(06.06.2024 tarihi verilerine göre). Paylaşımlarının çoğunu Türkçe olarak yapan Büyükelçi'nin Almanca ve İngilizce dilinde de tweet attığı görülmektedir. Ceyhun'un paylaşımlarının içeriğini genellikle Türkiye gündemi, Büyükelçiliğin yürüttüğü etkinlikler ve Türkiye Avusturya ilişkileri oluşturmaktadır. Büyükelçi'nin paylaşımlarında Viyana'da bulunan Türk kamuoyuna ulaşmak amacı ile tweet paylaşımları yapıldığı dikkat çekmektedir. Bu noktada Ceyhun'un yoğun olarak hitap ettiği kamuoyu Viyana'da bulunan Türk diasporası olarak gözlemlenmektedir. Büyükelçi'nin diaspora oluşturulmasına yönelik paylaşmış olduğu tweet içeriği örneği Görsel 3.3'te gösterilmektedir.

Görsel 3.3 Ozan Ceyhun'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Dr. Ayşe Hilal Sayan Koytak, 2017 ile 2022 yılları arasında Kuveyt Büyükelçisi olarak görev yapmıştır. Büyükelçi, İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü mezunudur. Sayan Koytak, 2003 ile 2005 yılları arasında Siegen Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi olarak çalışmıştır, 2005 ile 2008 yılları arasında Adalet ve Kalkınma Partisi Dış İlişkiler Başkanlığı'nda başladığı Danışmanlık görevini sürdürmüştür. 2008 ile 2014 yılları arasında Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Dış Politika Danışmanı görevini yürütmüş ardından 2014 ile 2016 yılları arasında Başbakanlık Müşaviri, 2016 yılında kısa bir süre Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı olarak görev yapmıştır.⁹¹

⁹¹ Cumhuriyet, "Ayşe Hilal Sayan Koytak Kimdir?", (Erişim 07.06.2024).

Büyükelçi'nin Twitter takipçi sayısı 21,800 olarak gözükmektedir (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Hesabın kullanıma açılış tarihi Ağustos 2010 olarak gözükmektedir. Büyükelçi paylaşımlarını göreve başlamadan önce Türkçe ile paylaşıırken göreve başlamasının ardından paylaşımlarının büyük bir kısmını Arapça olarak yapmıştır. Büyükelçilik görevi süresince yaptığı paylaşımlarda Arapçaya ek olarak Türkçe ve İngilizce dilinde paylaşım yapıldığı da gözlemlenmektedir. Paylaşılan tweetlerin içeriği incelendiğinde Türkiye ile Kuveyt gündemleri ve Büyükelçiliğin yürüttüğü etkinlikler hakkında kamuoyuna bilgi verme amacıyla paylaşım yapıldı gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda Büyükelçinin hitap ettiği kamuoyu yoğunlukla Kuveyt kamuoyunu oluştururken Türk kamuoyu da hedef kitlesi içerisinde yer almaktadır. Öyle ki Sayan Koytak'a ait video paylaşımlarında Büyükelçi'nin Arapça dilinde konuşmaları bulunmaktadır.

Doç. Dr. İrfan Neziroğlu, 2017 ile 2022 yılları arasında Hartum Sudan Büyükelçisi görevini yürütmüştür. Büyükelçi, ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü mezunudur. Neziroğlu, 1992 ile 1998 yılları arasında TBMM Araştırma Servisi'nde, 1998 ile 2003 yılları arasında TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nda, 2003 ile 2010 yılları arasında TBMM Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü'nde, 2010 ile 2011 yılları arasında TBMM Genel Sekreter Yardımcısı olarak ve 2011 yılında TBMM Genel Sekreteri olarak görev yapmıştır.⁹²

Büyükelçi'ye ait Twitter hesabının takipçi sayısı 53,800'dür (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Hesap açılış tarihi Ekim 2011 olarak gözükmektedir. Büyükelçi paylaşımlarını yoğunluk olarak Arapça dilinde yaparken Türkçe paylaşımları da bulunmaktadır. Paylaşım yapılan tweetlerin içeriğini çoğunlukla Sudan gündemi oluştururken az miktarda Türkiye gündemi hakkında da paylaşımda bulunulduğu gözlemlenmektedir. Aynı zamanda Büyükelçi hesabından Büyükelçilik faaliyet ve etkinlikleri hakkında da bilgi vermiştir. Neziroğlu'nun Twitter hesabı incelendiğinde hitap edilen kamuoyu olarak Sudan halkı görülmektedir ve Büyükelçi'nin Twitter hesabı üzerinden Sudanlılar ile Türkiye arasında ilişkilerin geliştirilmesini hedeflediği görülmektedir.

⁹² Bianet, "İrfan Neziroğlu Kimdir?", (Erişim 07.06.2024).

İrfan Neziroğlu @ineziroglu · 24 Tem 2022
Mezuniyet sevinci

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Nyala Sağlık Meslek Yüksekokulu ilk mezunlarını verdi.
#Türkiye #Sudan @sbuedutr

31 291 1 B

Görsel 3.4 İrfan Neziroğlu'na ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Lütfullah Göktaş, 2019 ile 2023 yılları arasında Vatikan Büyükelçisi olarak görev yapmıştır. Büyükelçi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Göktaş, 1990'da Roma'ya giderek Vatikan'a bağlı Papalık Gregorius Üniversitesi'nde Dinler Tarihi alanında yüksek lisans yapmıştır. 1986 ile 1998 yılları arasında serbest gazetecilik yapan Göktaş, 1998 ile 2011 arasında NTV İtalya Muhabiri, 2003 ile 2011 yılları arasında ise Anadolu Ajansı İtalya Temsilcisi olarak çalışmıştır. Şubat 2011'de Başbakanlık Basın Müşaviri olarak atanmış ve 2016 yılına kadar Cumhurbaşkanlığı Basın Başdanışmanı olarak görev yapmıştır. 24 Ocak 2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Vatikan nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği görevine atanmıştır.⁹³ Büyükelçi'nin Twitter takipçi sayısı 10,100 (06.06.2024 tarihi verilerine göre) olarak görüntülenmektedir. Hesap açılış tarihi Ocak 2019 olarak görülmektedir. Büyükelçi tweetlerini Türkçe, İtalyanca, İngilizce ve Arapça dillerinde paylaşmaktadır. Göktaş, Twitter'ı Türkiye, İtalya (Vatikan) ve dünya gündemi hakkındaki fikirlerini, kişisel görüşlerini ve yaşamını, büyükelçilik faaliyetlerini paylaşmak amacı ile kullanmaktadır. Hitap edilen kamuoyu Türk ve İtalyan kamuoyudur. Büyükelçi Twitter'da nispeten samimi bir dil kullanmaktadır.

⁹³ Biyografiyabeta, "Lütfullah Göktaş", (Erişim 07.06.2024).

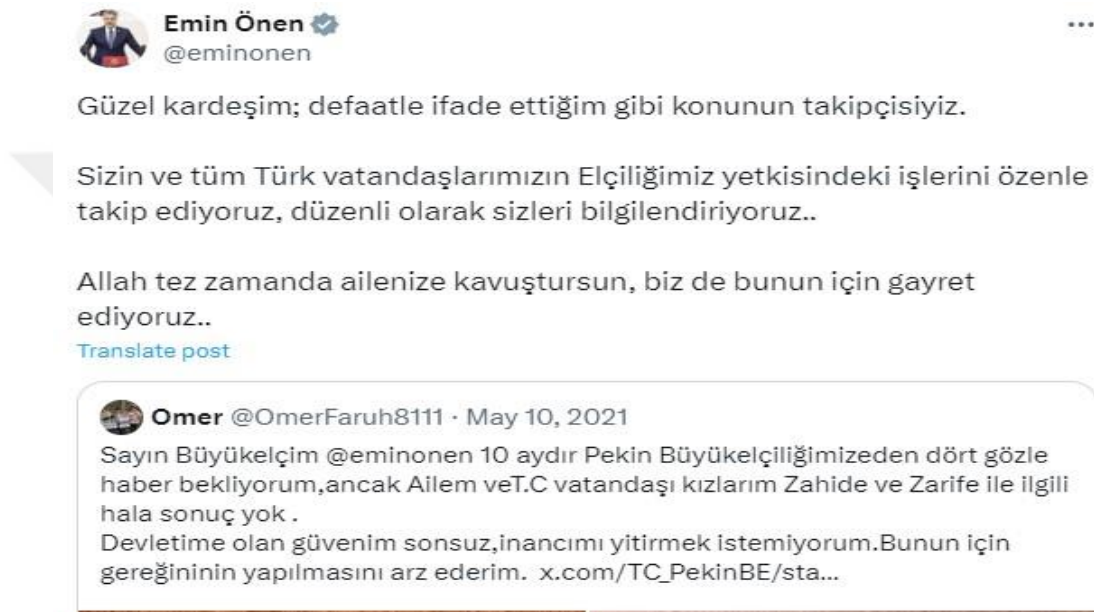
Profilinde Dış İşleri Bakanlığı faaliyetleri hakkında bilgi verdiği gözlemlenmektedir. Hesap incelendiğinde Covid-19 döneminde Türkiye ve Vatikan'a ait pandemi verilerini yoğun bir şekilde tweet attığı görülmektedir.

Görsel 3.5 Lutfullah Göktaş'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Abdülkadir Emin Önen, 2017 ile 2023 yılları arasında Pekin Büyükelçisi olarak görev yapmıştır. Büyükelçi, İstanbul Fatih Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun olmuştur. Önen, 23, 24 ve 28. Dönemlerde Şanlıurfa Milletvekili olarak seçilmiştir. 23. Dönemde Asya Parlamenterler Asamblesi (APA) Türk Grubu Başkanlığını, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi (AGİTPA) Türk Grubu Üyeliğini ve Türkiye-Filipinler Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanlığını yürütmüştür. Aynı zamanda Asya Parlamenterler Asamblesi (APA) Başkan Yardımcılığına seçilmiştir. 24. Dönemde Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Üyesi ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi Türk Grubu Başkanı görevini yapmıştır. 2016 ile 2018 yılları arasında Cumhurbaşkanı

Başdanışmanlığı görevini yürütmüştür.⁹⁴ Büyükelçi'nin Twitter takipçi sayısı 49,000 olarak gözükmetedir (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Hesap açılış tarihi Eylül 2010 olarak görüntülenmektedir. Büyükelçi tweetlerini Türkçe olarak atmaktadır. Hitap edilen kamuoyu Türk kamuoyudur. Tweetlerin içeriğini Türkiye gündemi ile ve Büyükelçiliğin yürüttüğü etkinlikler ve hükümet propagandası oluşturmaktadır. Önen, şahsına ait kullanıcı adının etiketlendiği kimi tweetlere cevap verdiği gözlemlenmiştir.

Görsel 3.6 Abdülkadir Emin Önen'e ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Büyükelçi 15 Mart 2023 tarihinde görevinin sonlanmasının ardından Nisan 2023 tarihinde siyasi faaliyetlerini paylaştığı yeni bir Twitter hesabı açmıştır. Kişisel hesabını halihazırda kullanıyor olmasının yanı sıra yeni açmış olduğu hesabı çok daha aktif kullanmaktadır. Ayrıca büyükelçilik görevinin sona ermesinin ardından yapmış olduğu paylaşım sayısında ciddi bir artış gözükmetedir. Önen, Büyükelçilik görevinin son bulmasının ardından günümüzde halen Adalet ve Kalkınma Partisi Şanlıurfa Milletvekili olarak görev yapmaktadır ve hem kişisel hesabından hem de siyasi faaliyetlerini duyurduğu Twitter hesabından çalışmaları hakkında tweet paylaşımları yapmaktadır.

⁹⁴ Abdülkadir Emin Önen, "Abdülkadir Emin Önen", (Erişim 02.05.2024).

Prof. Dr. Ahmet Kavas, 2013 ile 2015 yılları arasında Çad Büyükelçisi ve 2020 ile 2023 yılları arasında Senegal Büyükelçisi olarak görev yapmıştır. Büyükelçi Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Kavas, 2002 yılında doçent unvanı almıştır ve 2006 yılına kadar İslam Araştırmaları Merkezinde (İSAM) araştırmacı olarak çalışmıştır. 2009 yılında ise Profesör unvanı almıştır. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde İslam Tarihi ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde Uluslararası İlişkiler Bölümü Siyasi Tarih Anabilim Dalı'nda öğretim üyeliği yapmıştır. Afrika ile ilgili konularda Başbakanlık Müşavirliği görevini yürütmüştür.⁹⁵

Büyükelçi'nin Twitter hesabında 14,000 takipçisi bulunmaktadır (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Hesap açılış tarihi Ocak 2011 olarak gözükmemektedir. Büyükelçi tweetlerini Türkçe ve Fransızca olarak atmaktadır. Paylaşılan tweetlerin içeriğini Büyükelçilik faaliyetleri, Türkiye ve Afrika gündemi, akademik çalışmaları hakkında içerikler ve kişisel görüşleri oluşturmaktadır. Büyükelçinin hitap ettiği kamuoyu olarak Türk ve Afrika kamuoyu olarak gözükmemektedir.

Görsel 3.7 Ahmet Kavas'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Çalışmada Büyükelçi'nin paylaşımları Büyükelçilik yaptığı iki dönem olmak üzere ayrı ayrı ele alınacaktır. Kavas, ilk dönem olarak ele alınacak olan Çad Büyükelçiliği yaptığı dönemde bulunduğu bölge hakkındaki gündemi Türk kamuoyu ile paylaşma eğilimi göstermektedir ve kimi röportaj içerikleri hakkında bilgilendirici paylaşımlar

⁹⁵ UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, "UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Biyografi", (Erişim 02.05.2024).

yaptığı ve ardından bu içerikler hakkında tweetler attığı gözlemlenmiştir. Atmış olduğu tweet içeriklerinde kişisel yorumlarına da yer verdiği görülmektedir. Büyükelçi, Twitter hesabı üzerinden Türk kamuoyuna Afrika bölge sorunlarını bildirmeyi amaçlamaktadır. Fransız haber kanallarına ait paylaşımlarını kişisel profilinde retweetlemiş ve ardından haberin içeriği hakkında Türkçe paylaşımlarda bulunmuştur. İlk dönem Büyükelçiliği incelendiğinde bunlara ek olarak Avrupa ile Afrika ilişkilerini sık sık ele aldığı, bu konular hakkında ulusal haber sitelerine ait paylaşımları kişisel sayfasından paylaştığı ve Afrika ile Avrupa ilişkileri hakkında kişisel görüşlerini bildirdiği görülmektedir.

Kavas'ın Twitter kullanımı çalışma için önem taşımaktadır. Çalışma kapsamında Ahmet Kavas'ın ilk Büyükelçilik dönemi olarak tanımlanan Çad Büyükelçiliği döneminde Twitter hesabından yaptığı paylaşım diplomatik krize neden olmuştur. Büyükelçi Twitter hesabı üzerinden “Terör kelimesi bir kere Fransız icadı. Müslüman işi değil. Tırnak içinde yazdım. El Kaide terörden çok farklı.” açıklaması ile paylaşım yapmıştır. Kavas, daha sonra bu paylaşımı silmiştir. Tweetin silinmesinin ardından “Kim şimdiye kadar El Kaide terör örgütü değil dedi ki biz diyelim. Bunu sıradan cahil bir insan bile söylemez” açıklaması ile tweet paylaşmıştır. Paylaşımların Dışişleri Bakanlığı'nda rahatsızlık yarattığı sebebi ile silindiği haberlerde yer almıştır.⁹⁶

⁹⁶ Birgün, “Tartışmalı İsim Senegal Büyükelçisi Oldu”, (Erişim 07.06.2024).

Görsel 3.8 Ahmet Kavas’a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Çalışmanın bu aşamasında Prof. Dr. Ahmet Kavas’ın ikinci görev yeri olan Senegal Büyükelçiliği’ne ait dönemde Twitter kullanımı ele alınacaktır. Büyükelçi, Büyükelçiliğinin bu döneminde ilk dönemden farklı bir yaklaşım sergileyerek profilinde yorum yapmaktan ziyade Türk kamuoyuna Senegal’i tanıtmak, Senegal tarihi ile Osmanlı Devleti arasındaki bağlar hakkında bilgi paylaşımı yapmak, Büyükelçilik faaliyetlerini kamuoyuna duyurmak ve Senegal gündeminde gerçekleşen önemli bilgileri paylaşmak şeklinde bir yol haritası izlemiştir. Hedef kitle olarak Türk kamuoyu belirlenmiş ve paylaşım dili olarak Türkçe tercih edilmiştir. İlk dönemde atılan tweetlere göre daha resmi bir dil benimsendiği görülmektedir. Büyükelçi, Büyükelçiliğin Senegalli öğrencilerin Türkiye’de eğitim görmesine verilen destek ve Senegal’in tekstil ile tarım sektörlerindeki gelişimi hakkında sık sık tweet atmış olduğu gözlemlenmektedir.

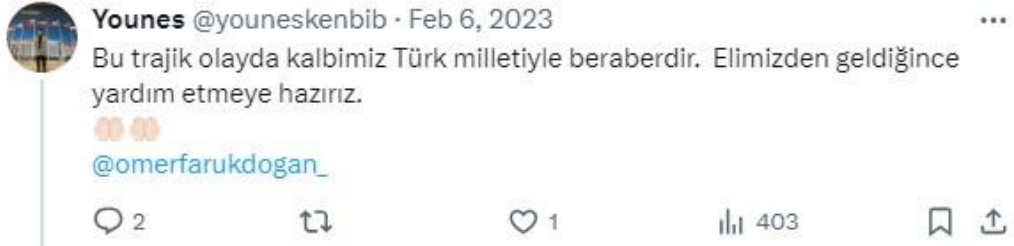
Ömer Faruk Doğan, 2012 ile 2015 yılları arasında Kamerun Büyükelçisi, 2016 ile 2019 yılları arasında Tunus Büyükelçisi ve 2022 ile 2023 yılları arasında Fas Büyükelçisi olarak görev yapmıştır. Doğan, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi mezunudur. 1985 ile 1990 arası Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı’nda Uzman Yardımcısı olarak çalışmış ardından 1990’da uzman olmuştur. 1990 ile 1993 yılları

arasında Bonn Büyükelçiliği'nde Ekonomi ve Ticaret Müşavir Yardımcılığı, 1994 ile 1998 yılları arasında Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Genel Müdürlüğü, Tarım ve Hayvancılık Ürünleri Dairesi'nde Şube Müdürlüğü yapmıştır. 1999 ile 2002 yılları arasında Avrupa Birliği nezdinde Türkiye Daimî Temsilciliği Ticaret Müşaviri olarak Brüksel'de bulunmuştur.⁹⁷

Büyükelçi'nin Twitter takipçi sayısı 3,403'tür (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Hesap açılış tarihi Şubat 2015 olarak görüntülenmektedir. Bu nedenle Kamerun Büyükelçiliği dönemi çalışmanın kapsamı dışında yer almaktadır. İlk dönem olarak Tunus Büyükelçiliği dönemi Twitter kullanımı incelendiğinde Büyükelçi'nin tweetlerini Türkçe ve Fransızca olarak paylaştığı görülmektedir. Doğan'ın profili incelendiğinde Fransızca paylaşımlar yoğunluktadır ve kamuoyu olarak hem Tunus hem de Türk halkı hedef kitlesi olarak belirlenmiş gözükmesine rağmen Büyükelçi'nin temel hedef kitlesini Tunus halkı olduğu gözlemlenmektedir. Paylaşımların içeriğini Büyükelçilik faaliyetleri, Tunus gündemi, bölgede yaşanan terör olayları ve Türkiye ile Tunus ilişkileri oluşturmaktadır. Twitter'da Büyükelçinin resmi bir dil kullandığı gözlemlenmektedir.

İkinci dönem olarak ise Fas Büyükelçiliği dönemi incelendiğinde Büyükelçi'nin tweetlerinin Türkçe ve Fransızca dillerinde paylaşıldığı görülmektedir. Büyükelçi'nin Tunus Büyükelçiliği yaptığı dönemden farklı olarak Fas Büyükelçiliği dönemde Twitter'da ikili diyalog kurma yoluna giderek etiketlendiği tweetlere cevap vermiş olduğu görülmektedir.

⁹⁷ Gümüşhane Biyografi Sitesi, "Ömer Faruk Doğan Kimdir?", (Erişim 06.06.2024).

Kıymetli Kardeşim,
Çok teşekkür ederim. Dayanışma ve birlikteliğimize çok müteşekkirim.
Allah hepimizi bu tür beklenmedik afetlerden korusun.
Selam sevgiyle.

Omer

[Translate post](#)

3:46 PM · Feb 6, 2023 · 158 Views

Görsel 3.9 Ömer Faruk Doğan'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Doğan, Fas Büyükelçiliği döneminde kamuoyu hedef kitlesi olarak Fas halkını benimsemiştir. Bu doğrultuda paylaşımlarının büyük bir kısmını Fransızca olarak yapmıştır. Fas Büyükelçilik dönemi yaklaşık 8,5 ay sürmüş olması nedeni ile Büyükelçi daha az paylaşımda bulunmuştur ve paylaşımların pek çoğunu 6 Şubat 2023 tarihli deprem hakkındaki içerikler oluşturmaktadır. Buna ek olarak Büyükelçilik faaliyetleri ve Türkiye ile Fas ilişkileri hakkında paylaşımlar görülmektedir.

Prof. Dr. Aşkın Asan, 2021 ile 2022 yılları arasında Endonezya Büyükelçisi olarak görev yapmıştır. Asan, Riyad Eğitim Fakültesi İslami İlimler Bölümü mezunudur. ABD Texas Tech Üniversitesi'nde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri alanında yüksek lisans, 19 Mayıs Üniversitesi'nde doktora yapmıştır. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesinde yardımcı doçentlik yapmıştır. 2004 yılında bilgisayar ve öğrenim teknolojileri alanında doçent olmuştur. Sultan Qaboos Üniversitesi Öğretim Teknolojileri Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmış ardından Dekan Yardımcılığı ve Bölüm Başkan Yardımcılığı görevlerini yürütmüştür. 23. Dönem Adalet ve Kalkınma Partisi Ankara Milletvekili olan Asan, 23. dönem Akdeniz Parlamenter Asamblesi (APA) Türk Grubu Başkanı ve İKÖPAB Türk Grubu

Üyesi olmuştur. Büyükelçi, 2011 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Bakan Yardımcılığına atanmıştır. Büyükelçinin Twitter takipçi sayısı 21,400 olarak gözükmektedir (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Hesap açılış tarihi Nisan 2010 olarak görüntülenmektedir. Büyükelçi'nin Twitter profili incelendiğinde hedef kamuoyu kitlesi olarak Türk ve Endonezya kamuoyu olarak gözükmektedir. Bu doğrultuda Büyükelçi tweetlerinin neredeyse tamamını hem Türkçe hem İngilizce dilinde paylaşmıştır. Büyükelçi'nin paylaşımlarının içeriği incelendiğinde Büyükelçilik faaliyet ve etkinlikleri ile Türkiye-Endonezya ilişkilerine ek olarak kadın kavramı üzerinde durulduğu görülmektedir.

Görsel 3.10 Aşkın Asan'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Çalışma kapsamında Twitter hesabı incelenecek son Büyükelçi Prof. Dr. Talip Küçükcan'dır. Prof. Dr. Talip Küçükcan, 2023 yılında Endonezya Büyükelçisi olarak göreve atanmıştır ve halen göreve devam etmektedir. Büyükelçi, 1986 yılında Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuştur. 1997 ile 1999 yılları arasında Warwick Üniversitesi Etnik İlişkiler Araştırma Merkezi'nde çalışmış ve Öğretim

Üyesi olarak Marmara Üniversitesi'ne geçmeden önce 2007 yılına kadar TDV İslam Araştırmaları Merkezi'nde (İSAM) kıdemli araştırmacı olarak görev yapmıştır. 2009 ile 2013 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Başkanı Kıdemli Danışmanı olarak çalışmıştır. 2011 ile 2014 yılları arasında Marmara Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü Müdürü olarak görev yapmış ve Kurucu araştırmacıları arasında yer aldığı Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmalar Vakfı SETA'da Insight Turkey Dergisi Genel Yayın Yönetmenliğini yürütmüştür. Aynı zamanda SETA'da Dış Politika Araştırmaları Direktörü olarak da görev yapmıştır. Küçükcan, 2014 ve 2015 yıllarında AGİT Dönem Başkanlığı Müslümanlara Karşı Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılıkla Mücadele Özel Temsilcisi olarak atanmıştır. Küçükcan, 7 Haziran 2015 ile 24 Haziran 2018 tarihleri arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyesi olarak görev yapmasının yanı sıra Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türkiye Delegasyonu Başkanlığı, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Başkan Yardımcılığı ve TBMM Dış İlişkiler Komisyonu Üyeliği görevlerini yürütmüştür.⁹⁸

Küçükcan'ın Twitter takipçi sayısı 57,700'dür (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Hesap açılış tarihi Mart 2012 olarak gözükmektedir. Büyükelçinin Twitter profili incelendiğinde hedef kamuoyu olarak Endonezya kamuoyunu benimsediği görülmektedir. Bu doğrultuda Büyükelçi'nin tweetlerini yoğun olarak İngilizce paylaşıyor olduğu ve buna ek olarak Türkçe içeriklerinin de bulunduğu gözükmektedir. Büyükelçi Twitter'ı aktif olarak kullanmaktadır ve paylaşımlarının içeriğini Büyükelçilik faaliyetleri, Türkiye ile Endonezya ilişkilerinin geliştirilmesi için atılan siyasi adımlar, akademik çalışmaları ve kişisel görüşlerini içeren tweetler paylaşmaktadır. Büyükelçilik etkinlikleri ve Türkiye ile Endonezya ilişkilerini kapsayan tweetleri resmi bir ile paylaşılırken kişisel görüşleri ve akademik çalışmalarını kapsayan paylaşımları daha samimi bir üslup ile paylaşılmaktadır. Bunlara ek olarak Büyükelçi'nin Türk diasporasının yurt dışında yürütülecek faaliyetler için önemi pek çok kez vurguladığı ve konuda yayımlanmış olduğu akademik çalışmalarını da Twitter profilinden paylaştığı görülmektedir.

⁹⁸ Türkiye Cumhuriyeti Cakarta Büyükelçiliği, "Türkiye Cumhuriyeti Cakarta Büyükelçiliği Biyografi", (Erişim 02.05.2024).

Görsel 3.11 Talip Küçükcan'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Büyükelçi Küçükcan, diğer büyükelçiler ile karşılaştırıldığında Twitter'ı çok daha aktif kullanmaktadır ve paylaşımlarının içeriği yalnızca görevi ile sınırlı değildir. Bu durumlar göz önüne alındığında kamu diplomasisi türü olan Twitter diplomasisini diğer büyükelçilerden daha etkili kullandığı görülmektedir. Ancak Küçükcan'ın Twitter kullanımı kimi diplomatik krizlere de yol açmıştır. Büyükelçi, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda Adalet ve Kalkınma Partisi Adana Genel Merkez'den atanan ilçe başkanlarını tebrik etmiştir. Adalet ve Kalkınma Partisi Adana İl Başkanı Ozan Gülaçtı'nın paylaşımını alıntılaman Küçükcan “Yeni atanan ilçe başkanlarımıza başarılar diliyoruz. Bayrağı devreden başkanlarımıza da özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ediyoruz. Yeni-eski demeden hep beraber Türkiye Yüzyılı için bayrağı en yukarı taşıyacaklarına inanıyoruz.” açıklamasında bulunmuştur. Büyükelçinin paylaşımının sosyal medyada rahatsızlık uyandırması ve tweetin 200'ün üzerinde retweetlenmesinin ardından Büyükelçi ilgili tweeti silmiştir.⁹⁹ Yaşanan olay araştırmanın varsayımları arasında yer alan kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanımının diplomatik krizlere neden olduğu varsayımını kuvvetlendirmektedir.

⁹⁹ Gazete Duvar, “Cakarta Büyükelçisi, AK Parti'nin İlçe Başkanı Atamalarını Tebrik Etti”. (Erişim 20.06.2024).

Görsel 3.12 Talip Küçükcan'a ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşım

Çalışmanın bu aşamasında yukarıda Twitter hesapları incelenmiş olan büyükelçilerin ve Twitter kullanıyor olmasına rağmen daha pasif etkileşim sağlayan büyükelçilerin tweet paylaşım alanları belirli konu başlıkları altında ayrıntılı olarak incelenecektir. Büyükelçiler çeşitli kategorilerde tweet paylaşımları yapmaktadır. Paylaşılan tweet içerikleri analiz edildiğinde kimi konuda birkaç tweet atıldığı görülürken kimi konuda farklı dönemlerde birden fazla tweet atıldığı görülmektedir. Çalışmanın bu bölümünde öncelikli olarak yukarıda hesapları incelenmiş olan Mehmet Güllüoğlu, Ozan Ceyhan, Ayşe Hilal Sayan Koytak, İrfan Neziroğlu, Lütfullah Göktaş, Abdülkadir Emin Önen, Ahmet Kavas, Ömer Faruk Doğan, Aşkın Asan ve Talip Küçükcan'ın Twitter'da paylaştığı tweetler incelemek olup kariyer dışı diğer büyükelçilerin de belirlenen konu

başlıkları hakkında yaptığı paylaşımlar ele alınacaktır. Belirtilen büyükelçilerin tercih edilmesinin nedeni diğer büyükelçilere göre Twitter'ı daha aktif kullanıyor olmalarıdır. Bu kapsamda incelenecek ilk alt başlık *göç ve sığınmacı* başlığıdır.

3.1.1 Göç ve Sığınmacı Kavramı ile İlgili Yapılan Paylaşımlar

Göç, kelime anlamı olarak insan hareketliliği demektir. Ekonomik nedenler ve güvenlik kaygısı nedeni başta olmak üzere insanlar bulundukları yerleri bireysel olarak ya da kitleler halinde terk edebilmektedir.¹⁰⁰ Vatandaşlarını korumak devletlerin asli vazifesidir ancak kimi zaman devletler bu görevi yerine getiremez ya da yerine getirmekte isteksiz olur. Bu durumda bireyler güvenli bir yaşam alanı yaratmak amacı ile evlerini ve ailelerini geride bırakmayı seçebilir. Sığınmacı kavramı ise bu tercih doğrultusunda başka bir devlet ya da yere sığınmış kişi olarak açıklanmaktadır.¹⁰¹ Sığınmacılar yasal durumu ile hukuki statü kazanamamış ve sığındığı devletin yasal haklarından faydalanamayan ve mültecilerin sahip olduğu hukuki ayrıcalıklara sahip olamayan kimselerdir.¹⁰² Siyasi ayaklanmalar veya savaş nedeni ile ülkelerini terk etmek durumunda kalan; zulüm görme korkusu ile ülkelerine geri dönemeyen insanların yaşadığı sığınmacı sorunu çağımızın en önemli uluslararası sorunlarından biridir. Türkiye ile sınır komşusu olan Suriye'de yaşanan iç savaş neticesinde Türkiye'deki sığınmacı sayısında hızlı bir artış yaşanmıştır. Göç İdaresi Başkanlığı'nın 02.05.2024 tarihinde yayımladığı verilere göre Türkiye'deki Suriyeli sığınmacı sayısı 3,115,844'tür.¹⁰³

Göç ve sığınmacı kavramı Türkiye'nin coğrafi konumu nedeni ile karşı karşıya geldiği önemli bir problemdir. Bu bakımdan Türk büyükelçiler için önem arz etmektedir. Çalışma kapsamında büyükelçilerin göç ve sığınmacı kavramı ile ilgili tweetleri, retweetleri, beğeni ve yorumları web içerik analizi tekniği ile incelenecektir.

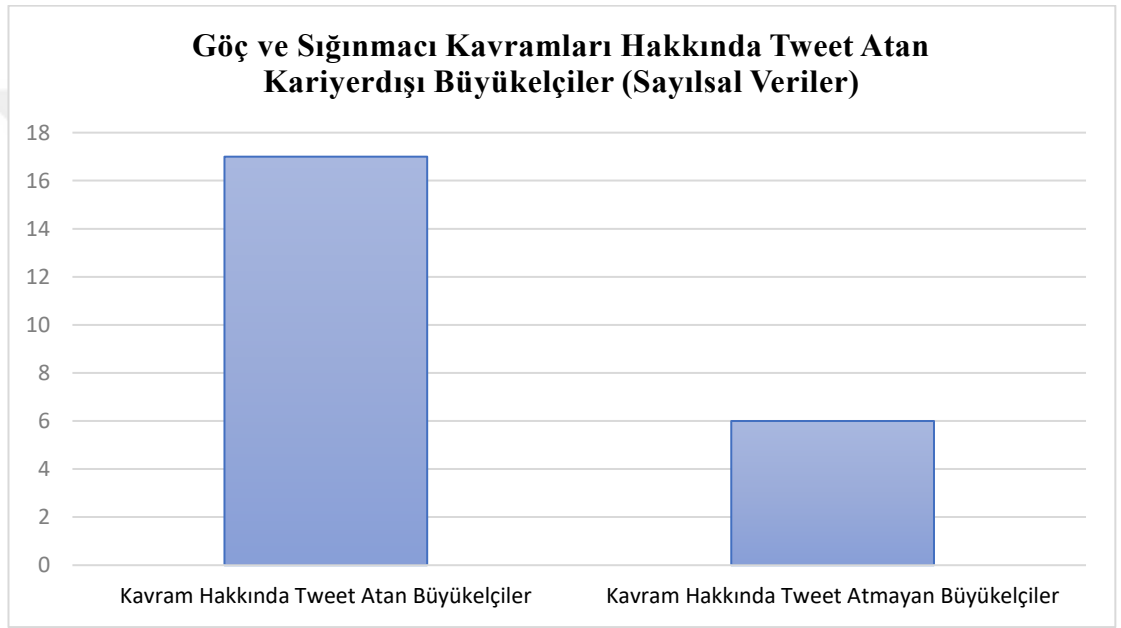
¹⁰⁰ Süleyman Ekici- Gökhan Tuncel, "Göç ve İnsan", *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5/9 (Bahar 2015), 10.

¹⁰¹ Sefa Usta- Gülseren Ergün, "Göç ve Mülteci Olgusu: Kavramsal Çerçeve", *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies*, 6/24 (2020), 1067.

¹⁰² Necati Demir, "Mülteci (Sığınmacı) Kavramına Düşünsel Yaklaşım", *Yedi Aralık Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1/2 (2022), 4.

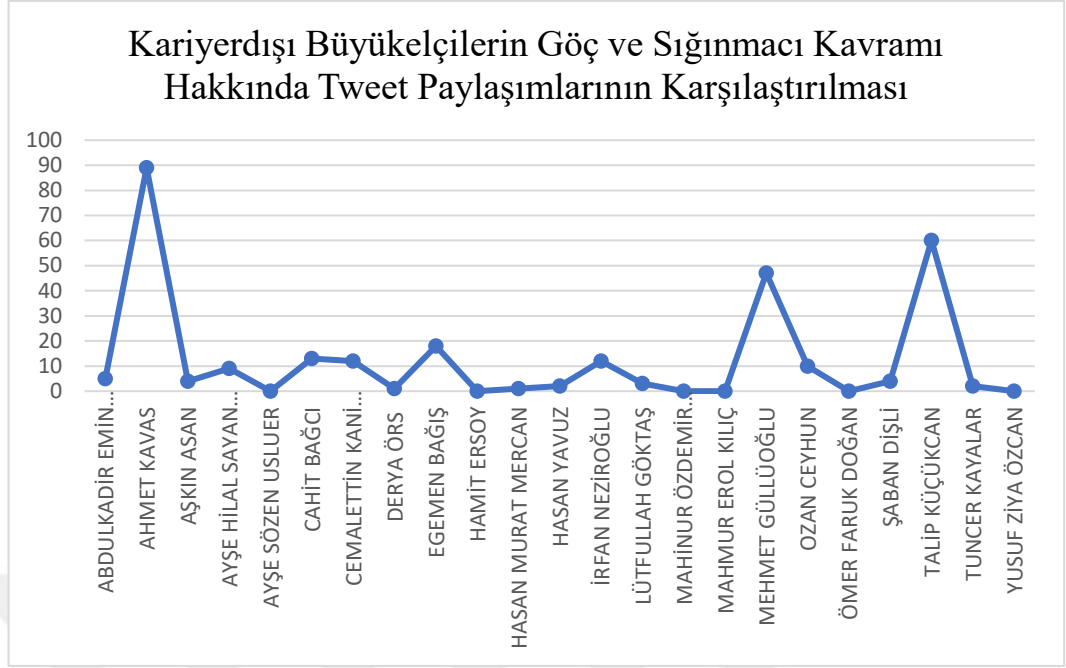
¹⁰³ Göç İdaresi Başkanlığı (GİB), "Göç İdaresi Başkanlığı Geçici Koruma", (Erişim 03.05.2024).

Çalışma kapsamında Twitter gelişmiş arama motorları kullanılarak arama yapılan kelimeler “göç, göçmen, sığınmacı, mülteci” olarak belirlenmiştir. Şekil 3.2’de kaç kariyerdışı büyükelçinin Göç ve Sığınmacı kategorisinde tweet atmış olduğu sayısal veriler ile gösterilmektedir. Bu doğrultuda Twitter kullanıyor olmasına rağmen anahtar kavramları kullanarak tweet atmayan büyükelçi sayısı 6 olarak belirlenmiştir. Kavramlar hakkında tweet paylaşan büyükelçi sayısı 17 olarak tespit edilmiştir. Büyükelçilerin Göç ve Sığınmacı kavramları kapsamında belirlenmiş olan anahtar kelimeleri kullanarak paylaşmış olduğu toplam tweet sayısı 292’dir.

Şekil 3. 2 Göç ve sığınmacı kavramları hakkında tweet atan kariyerdışı büyükelçiler

Şekil 3.3’te kariyerdışı büyükelçilerin göç ve sığınmacı kavramları hakkında Twitter’da yapmış olduğu tweet paylaşım sayıları karşılaştırılmıştır. Bu doğrultuda tweet paylaşımlarında dağılımında eşitsizlik olduğu görülmektedir. Bir Büyükelçiye düşen ortalama tweet sayısı 12,6 olarak saptanmıştır.

Şekil 3. 3 Kariyerdışı büyükelçilerin göç ve sığınmacı kavramları hakkında tweet paylaşımlarının karşılaştırılması

Göç ve sığınmacı kategorisinde Ahmet Kavas, Mehmet Güllüoğlu ve Talip Küçükcan'ın diğer büyükelçilerden dikkat çekici oranda daha fazla tweet attığı görülmektedir. Bu durumun sebepleri ele alındığında; Ahmet Kavas'ın Uluslararası İlişkiler Bölümü profesörü olması ve 2016 yılı itibari ile Afrika Araştırmacıları Derneği Başkanlığı görevini yürütmesi, Mehmet Güllüoğlu'nun eski AFAD Başkanı olması ve Talip Küçükcan'ın ise Sosyoloji Bölümü profesörü olması ve göç hakkında çalışmalar yürütüyor olması nedeni ile bu büyükelçilerin kavramlar ile alakalı daha fazla tweet attığı düşünülmektedir. Küçükcan'ın tweetlerinde Avrupa Birliği göç politikasına eleştirilerini yönelttiği görülmektedir. İlgili tweet Görsel 3.13'de gösterilmektedir.

Talip Küçükcan @tkucukcan · Mar 3, 2022

BM Mülteciler Yüksel Komiseri Flippo Grandi Ukraynayı terkeden mülteci sayısının 4 milyona; Büyükelçi Linda Thomas Greenfield (ABD BM Daimi Temsilcisi) ise 5 milyona yükseleceğini söylüyor. Suriyelilerin karşılaştığına benzer büyük bir insani kriz kapıda.

1

1

11

...

Talip Küçükcan @tkucukcan

AB, Geçici Koruma Yönergesi'ni uygulama kararı alarak sınırlarını Ukraynalı göçmenlere açtı. Takdir edilecek biryardımlaşma örneği. Keşke aynı duyarlılık ve insanilik savaştan ve çatışmadan kaçan Avrupa dışından gelen Suriyeli, Afgan, Iraklı, Afrikalı göçmenlere de gösterilseydi.

[Translate post](#)

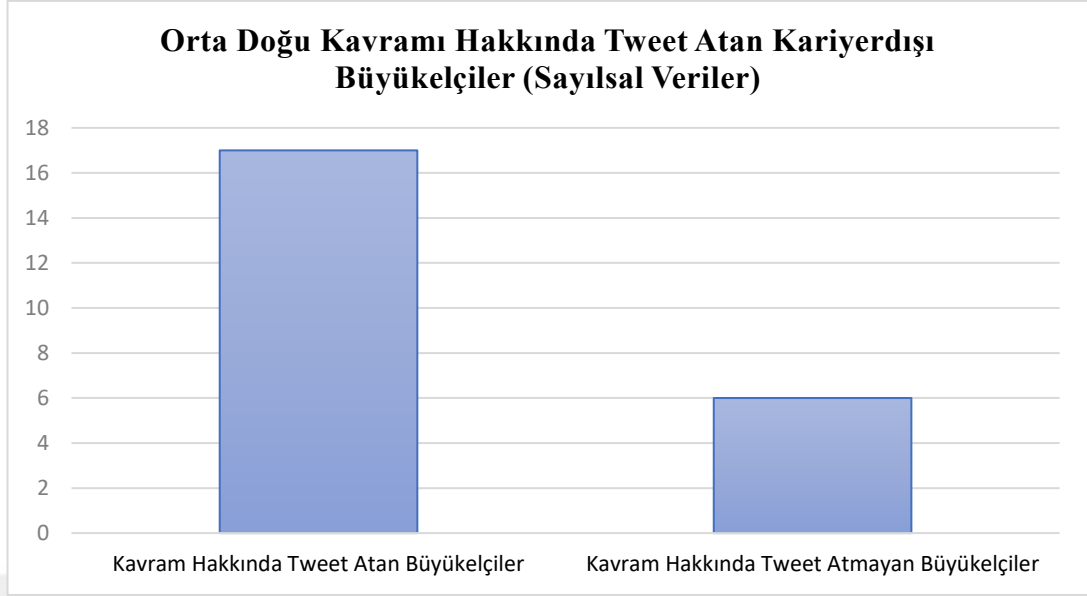
8:00 PM · Mar 3, 2022

Görsel 3.13 Talip Küçükcan'a ait Twitter hesabı üzerinden göç ve sığınmacı kavramları ile ilgili yapılan paylaşım

3.1.2 Orta Doğu Kavramı ile İlgili Yapılan Paylaşımlar

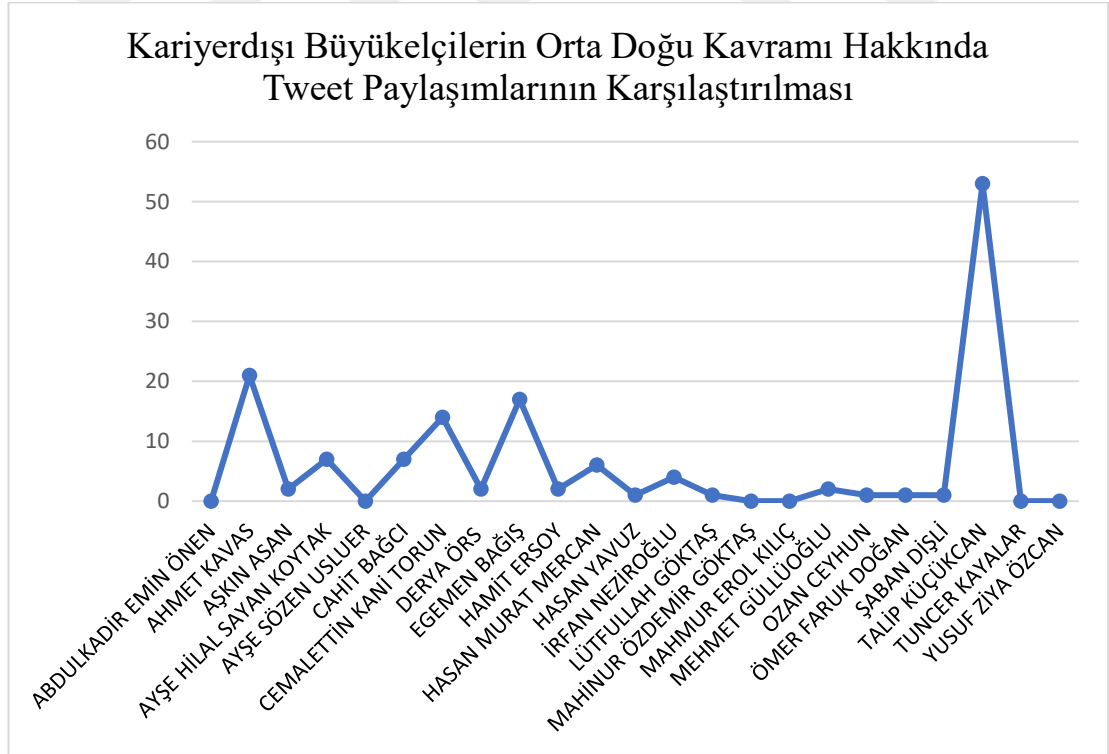
Orta Doğu kavramı kültürel ve coğrafi bir kavram olmasının yanı sıra siyasi bir kavram olma özelliği de göstermektedir. Orta Doğu hem coğrafi olarak hem de siyasi olarak uluslararası arenada önem taşıyor olması nedeni ile kamu diplomasisi için de önemli bir kavramdır. Büyükelçiler, jeopolitik olarak önem taşıması sebebi ile Orta Doğu'ya karşı ilgi göstermekte ve temaslarda bulunmaktadır. Bu bölümde kariyerdışı büyükelçilerin *Orta Doğu* hakkında yapmış oldukları Twitter paylaşımları web içerik analizi ile incelenecektir.

Çalışma kapsamında Twitter gelişmiş arama motorları kullanılarak arama yapılan kelimeler "*Orta Doğu ve Middle East*" olarak belirlenmiştir. Şekil 3.4'te kaç kariyerdışı büyükelçinin Orta Doğu kategorisinde tweet attığı sayısal veri olarak gösterilmiştir. Büyükelçilerin hesapları incelendiğinde 6 büyükelçinin ilgili kavram hakkında paylaşımda bulunmadığı gözlemlenmiştir. Kavram hakkında tweet atan büyükelçi sayısı 17 olarak belirlenmiştir. Büyükelçilerin Orta Doğu kavramı ile ilgili toplam 142 tweet atmış oldukları görülmektedir.

Şekil 3. 4 Orta Doğu kavramı hakkında tweet atan kariyerdışı büyükkelçiler

Şekil 3.5'te kariyerdışı büyükkelçilerin kavram hakkında Twitter'da yapmış olduğu tweet paylaşım sayıları incelenmiştir. Bu kapsamda tweet sayılarında eşitsiz dağılım gözlenmektedir. Bir büyükkelçiye düşen ortalama tweet sayısı 6,1 olarak belirlenmiştir.

Şekil 3. 5 Kariyerdışı büyükkelçilerin Orta Doğu kavramı hakkında tweet paylaşımlarının karşılaştırılması

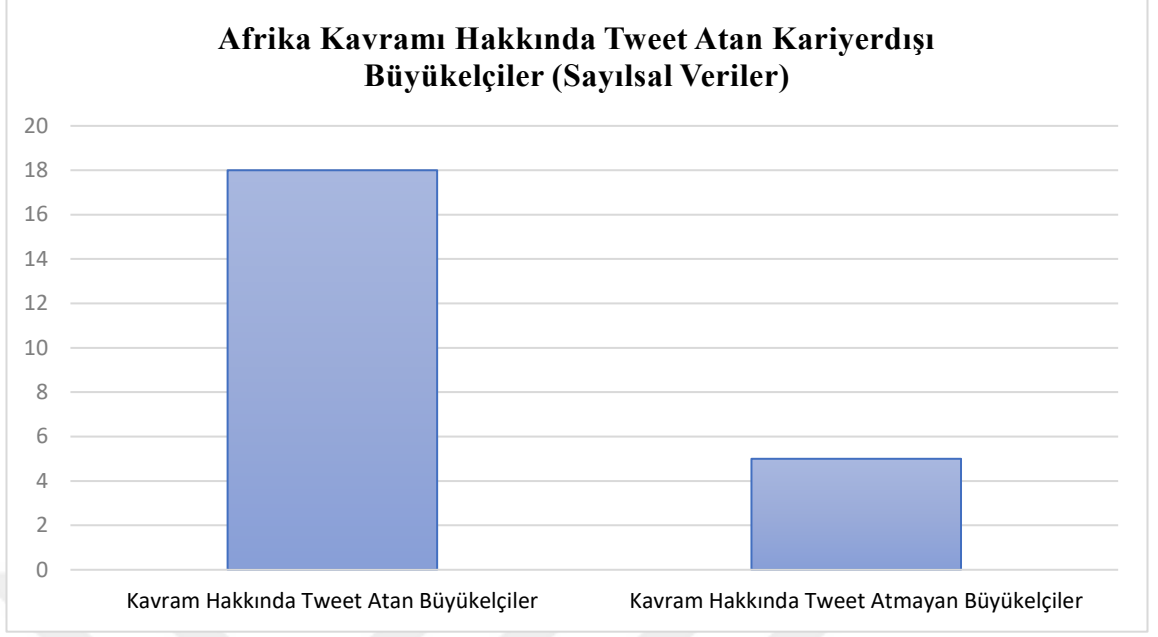
Orta Doğu hakkında en fazla tweet atan büyükelçi 53 paylaşım ile Talip Küçükcan iken konu hakkında tweet paylaşımında bulunmayan büyükelçiler dikkate alınmadığında en az paylaşım yapan büyükelçiler Hasan Yavuz, Lütfullah Göktaş, Ozan Ceyhun, Ömer Faruk Doğan ve Şaban Dışlı'dır ve bu büyükelçilerin kavramlar hakkında 1 tweet paylaşımı yapmış olduğu gözlemlenmiştir.

3.1.3 Afrika Kavramı ile İlgili Yapılan Paylaşımlar

Afrika kıtası dünya karasının %24'ünü oluşturmaktadır. Afrika, coğrafi konumu ve tarihi bağları nedeni ile Türkiye Cumhuriyeti için önem taşımaktadır. Kıtada, farklı dil ve dine mensup yüzlerce etnik grup bulunması ve bölgeye yapılan dış müdahaleler nedeni ile yoğun çatışmalar yaşanmaktadır. Büyükelçiler için, Afrika'nın jeopolitik konumu, Türkiye ile Afrika arasındaki tarihi bağlar ve bölge devletleri ile ikili temaslar nedeniyle önem taşımaktadır.¹⁰⁴ Bu başlıkta kariyerdışı Büyükelçilerin Afrika hakkında yapmış oldukları Twitter paylaşımları analiz edilecektir.

Çalışma kapsamında Twitter gelişmiş arama motorları kullanılarak arama yapılan kelimeler “*Afrika* ve *Africa*” kavramları olarak belirlenmiştir. Şekil 3.6'da kaç kariyerdışı büyükelçilerin Afrika kavramı hakkında tweet paylaşımı yaptığı gösterilmektedir. Bu kapsamda 18 Büyükelçinin kavram hakkında tweet paylaşmış olduğu görülürken 5 büyükelçinin kavram hakkında tweet atmadığı gözlemlenmiştir. Büyükelçilerin Afrika kavramını içeren paylaşım sayısı toplamda 171'dir.

¹⁰⁴ Numan Hazar, **Küreselleşme Sürecinde Afrika ve Türkiye-Afrika İlişkileri**, (Ankara: Usak Yayınları, 2011), Erişim 17.05.2024).
https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=jM34AgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA1&dq=afrika+article&ots=KrdmQNBk3p&sig=VvFJ3oGfdcVKLyZsQrhdQVa8wGA&redir_esc=y#v=onepage&q=afrika%20article&f=false

Şekil 3. 6 Afrika kavramı hakkında tweet atan kariyerdışı büyükkelçiler

Şekil 3.7’de kariyerdışı büyükkelçilerin Afrika kavramı hakkında Twitter’da yapmış olduğu tweet paylaşım sayıları incelenmiştir. Tweet paylaşımının eşitsiz olduğu görülmektedir. Bir büyükkelçiye düşen ortalama tweet sayısı 9,5 olarak saptanmıştır. Fakat kimi büyükkelçi konu hakkında 19 tweet atmış iken kimi büyükkelçinin konu hakkında tweet atmadığı ya da 1 tweet atmış olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 3. 7 Kariyerdışı büyükelçilerin Afrika kavramı hakkında tweet paylaşımlarının karşılaştırılması

Şekil 3.7 incelendiğinde konu hakkında en yüksek paylaşımı yapan büyükelçi Ömer Faruk Doğan olarak gözlemlenirken paylaşım yapmayan büyükelçiler kapsam dışında tutulduğunda en az paylaşım yapan büyükelçi Abdulkadir Emin Önen olarak belirlenmiştir. Büyükelçilerin kavram hakkında yapmış olduğu paylaşımlar ele alındığında etkileşim sayısı en yüksek paylaşım 91,700 görüntülenme, 196 retweet, 470 beğeni ve 32 kaydedilme sayısı ile eski Somali Mogadişu Büyükelçisi Cemalettin Kani Torun’a aittir. İlgili tweet Görsel 3.14 ile gösterilmiştir.

Dr. C. Kani Torun @torunkani · 03 Şub

Wrong! Somaliland recognition brings endless war to Horn of **Africa**. Red Sea will be out of business. Divide and rule policy brings blood and tears. UK should be careful with playing with the region.

202

196

470

91,7B

RT

Görsel 3.14 Cemalettin Kani Torun'a ait Afrika kavramı hakkında en yüksek görüntülenme, beğeni, RT, yorum ve kaydedilme alan tweet

3.1.4 Terörizm Kavramı ile İlgili Yapılan Paylaşımlar

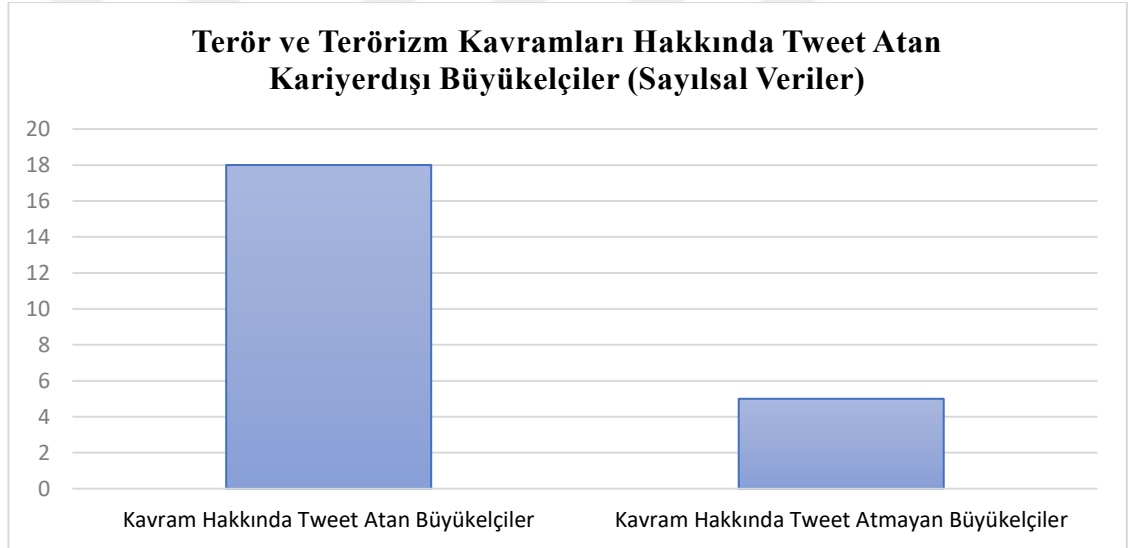
Terör kelimesi, korku ve dehşet yaymak amacı ile baskı kurmak anlamına gelmektedir. Bir veya birden fazla kişi tarafından zor ve şiddete başvurma eylemi olarak da tanımlanmaktadır. Terörizm ise birey ve gruplara karşı belirli politik amaçları gerçekleştirmek amacı ile şiddet kullanılması ya da şiddet kullanılması tehdidinde bulunulmasıdır. Terör kavram olarak eski bir yapı olsa da stratejik olarak modern çağa ait bir ürün olma özelliği göstermektedir.¹⁰⁵ Kavram bulunduğumuz coğrafi konum nedeni ile Türk büyükelçiler için önem taşımaktadır. Öyle ki Türkiye; FETÖ, etnik bölücü PKK, aşırı solcu terör örgütü DHKP-C, dini istismar eden El Kaide ve DEAŞ gibi terör grupları, “17 Kasım” ve ASALA gibi terör örgütleri ile terörizmin farklı biçimleriyle yıllardır mücadele etmektedir.¹⁰⁶ Adı geçen terör örgütlerinin Türkiye’de

¹⁰⁵ Bilal Karabulut, *Güvenlik: Küreselleşme Sürecinde Güvenliği Yeniden Düşünmek*, (Ankara: Barış Kitap, 2015), 195-196.

¹⁰⁶ Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı (TCDB), “Türkiye’nin Uluslararası Toplumun Terör ile Mücadelelerine Katkıları”, (Erişim 18.05.2024).

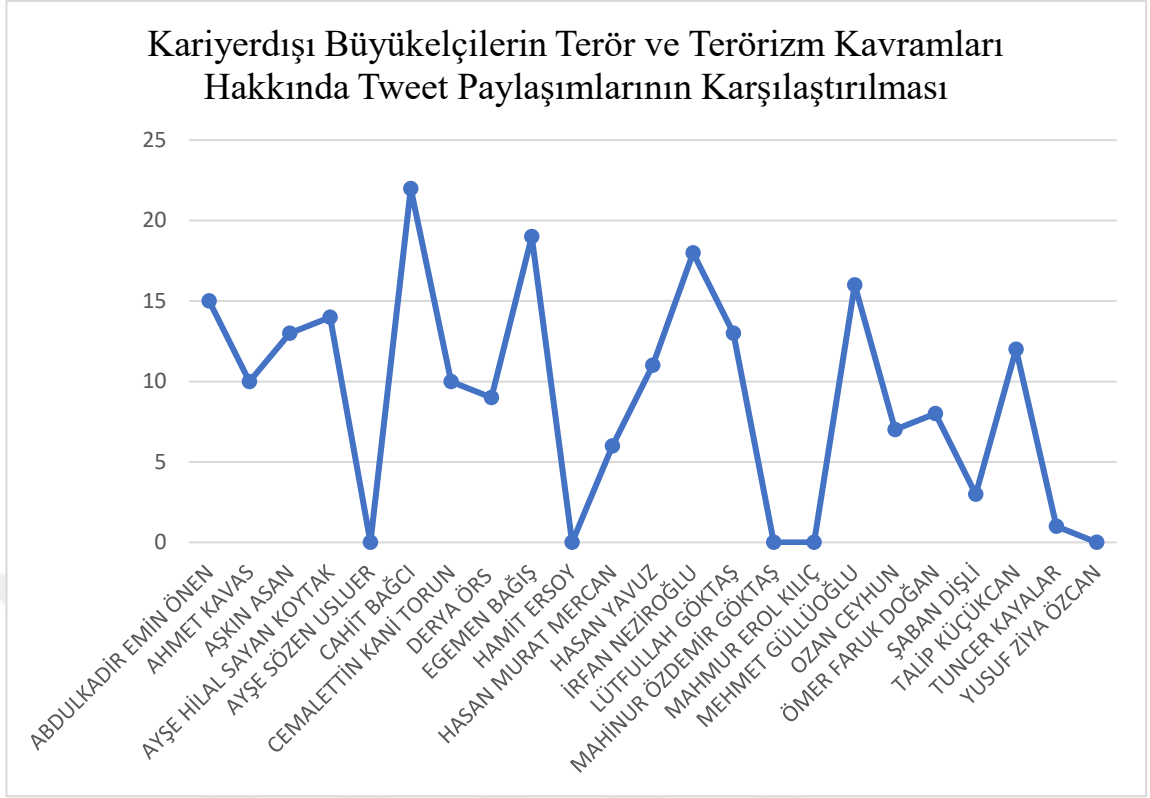
yürüttükleri terör eylemleri nedeni ile büyükelçiler Twitter kullanımında yoğun olarak terör kavramını kullanmaktadır. Bu başlıkta kariyerdışı büyükelçilerin *Terörizm* hakkında yapmış oldukları Twitter paylaşımları web içerik analizi ile incelenecektir.

Çalışma kapsamında Twitter gelişmiş arama motorları kullanılarak arama yapılan kelimeler “*Terör, Terörizm, Terror ve Terrorism*” kavramları olarak belirlenmiştir. Şekil 3.8’de kaç kariyerdışı büyükelçinin terörizm kavramını kullanarak tweet atmış olduğu gösterilmektedir. İlgili Şekil incelendiğinde 18 büyükelçinin kavramlar kapsamında tweet paylaşımı yaptığı görülürken 5 büyükelçinin belirlenen kavramları içeren tweet paylaşmadığı görülmektedir. Büyükelçilerin paylaşımlarında terörizm kavramını içeren toplam tweet sayısı 207’dir.

Şekil 3. 8 Terörizm kavramı hakkında tweet atan kariyerdışı büyükelçiler

Şekil 3.9 ile kariyerdışı büyükelçilerin terörizm kavramı hakkında Twitter’da yapmış olduğu tweet paylaşım sayıları incelenmiştir. Tweet paylaşımının eşit olmadığı görülmektedir. Bir büyükelçiye düşen ortalama tweet sayısı 9 olarak saptanmıştır. Fakat belirtildiği üzere kimi büyükelçi konu hakkında 22 tweet atmış iken kimi büyükelçinin konu hakkında tweet atmadığı ya da 1 tweet atmış olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 3. 9 Kariyerdışı büyükelçilerin terörizm kavramı hakkında tweet paylaşımlarının karşılaştırılması

Şekil 3.9 incelendiğinde ilgili kavramlar hakkında en fazla tweet paylaşımı yapan Büyükelçi 22 tweet paylaşımı ile Cahit Bağcı iken kavram hakkında tweet atmayan büyükelçiler dikkate alınmadığında en az tweet atan büyükelçi 1 tweet paylaşımı ile Tuncer Kayalar olarak belirlenmiştir. Terörizm kavramı hakkında en fazla etkileşim alan tweet Tanzania Darüsselam Büyükelçisi Dr. Mehmet Güllüoğlu'na aittir. Söz konusu tweet; 368 retweet, 2,100 beğeni ve 20 yorum almıştır. İlgili tweet Görsel 3.15'te gösterilmektedir.

Görsel 3.15 Mehmet Güllüoğlu'na ait terörizm kavramı hakkında en yüksek görüntülenme, beğeni, RT ve yorum alan tweet

3.1.5 Diaspora Hakkında Atılan Tweetler

Diaspora kavramı, kelime anlamı olarak “sağa sola dağılmış/saçılmış tohumlar” anlamına gelmektedir ve Yunanca için/dolayı anlamına gelen *dia* ve tohum anlamına gelen *sporos* kelimelerinden türemiştir. Günümüzde diaspora kelimesi anlamı olarak dönüşüm geçirmiş ve en temel düzeyde etnik grup kavramı ile eş değer tutulmuştur.¹⁰⁷ Bu bakımdan başka bir deyişle insanların anavatanlarından uzağa gitmesi ve yaşantısını anavatanından uzakta sürdürmesi anlamına gelmektedir. Nüfus artışına ve olanakların çeşitlenmesine bağlı olarak dünya genelinde göçmen sayısında büyük bir artış yaşanmıştır. Göçmen sayısı 1990 yılında 154 milyon, 2000 yılında 175 milyon ve 2013 yılında 232 milyon göçmen olduğu bilgisine ulaşılırken¹⁰⁸ 2020 yılı verilerine göre dünyadaki göçmen sayısı 281 milyon olarak tespit edilmiştir. Göçmenlerin küresel nüfus içindeki yüzdesi %3,6’dır.¹⁰⁹

Diaspora geçmişte Yahudilerin, Ermenilerin ve Yunanlıların dağılmasını ifade ederken günümüzde ‘göçmen’, ‘vatansız’, ‘mülteci’, ‘misafir işçi’, ‘sürgün topluluğu’, ‘yurtdışı topluluğu’ ve ‘etnik topluluk’ gibi pek çok kavrama karşılık gelmektedir. Bu nedenle kavramın anlamı da belirsizleşmektedir.¹¹⁰ Çağımızda diasporalar

¹⁰⁷ Fırat Yıldız, “Diaspora Kavramı: Tarihçe, Gelişme ve Tartışmalar”, *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 18 (2013 Bahar), 290.

¹⁰⁸ Fırat Yıldız, “Diaspora Kavramı Bağlamında On İki Ada Türk Toplumu”, *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 57/2 (2014), 47.

¹⁰⁹ IOM Türkiye, “Veri ve Kaynaklar”, (Erişim 26.05.2024).

¹¹⁰ Fırat Yıldız, “Diaspora Kavramı Bağlamında On İki Ada Türk Toplumu”, *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 5/ 2 (2014), 47.

anavatandaki hükümetler için önem taşıyan bir ekonomik araç olarak görülmektedir ve diasporaların yaşadıkları devletlerden siyasi ve ekonomik çıkar elde edilmesi amacıyla bu grupların organize hale getirilmesi ve baskı gruplarına dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Hükümetlerin uyguladığı bu politikalar diasporaların etnik kimliğini korumak adına ortaya çıkabildiği gibi diasporaların politik bir yapılanmaya sahip olmasına kadar pek çok şekilde çeşitlenmektedir. Bunlara ek olarak diasporalar anavatana yatırım yapması ya da kaynak aktarması için teşvik edilmektedir.¹¹¹ Bu nedenle diasporaya sahip devletler önemli bir yumuşak güç unsurunu ellerinde bulundurmaktadır. Ancak diasporaların doğru şekilde organize edilmesi ve anavatan tarafından da desteklenmesi gerekmektedir.

Büyükelçiler görev yaptıkları devletlerde diaspora topluluklarını organize etme gücüne sahip siyasi olarak en yetkili kişilerdir. Diasporaların organize edilmesi noktasında sosyal medya araçları önem taşımaktadır. Büyükelçiler yapılacak etkinlikleri vatandaşları sosyal medya araçları üzerinden duyurmaktadır. Twitter, etkinliklerin durulması ve etkinlik ile alakalı çıktıların paylaşılması noktasında önem taşımaktadır. Çalışmanın bu başlığında Büyükelçilerin Twitter hesaplarından *diasporalar* ile ilgili paylaşımları incelenecektir.

İlk olarak eski Cakarta Büyükelçisi Aşkın Asan'a ait Twitter profilinde yapılan paylaşım incelenecektir. Asan, ekonomik diaspora oluşturulması amacı ile büyükelçilik bünyesinde yürüttüğü çalışmayı Twitter hesabından duyurmuştur. Büyükelçi'nin yaptığı paylaşımda e-ticaret işbirliğinin geliştirilmesi adına Türk iş insanları ile bir araya geldiği anlar sosyal medya hesabından paylaşılmıştır. İlgili tweet Görsel 3.16'da gösterilmiştir.

¹¹¹ Rainer Bauböck, Thomas Faist (Eds.), *Diaspora and Transnationalism: Concepts, Theories and Methods*, (Amsterdam University Press: Amsterdam, 2010), 11. (Erişim 26.05.2024) (https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/14318/Diaspora_and_Transnationalism.pdf)

Görsel 3.16 Aşkın Asan'a ait ekonomik diaspora örneği tweet paylaşımı

Eski Tahran Büyükelçisi olan Derya Örs görev yaptığı dönemde kültürel diaspora örneği taşıyan bir paylaşımda bulunmuştur. Tweet paylaşımı ile Türkiye-İran ortak yapımı olan 'Ceviz Ağacı' isimli filmin Tahran'da gösterime girdiğini Twitter hesabı üzerinde takipçilerine duyurmuştur. İlgili tweet 3.17'de gösterilmektedir.

Görsel 3.17 Derya Örs'e ait kültürel diaspora örneği tweet paylaşımı

Bir başka paylaşımda Derya Örs, sanatçı Haluk Levent'in kişisel Twitter hesabı üzerinden yaptığı paylaşım ile İran'da yaşayan hasta bir Türk vatandaşına yardım yapılması çağrısına cevap vermiştir. Levent, paylaşımında SMA hastası Türk vatandaşının tedavisi için Türkiye'ye naklinin sağlanması amacı ile takipçilerinden haberin yayılması adına destek talep etmiştir. Tweet paylaşımı sonrası Derya Örs'ün kendisi ile iletişim kurduğunu ve tedavi için Büyükelçi'nin yardımcı olacağını aynı tweeti retweetleyek takipçileri ile paylaşmıştır. Örs, ilgili retweete cevap vererek SMA hastası Türk vatandaşı olan çocuğa yardımcı olunacağına dair bilgiyi doğrulamıştır. Söz konusu tweet Görsel 3.18'de gösterilmiştir.

Görsel 3.18 Derya Örs'e ait diaspora örneği tweet paylaşımı

Görsel 3.18'de görüldüğü üzere Twitter kullanımı ile bir sanatçı direkt olarak Büyükelçi'ye erişim sağlayabilmiştir. Bu bakımdan Twitter'ın vatandaşlar ile diplomatlar arasında doğrudan iletişim kurulabilmesinin sağlaması noktasındaki önemi bir kez daha görülmüştür. Ayrıca söz konusu tweet, etkileşim sayısının artmasının tweetlerin görünürlüğünü ve dikkat çekiciliğini arttırdığını göstermektedir.

Bandar Seri Begavan Büyükelçisi olan Prof. Dr. Hamit Ersoy Twitter hesabı üzerinden gastrodiplomasi örneği olma özelliği taşıyan paylaşımlarda bulunmuştur. Ersoy, Twitter hesabından İngilizce olarak yaptığı paylaşımda Büyükelçilikte düzenlenen iftar yemeğinde döner ve fıstıklı baklava ikram edildiğini ve bakan ile milletvekilleri tarafından beğeni aldığını açıklamıştır. İlgili tweet Görsel 3.19'da gösterilmektedir.

Görsel 3.19 Hamit Ersoy'a ait gastrodiplomasi örneği tweet paylaşımı

Hamit Ersoy'un Twitter hesabındaki bir başka tweette ise kültürel diaspora etkinliği sonrası görüntüler takipçileri ile paylaşılmıştır. Büyükelçi geleneksel Türk sineması izleme etkinliğine katılan Brunei'de yaşayan Türk vatandaşlarına teşekkürünü tweet paylaşımı ile iletmiştir. Paylaşım Görsel 3.20'de gösterilmektedir.

Prof. Dr. Hamit Ersoy
@hamitersoy

Brunei'de Güzel Şeyler Oluyor Serisi 1:Geleneksel TürkSineması
Günü.Covid'in yok olmasıyla 2022 sonuna doğru düzenli
KültürelDiplomasi etkinliklerimiz başladı.İlk filmi 20 kişi izlerken,KUPU-
SB'deki son filmi(Ocak2024)200 kişi izledi.Teşekkürler Brunei'li Türkiye
dostları 🇹🇷 🇲🇻 🇲🇻 🇲🇻

[Translate post](#)

10:15 AM - Feb 17, 2024 from Brunei - 1,558 Views

Görsel 3.20 Hamit Ersoy'a ait kültürel diaspora örneği tweet paylaşımı

Darüsselam Büyükelçisi Dr. Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşımda Darüsselam'da yaşayan Türkler, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü buluşması için Büyükelçilik önüne davet edilmiştir. İlgili paylaşım Görsel 3.21'de gösterilmektedir.

Mehmet
@mgulluoglu

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü buluşması için
Darüsselamdaki bütün vatandaşlarımızı saat 18.00 de Büyükelçiliğimize
bekliyoruz.
Allah aklını kaybetmiş bu hainlere hiçbir zaman fırsat vermesin.

[Translate post](#)

3:01 PM - Jul 14, 2023 - 6,611 Views

Görsel 3.21 Mehmet Güllüoğlu'na ait diasporanın organize edilmesine yönelik tweet

Eski Washington Büyükelçisi olan Hasan Murat Mercan Twitter hesabı üzerinden yaptığı tweet paylaşımı ile Büyükelçilik çalışanları ve aileleriyle bir araya geldikleri anları paylaşımına eklediği görsellerle birlikte takipçileri ile paylaşmıştır. İlgili tweet paylaşımı Görsel 3.22’de gösterilmiştir.

Görsel 3.22 Hasan Murat Mercan’a ait diasporanın organize edilmesine yönelik tweet

Viyana Büyükelçisi olan Ozan Ceyhun’a Twitter hesabı ile diaspora organize edilmesi noktasında Twitter’ı en aktif kullanan Büyükelçilerden biri olma özelliği göstermektedir. Büyükelçi Twitter’ı özellikle diasporanın organize edilmesi konusunda Büyükelçilik etkinliklerinin paylaşılması için kullanmaktadır. Ceyhun, Büyükelçiliğin düzenlediği etkinlikleri; kültür, ekonomi, gastrodiplomasi etkinliklerini ve Türkler ile yapılan buluşmaları sosyal medya profilinde sık sık paylaşmıştır. Görsel 3.23, Görsel 3.24 ve Görsel 3.25’te Ceyhun’a ait kişisel Twitter profilinde paylaşılmış olan gastrodiplomasi örneği ve Türk mutfağının tanıtılmasına yönelik düzenlenen etkinlikleri ve etkinliklere ait görselleri içeren paylaşımlar gösterilmektedir.

OzanCeyhun
@OzanCeyhun

...

Siyaset, bürokrasi, kordiplomatik, iş dünyası, sanat ve basın alanından insanların birleşmesi Azize Ceyhun ve ünlü şefimiz Ömer Bingöl'ün katkılarıyla birbirinden lezzetli yemeklerimizi sunduk, Türk mutfağını ve kullanılabildiğini deneyimledik. Sunumu yapılan tüm yemeklerimiz, Sayın @EmineErdogan Hanımefendi'nin liderliğinde, Kültür ve Turizm Bakanlığımız tarafından yönetilen "Asırlık Tariflerle Türk Mutfağı" hızın kullanımında kolaylaştırılmıştır. Emeği geçenlere ve değerli olanların tümüne teşekkür ederim.

Gönderiyi çevir

02:18 · 23 Mayıs 2024 · 308 Görüntüleme

Görsel 3.23 Ozan Ceyhun'a ait gastrodiplomasi örneği tweet paylaşımı

OzanCeyhun
@OzanCeyhun

Türk Mutfağı haftası kapsamında “Sürdürülebilir Türk Mutfağı: Sağlıklı, Geleneksel ve Atıksız” teması çerçevesinde Ege mutfağının lezzetlerini ÖVP Genel Sekreteri ve Ulusal Parlamento Milletvekili Christian Stocker’in, Viyana Eyalet Milletvekili Aslıhan Bozatemur’un, çok sayıda Büyükelçi dostumuzun, medya temsilcilerinin, turizm acentelerinin ve bir çok Avusturyalı dostlarımızın katıldığı etkinlikle tanıttık.

19:39 · 22 May 24 saatinde · 529 Görüntüleme

2 Yeniden gönderiler 2 Beğeni

Görsel 3.24 Ozan Ceyhun’a ait gastrodiplomasi örneği tweet paylaşımı

OzanCeyhun
@OzanCeyhun

Dün 60. yıl etkinlikleri kapsamında [@yeeviyana](#) ve [@yurtdisiturkler](#) ‘in ortak gerçekleştirdikleri programda, kırk yıllık hatrın sembolü kadim Türk kahvemizi Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız [@MahinurOzdemir](#) ile birlikte Viyanalılara ikram ettik. Keyifli bir etkinlik oldu!

18:35 · 29 May 24 saatinde · 1.358 Görüntüleme

6 Yeniden gönderiler 21 Beğeni

Görsel 3.25 Ozan Ceyhun’a ait gastrodiplomasi örneği tweet paylaşımı

Büyükelçi Ozan Ceyhun, Avusturya’da yaşayan Türklerin bir araya gelmesi adına etkinlikler düzenlemektedir ve düzenlenen bu etkinlikleri Twitter hesabı üzerinden paylaşmaktadır. Görsel 3.26’da Türk kökenli Avusturyalılar ile düzenlenen etkinliğe dair ayrıntılar ve etkinlik görselleri tweet olarak paylaşılmıştır.

Görsel 3.26 Ozan Ceyhun’a ait siyasi diasporanın organize edilmesine yönelik tweet

Ozan Ceyhun, kültür-sanat diasporasının oluşturulması noktasında da Twitter hesabı üzerinden paylaşımlarda bulunmaktadır. Büyükelçi’nin Twitter hesabı incelendiğinde Viyanalı Sanatçı Hatice Aksoy’a ait Atatürk portresinin Büyükelçiliğe hediye edildiği anların görselleri ile birlikte paylaşım yapıldığı görülmektedir. İlgili tweet Görsel 3.27’de gösterilmiştir.

OzanCeyhun ✓
@OzanCeyhun

Bugün Büyükelçiliğimize çok değerli bir hediye tevdi edildi. Viyanalı sanatçımız Sayın Hatice Aksoy son sergisinde yer alan eseri Cumhuriyetimizin kurucusu ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün portresini hediye ederek bizleri çok sevindirdi. Kendisine teşekkür ediyorum.

17:46 · 29 Eyl 22

3 Yeniden gönderiler 13 Beğeni

Görsel 3.27 Ozan Ceyhun'a ait kültür-sanat diasporası örneği tweet paylaşımı

Cakarta Büyükelçisi Talip Küçükcan, Twitter'ı en yoğun şekilde kullanan büyükelçilerden biridir ve Endonezya'da Türk diasporasının organize edilmesi noktasında etkin rol oynamaktadır. Küçükcan'ın Twitter hesabı incelendiğinde eğitim, dil, kültür-sanat, gastrodiploماسi ve ekonomi olmak üzere pek çok alanda diasporanın kuvvetlendirilmesine yönelik çalışmalar yürüttüğü görülmektedir. Küçükcan'a ait eğitim alanında yürütülen çalışmaların paylaşımı Görsel 3.28 ve Görsel 3.29'de gösterilmektedir.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

...

TUSAŞ-Endonezya ziyaretimizde yönetici ve mühendislerle teknolojik işbirliği projelerini konuştuk. ODTÜ mezunu genç bir mühendisin ekibinin bulunduğu yerdeki sevinci duyduk. TUSAŞ-Endonezya'yı ziyaret ederek devam eden ve gelecek projeler hakkında brifing aldım.

[Gönderiyi çevir](#)

19:24 · 14 Mayıs 2024 · 1.301 Görüntüleme

Görsel 3.28 Talip Küçükcan'a ait eğitim diasporası örneği tweet paylaşım örneği

Talip Küçükcan
@tkucukcan

Türkiye Üniversiteleri 2024 Endonezya Fuarını açtık. Eğitim ve bilim diplomasisine destek veren üniversite yönetimlerine teşekkür ediyorum. 2024'te 370 milyar \$ olan, 2030'da 437 milyar yükselecek küresel yükseköğretim pazarından Türkiye'nin daha fazla pay alacağına inanıyorum.

[Translate post](#)

1:54 PM · Feb 25, 2024 · 1,024 Views

Görsel 3.29 Talip Küçükcan'a ait eğitim diasporası örneği tweet paylaşımı

Küçükcan, Türkçe'nin geliştirilmesi ve Türk dilinin araştırılmasına önem verdiğini Twitter hesabından yaptığı paylaşımlarda sık sık belirtmektedir. Bu nedenle Endonezya'da Türkçe'nin tanıtılması ve daha geniş kitlelere ulaşması adına çalışmalar yürütmektedir. Görsel 3.30 ve Görsel 3.31'de Küçükcan'ın dil diasporasının oluşturulması adına yürütülen çalışmaları desteklediğini duyuran tweet paylaşımları gösterilmektedir.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

Tabela derneklerinin mantar gibi arttığı bir dönemde Avrupa'da Türk diasporası, dili ve kültürüne ilişkin kalıcı eserler üretmek ve bunları yeni kuşaklara miras olarak bırakmak çok değerli. Teşekkürler

[@Turkevihollanda](#)

[Translate post](#)

Turkevi Hollanda @Turkevihollanda · Mar 27

25 - 31 Mart 60'ıncı Kütüphane Haftası'nda, 60 eserimizi, armağan etmekten mutluluk duyarız.

Türkevi Yayınları - Amsterdam @tkucukcan @AlmanyaTarihci @sahin_sahra @ssinangil @mercanbirol @bulenthh @alisatantarih @SalihALTINISIK @Salih198745314 @Muhsin_Ceylan @MahmutAskar

11:54 AM · Mar 27, 2024 · 2,139 Views

Görsel 3.30 Talip Küçükcan'a ait Türk dilinin geliştirilmesine yönelik diaspora tweet örneği

Talip Küçükcan
@tkucukcan

Yunus Emre Enstitüsü ve Endonzya Uluslararası İslam Üniversitesi işbirliği Mutabakat Zabtı imzalandı. @uiiofficial prestijli bir kurum. Tarihi, edebiyatı, dili, sanatı, müziği ile Türk kültürünün Endonezya'da her yönüyle tanıtımı açısından değerli bir başlangıç. @yeecakarta

Translate post

6:47 PM · May 6, 2024 · 1,985 Views

Görsel 3.31 Talip Küçükcan'a ait Türk dilinin ve kültürünün tanıtılmasına yönelik diaspora tweet örneği

Cakarta'da faaliyet gösteren Yunus Emre Enstitüsü; Türk dilinin, tarihinin, Türk kültür ve sanatını ve Türk yemek kültürünü Endonezya toplumuna tanıtmak amacı ile faaliyet göstermektedir. Bu bakımdan Türkiye'nin Endonezya'daki önemli bir diaspora gücüdür. Büyükelçi, kurumun etkinlik ve çalışmalarını yakından takip etmekte ve Enstitüye'ye ait projeleri Twitter hesabından takipçilerine duyurmaktadır. Konu ile ilgili tweet Görsel 3.32'de gösterilmiştir.

Görsel 3.32 Talip Küçükcan'a ait Yunus Emre Enstitüsü'nün çalışmalarının tanıtılmasına yönelik diaspora tweet örneği

Büyükelçi, Yunus Emre Enstitüsü gibi Türk kültürünün tanıtılmasına yönelik faaliyet gösterecek olan Türkiye Araştırmaları Merkezi'nin Endonezya'da faaliyete başladığını Twitter hesabından duyurmuştur. İlgili tweet Görsel 3.33 gösterilmiştir.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

...

Heyecan verici bir gelişme. Bir ilke imza atıldı. Endonezya'da ilk Türkiye Araştırmaları Merkezi kuruldu. @TMaarifVakfi, Endonezya Üniversitesi bünyesinde Türk tarihi, kültürü, ekonomisi ve siyaseti üzerine araştırmaların yapılacağı Maarif Türkiye Araştırmaları Merkez'ini kurdu.

[Translate post](#)

1:45 PM · Apr 24, 2024 · 1,844 Views

10

48

Görsel 3. 33 Talip Küçükcan'a ait Türkiye Araştırmaları Merkezi'nin tanıtılmasına yönelik diaspora tweet örneği

Talip Küçükcan, Osmanlı ile Endonezya arasındaki tarihi bağların kuvvetli oluşunu Twitter hesabı üzerinden vurgulamakta ve buradaki Türk kültürünün daha görünür hale gelmesi adına çalışmalar yürütmektedir. Bu doğrultuda Büyükelçilik faaliyeti olarak yürütülen Cakarta Denizcilik Müzesi ile işbirliği yapılması adına yapılan görüşmeler yürütüldüğünü Twitter hesabından duyurmuştur. İlgili tweet Görsel 3.34'te gösterilmiştir.

Görsel 3.34 Talip Küçükcan'a ait tarih ve kültürel diasporanın geliştirilmesi amacı ile yürütülen etkinlikler hakkında bilgi paylaşan tweet örneği

Büyükelçi Küçükcan, Endonezya'da faaliyet yürüten Türk iş insanlarına destek verdiğini ve Büyükelçilik işbirlikleri ile ekonomik diasporanın oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütüldüğünü hesabından yaptığı tweet paylaşımı ile takipçilerine duyurmuştur. Büyükelçi, diasporanın güçlendirilmesi adına Türk firmalarının Endonezya pazarında yürüttüğü faaliyetleri hesabı üzerinden desteklemekte ve şahsının katılım sağladığı etkinlikleri hesabından yayınlamaktadır. İlgili tweet içerikleri Görsel 3.35'te gösterilmiştir.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

Çelebi Havacılık Holding'in PT. Prathita Titian Nusantara şirketini alarak Endonezya pazarına girişinin kamuoyuna ilan edildiği törene katıldık. Sayın Bakan @sandiuno da törene gönderdiği video mesajı ile başarı dileklerini ilettiler.

16:37 · 30 May 24 saatinde · 1.115 Görüntüleme

3 Yeniden gönderiler 21 Beğeni

Görsel 3.35 Talip Küçükcan'a ait ekonomik diaspora örneği olarak Türk firmaların Endonezya'da desteklendiğine dair tweet paylaşımı

Görsel 3.36'da Küçükcan'ın Cakarta'da katıldığı bir etkinlikte Türk turizminin geliştirilmesi ve turizm faaliyetlerinin Türk ekonomisine olan katkısının artırılması amacıyla düzenlenen etkinlikler ile ilgili tweet paylaşımı gösterilmektedir. Büyükelçi'nin bu paylaşımı ile ekonomi diasporasının geliştirilmesine yönelik katkı sağlamayı hedeflediği görülmektedir.

Görsel 3.36 Talip Küçükcan'a ait ekonomik diaspora örneği tweet paylaşımı

Küçükcan'ın Twitter hesabında Türk diasporasının oluşturulması ve kuvvetlendirilmesi noktasında pek çok tweet içeriği paylaştığı çalışma kapsamında elde edilen bulgularda açık bir şekilde görülmektedir. Büyükelçilik unvanının yanı sıra akademisyen de olan Talip Küçükcan diaspora kavramına önem atfetmektedir ve Büyükelçi'nin bu konuda akademik çalışmaları bulunmaktadır. Büyükelçi'nin Türk diasporası ile alakalı 'Diaspora Türkleri' isimli kitabı bulunmaktadır. Küçükcan, Twitter hesabı üzerinden yaptığı paylaşımlarda Türk diasporasının önemli bir yumuşak güç unsuru olduğunu ve özellikle ekonomik olarak Türkiye'ye büyük çıkarlar sunacağı düşüncesini taşıdığını tweetlerinde sık sık görmek mümkündür. Büyükelçi, Endonezya'da Türk diasporasının oluşturulması ve organize edilmesi adına enstitülerin ve eğitim kurumlarının kurulmasına destek olmaktadır. Görsel 3.37'de Büyükelçi'nin Türk diasporasına yönelik düşüncelerini içeren tweet paylaşımı gösterilmiştir. Büyükelçi Küçükcan, eski kariyerdışı Zagreb Büyükelçisi olarak görev yapmış Yavuz Selim Kıran'a ait tweeti retweeleyerek kişisel hesabından açıklama ile paylaşmıştır. Yavuz Selim Kıran, Twitter hesabı üzerinden İngilizce olarak attığı tweette "Uluslararası Göç Örgütü'nün düzenlediği Küresel Diaspora Zirvesi'nde Türk diasporasının yaşadıkları devletlere kattığı anlamlara vurgu yapıldı. Avrupa'da

göçmen karşıtı ayrımcılık, İslamafobi ve ırkçılıkla mücadelenin önemi gözüküyor.” açıklamasını yapmıştır. Talip Küçükcan, söz konusu tweeti kendi profilinde retweetlemiş ve ardından yine İngilizce olarak “6 milyondan fazla Türk diasporası yaşadıkları ülkelere iyi bir şekilde entegre olmuş ve ilgili ülkelerin ekonomik ve teknolojik gelişmelerinin yanı sıra sosyal ve kültürel çeşitliliğine de katkı sağlamıştır.” açıklamasında bulunmuştur.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

More than 6 million Turkish Diaspora is well integrated in the countries they live and contribute to the economic and technological developments well as social and cultural diversity of the countries concerned.

[Gönderiyi çevir](#)

Yavuz Selim KIRAN @yavuzselimkiran · 04 Nis 22

Stressed the means that the Turkish diaspora adds to the countries they live in at Global Diaspora Summit organized by International Organization for Migration (IOM).

Combating anti-immigrant discrimination, Islamophobia,...

21:13 · 04 Nis 22

2 Yeniden gönderiler **9** Beğeni

Görsel 3.37 Talip Küçükcan’a ait Türk diasporası açıklaması

Araştırmanın bu aşamasında kariyerdışı büyükelçilerin Twitter diplomasisini kullanarak propaganda, diyalog kurma, bilgi yayma ve gündem belirleme konularındaki etkileri incelenecektir.

4. KARIYERDIŐI BÜYÜKELÇİLERİN TWITTER DİPLOMASİSİNDEKİ ETKİLERİ

Büyükelçiler, sosyal medya araçları kullanımıyla hedef kitle ile doğrudan iletişim kurarak diplomatik faaliyetlerini yürütebilmektedir. Günümüzde internet; devlet liderleri, bakanlar ve diplomatlar tarafından eşsiz bir diplomasi aracı olarak görülmektedir. Bu kişiler söz konusu araç ile farklı konular hakkındaki görüşlerini ve faaliyetlerini duyurma imkanlarına sahiptirler. Büyükelçiler, dijital diplomasisinin bu işlevinin doğru ve etkili bir şekilde kullanır ise temsil ettikleri devletin imajını görev yaptıkları devlette olumlu şekilde oluşturacaklardır. Bu bakımdan büyükelçiler; meslektaşlarıyla ya da görev yapılan devletteki diğer diplomatlar veya bürokratlarla bir dijital diplomasi aracı olan Twitter diplomasisi ile etkileşimde bulunabilirler. Büyükelçiler; bilgi toplamak ve elektronik ortamlarda müzakerelerde veya etkileşimlerde bulunmak yöntemleri ile dijital diplomasi faaliyetleri yürütebilmektedir.

Dijital diplomasiyi anlayabilmenin öncelikli koşulu dijital toplumu anlayabilmektedir. Bunun nedeni diplomatların sosyal bir varlık olması ve diplomasinin de sosyal bir kurum olma niteliği taşımasıdır. Çağımızda insanlar dünyada yaşanan olaylardan haberdar olabilmek ve anlayabilmek için sosyal medya ve haber sitelerini takip etmektedir. Ayrıca günümüzdeki dijital toplumun açıklığı ve şeffaflığı bir erdem olarak kabul etmektedir. Öyle ki Facebook üzerinden ‘Dijital diplomasinin normları ve değerleri dijital diplomasiyi nasıl şekillendirmektedir?’ sorusu Rusya’nın Viyana Büyükelçisi Mikhail Ulyanov’a yöneltilmiştir ve Ulyanov bu soruya şu şekilde cevap vermiştir; takipçilerine bir tür gerçek zamanlı diplomasi sunduğunu ve gelişmeleri güncellediğini ayrıca müzakerelerini tweetleri ile özetlediğini ve bu sayede takipçileri ile birbirlerini daha iyi anladıklarını belirtmiştir. Twitter diplomasisi verilen örnekte de görüldüğü üzere büyükelçilerin diplomasi yapmasının en kolay yöntemlerinden biridir. Çünkü Twitter ile evlerinden, ofislerinden veya arabalarından dünyanın birçok yerindeki halk ile iletişim kurabilirler. Ancak diplomatların olumsuz yorumlara yol açabilecek ikili ya da çoklu ilişkilere zarar verebilecek açıklamalar yapabileceği riski

göz önünde bulundurulduğunda etkileşimde bulunmak ya da kullanıcılara cevap vermek noktasında dikkatli olmaları gerektiği söylenebilir.¹¹²

Dünya’da sosyal medya araçlarının kullanımı ile sosyal aktivizm evrim geçirmiştir. 2009 yılında Moldova’da 10.000 protestocu Komünist hükümet karşıtı sokaklara dökülünce eylemcilerin bir araya toplanmasını sağlamak amacı ile Twitter kullanılmıştır. Bu nedenle buna ‘Twitter Devrimi’ denilmiştir. Yine aynı yıl içerisinde Tahran’da yaşanan öğrenci protestoları esnasında İran Dışişleri Bakanlığı Twitter resmî web sayfalarının askıya alınmasını istemiştir. Bu talebin temel sebebi hükümetin önemli bir örgütlenme aracı olan Twitter’ın gösterilerin yaşandığı esnada hizmet dışı kalmasını sağlamak idi. Konu hakkında eski ulusal güvenlik danışmanı Mark Pfeifle, Twitter kullanımı olmadan İran halkının özgürlük ve demokrasiyi savunmak için kendini güçlü ve yeterli hissetmesinin mümkün olmayacağını söylemiştir.¹¹³

Yumuşak güç ile kamu diplomasisi kavramlarının yeni bir kanalı olan dijital diplomasi, küreselleşme süreci ile birbirlerine daha çok bağlanan halkların ilişkilerinin gelişmesine ve tek yönlü bilgi akışından ziyade diyalog ve etkileşime evrilen süreci hızlandıran yeni Twitter diplomasisi kavramının oluşmasına zemin hazırlamıştır. Twitter diplomasisini kullanan büyükelçiler özellikle yabancı halkları hedef kitle olarak benimsemektedir. Bu noktada büyükelçiler yabancı bakış açısıyla görev yaptıkları devletlerin halkları ile etkileşime geçerek diyalogları geliştirmeye ve dış kimliklerini güçlendirmeye çalışmaktadır. Çağımızda dünya kamuoyunu etkilemek yerel kamuoyunu etkilemekten daha önemli bir durum olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle kamu diplomasisi oluşturmada başarının koşulu olarak da diyalog kurma yeteneğinin yetkinliğine önem atfedilmektedir.¹¹⁴

Twitter diplomasisi ile Büyükelçiler, etkilemek istedikleri kitle ile doğrudan iletişim kurma yöntemini kullanarak düşüncelerini kabul ettirmek ve/veya yaymak amacı ile *propaganda yapma*; devlet liderleri, bakanlar, bürokratlar, büyükelçiler ya da

¹¹²Walking a Tightrope: How Ambassadors Meet the Demand of The Digital Society, (Erişim 01.06.2024). [Walking a Tightrope: How Ambassadors Meet the Demands of the Digital Society – Exploring Digital Diplomacy \(digdipblog.com\)](https://digdipblog.com)

¹¹³ Özlü, Dijital Diplomasi, 95.

¹¹⁴ Jan Melissen, The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relation, (New York: Palgrave Macmillan 2005), 13-14.

takipçileri ile iletişim kurarak *diyalog kurma*; doğrudan bilgi paylaşarak veya resmi kurum ve kuruluşların haber niteliğindeki paylaşımlarını tweet atarak ya da retweet ile alıntılanarak takipçileri ile bilgi paylaşımı ile *bilgi yayma*; belirli bir konu üzerinde pek çok tweet paylaşarak suni bilinç yaratılması yolu ile *gündem belirme* yöntemlerini kullanmaktadır. Çalışmanın bu aşamasında kariyerdışı büyükelçilerin Twitter diplomasisini kullanarak propaganda yapma, diyalog kurma, bilgi yayma ve gündem belirleme paylaşımları ele alınacaktır.

4.1 Twitter Diplomasisi ve Propaganda

Propaganda, herhangi bir düşünce veya kanıyı yaymak ve bundan doğanları çoğaltmak amacı ile sözlü, yazılı ya da çeşitli iletişim araçlarının kullanılması ile belirli fikir ve ideolojilerin sistematik bir şekilde yayılmasını sağlayan araçtır. 21. yüzyılın iletişim çağı olması nedeni ile bireylerin fikirlerinin, tutumlarının ve davranışlarının etkilenmesinde, yönlendirilmesi ve değiştirilmesinde propaganda önem taşımaktadır. Propaganda belirli fikir amaç ya da amaçlar kümesini gerçekleştirmek hedefi ile iletileri iletişim araçları vasıtası ile kitlelere ulaştırarak onlarda davranış değişikliği yaratmayı temel hedef olarak da tanımlanabilir. Bu nedenle propaganda çıktısı olarak bireylerin bir düşünce sistemi ya da olguyu kabul etmesi, terk etmesi veya propagandası yapılan sistemin gereklerini yerine getirmesi beklenmektedir.¹¹⁵

Propaganda; askeri, ekonomik ya da özel bir amacın elde edilmesi gayesiyle belirli grupların his, düşünce ve duruma karşı yaklaşımlarını etkilemek amacı ile genel veya kitle iletişim araçlarının sistematik bir şekilde kullanılması yöntemidir. Propaganda yapıcı ise bu kullanım ile bilinci ve bilinçaltını değiştirmeye, yönlendirmeye ya da planlanan doktrinlerin ileti alıcılara benimsetilmesine çaba göstermektedir. Bu bakımdan propaganda; bir şahsa ya da gruba ait inanç, düşünce ve hareketlere tesir etmek amacı ile hazırlanmış duyuruların ve haberlerin klasik medya araçları veya sosyal medya araçları ile organize biçimde yayımlanması ve paylaşılmasıdır. Uluslararası sistemde yer alan bütün karar alıcı aktörler potansiyel propaganda yapıcı olma konumundadır. Burada propaganda yapımcıların propaganda yapma amacının

¹¹⁵ *Kadim Bir Harp Yöntemi: Propaganda, Strateji Düşünce ve Analiz Merkezi*, (Şubat 2018), 2, (Erişim 21.05.2024). https://sdam.org.tr/image/foto/2018/02/15/Kadim-Bir-Harp-Yontemi-PROPAGANDA_1518683238.pdf

başarılı olması için dört genel hedef türü belirledikleri gözlemlenmektedir. Bunlardan ilki propaganda yapıcının kendi halkı, ikincisi dost devletlerin halkları, üçüncüsü tarafsız devletlerin halkları ve son olarak dördüncüsü ise hasım devletlerin halklarıdır. İlk grup haricindeki diğer hedef kitlelerde başarılı olunma şansı hedef kitleleri tesir altında bırakılabilmesinin yanı sıra söz edilen devletlerin halklarının kendi hükümetlerini etkileyebilme durumları ile de yakından ilişkilidir. Açıklanan genel hedeflere ek olarak alt düzeyde hedef farklılaştırılmaları propagandanın başarı düzeyini etkilemektedir. Bu hedefler propagandanın amacı ve hedef devletin özelliklerine göre şekillenmektedir. Bunlara ek olarak propaganda faaliyetleri sözel, yazılı, görsel olarak veya semboller vasıtası ile çeşitli iletişim araçları ile iletilebilmektedir.¹¹⁶

Twitter diplomasisi, önemli bir propaganda yapma aracı olma özelliği taşımaktadır. Özellikle bakanlıklara, devlet liderlerine ve diplomatlara ait resmi sosyal medya sayfalarının etkileşim sayısının yüksek olması ve kendi devletlerinin vatandaşları ve diğer devletlerin vatandaşları ile aracısız bir şekilde iletişim kurulabiliyor olunması propagandanın etki alanını genişletmektedir. Bu noktada büyükelçilere ait Twitter hesaplarının kullanımı oldukça büyük önem taşımaktadır. Çünkü söz konusu büyükelçiler hem Türk kamuoyuna hem de büyükelçilik yapılan devletin kamuoyuna hitap etmektedir ve büyükelçilik yapılan devlet kamuoyunda Türkiye Cumhuriyeti'nin imajını oluşturmaktadırlar. Çalışmanın bu başlığında kariyer dışı büyükelçilerin Twitter kullanımı ile yapmış oldukları propaganda içeren tweet paylaşımları incelenecektir.

Aktif şekilde Twitter'ı kullanan büyükelçiler bu kanal üzerinden propaganda da yapmaktadır. Tanzanya Büyükelçisi Dr. Mehmet Güllüoğlu, Twitter hesabı üzerinden İsrail- Filistin savaşı ile alakalı Görsel 4.1'de gösterilen eski ABD Genelkurmay Başkanı Mark A. Milley'in söylemlerini Clash Report kullanıcı isimli haber sayfasında yapılan paylaşımı retweetlemiş ve Milley'in açıklarını eleştirerek savaşın son bulması ile alakalı propaganda içeren tweet paylaşımında bulunmuştur. Clash Report isimli Twitter hesabının yaptığı paylaşım video içermektedir ve tweete göre Milley savaş ile alakalı ABD'nin Musul'da ve Rakka'da pek çok masum insanı öldürdüğünü; ABD

¹¹⁶ Sönmezoğlu, Uluslararası Politika, 466-467.

olarak 12,000 masum Fransız sivilin ölümüne yol açıldığını; Hiroşima ve Nagazaki hariç 69 Japon şehri yok ettiklerini; hükümetleri ile hiçbir ilgisi olmayan pek çok masum kadın, erkek ve çocuğun katledildiğini örnek göstererek İsrail'in savaş usullerinin yargılanmaması gerektiğini açıklamıştır.

Görsel 4.1 Clash Report isimli Twitter kullanıcısına ait Mark A. Milley'in açıklamalarını içeren tweet

Bu açıklamaların yapıldığı video paylaşımlı tweeti retweetleyen Güllüoğlu'na ait tweet Görsel 4.2'de gösterilmektedir. Büyükelçi, "İtiraf, öneri, olup bitenlerin özeti! Bu zihniyet ile mücadele edeceğiz!" açıklaması ile tweeti paylaşmıştır. Güllüoğlu'nun hesabı incelendiğinde savaşın bitmesine yönelik propaganda içeren pek çok paylaşımda bulunduğu gözlemlenmiştir.

Mehmet
@mgulluoglu

Confession, suggestion, summary of what is happening!
We will fight with this mentality!

Clash Report @clashreport · May 9

Ret. U.S. Army General Mark Milley's confession session:

Before we all get self righteous about what Israel is doing, we shouldn't forget that we, United States, killed a lot of innocent people in Mosul, in Raqqa.

...
[Show more](#)

1:31 PM · May 9, 2024 · 3,371 Views

Görsel 4.2 Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter paylaşımı

Dr. Mehmet Güllüoğlu, başka paylaşımlarında da İsrail'in savaş suçu işlediğine dair içerikler yayınlamış ve ateşkes çağrısı yapmıştır. Görsel 4.3'te İsrail aleyhinde yapmış olduğu propaganda tweeti gösterilmektedir.

Görsel 4.3 Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter paylaşımı

Büyükelçi ayrıca hesabı üzerinden FETÖ karşıtı paylaşımında da bulunmuştur. Tweet Türkçe, İngilizce ve Tanzanya resmi dili olan Svahili dillerinde paylaşılmıştır. İlgili tweet Görsel 4.4'te gösterilmektedir.

Görsel 4.4 Mehmet Güllüoğlu'na ait Twitter paylaşımı

Çalışma kapsamında propaganda içeren paylaşımların incelendiği bir diğer büyükelçi Cakarta Büyükelçisi Talip Küçükcan'a ait Twitter hesabıdır. Küçükcan, Twitter hesabı üzerinden Mehmet Güllüoğlu'nun yaptığı gibi savaş karşıtı propaganda paylaşımları yapmıştır. Görsel 4.5 ve Görsel 4.6'da Küçükcan'a ait savaş karşıtı propaganda paylaşımı gösterilmektedir.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

...

Çok ama çok ağır bir. Bu yükü bu minik yavrucağı omuzlarına yükleyenler utansın.

Shame on those who are ruthless to let this little girl to carry such a huge responsibility.

[#FreeGaza](#) [#FreePalaestine](#)

[Translate post](#)

7:33 PM · May 11, 2024 · 1,174 Views

Görsel 4.5 Talip Küçükcan'a ait Twitter paylaşımı

Görsel 4.6 Talip Küçükcan'a ait Twitter paylaşımı

Buna ek olarak Büyükelçi Talip Küçükcan, Twitter hesabı üzerinden Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türk ekonomisine katkı yaptığını vurgulayarak bu öğrenciler hakkında yanlış yaklaşımda bulunulduğunu düşündüğünü ve yabancı düşmanlığının Türkiye için hatalı bir yaklaşım olduğu fikrini pek çok tweetinde savunmuştur. İlgili tweetlerden ilki Görsel 4.7’de gösterilmektedir.

Görsel 4.7 Talip Küçükcan’a ait Twitter paylaşımı

Küçükcan, hesabı üzerinden Türkiye’deki yabancı öğrenci karşıtlığı konusu ile alakalı sayısal verileri içeren tweet paylaşımları yapmıştır. Büyükelçi’ye göre yükseköğretim ekonomisi Türkiye için oldukça önemlidir ve gelecek vaat etmektedir. Bu nedenle uluslararası öğrencilere daha hoşgörülü bir yaklaşım sergilenmesi taraftarı olduğunu açıkça dile getirmektedir. Görsel 4.8’de yükseköğretim ekonomisi ile ilgili sayısal veriler ve Büyükelçi’nin konu hakkında görüşleri Twitter paylaşımı üzerinden gösterilmektedir.

Görsel 4.8 Talip Küçükcan'a ait Twitter paylaşımı

4.2 Twitter Diplomasisi ve Diyalog Kurma

Sosyal medya araçları kullanımıyla kitleler ile iletişim kurulabilmektedir. Bu da diplomatik amaçlar sebebiyle diplomatlar ile direkt iletişim kurulabilmek anlamına gelmektedir. Twitter, vatandaşların; devlet başkanları, bakanlar, milletvekilleri ve diplomatlar ile doğrudan iletişim kurabilmelerine olanak tanımaktadır. Vatandaşlar Twitter kullanan herhangi bir büyükelçi ile diyalog kurmak için mesaj atabilir ya da büyükelçiye ait paylaşımlara yorum yapmak istediğinde büyükelçinin kullanıcı isminin önüne @ (mention) işareti ekleyerek iletişim kurabilmektedir. Fakat az sayıda

büyükelçi takipçilerinin @metion'larına cevap vermektedir.¹¹⁷ Bunun en büyük etkenlerinden biri cevap verildiğinde yanlış anlaşılma ihtimalinin bulunması ve bunun olumsuz imaj çizmesi durumunu yaratmasıdır.

Twitter diplomasisinin olumsuz kullanıldığı duruma örnek olarak eski Cakarta Büyükelçisi Mahmut Erol Kılıç'ın hesabından yaptığı paylaşım gösterilebilir. Prof. Dr. Mahmut Erol Kılıç kariyer dışı bir büyükelçi olup İslam Felsefesi Ana Bilim Dalı profesörüdür. 572,400 takipçisi olan (06.06.2024 tarihi verilerine göre) İzmir Milletvekili Aytun Çıray, Büyükelçi'nin Endonezya Devlet Başkanına güven mektubu sunduğu anların videosunu Twitter hesabından paylaşmıştır. Videonun içeriğinde Büyükelçi güven mektubunu sunmasının ardından devlet başkanının elini sıkmadan ilerlemiş ardından geri dönerek tekrar devlet başkanı ile el sıkışmıştır. Çıray, bu anları paylaşarak "İslam Felsefesi Profesörü Mahmut Erol Kılıç, Cakarta Büyükelçisi olarak Endonezya Devlet Başkanı'na itimatnamesini sunuyor. Güleriz ağlanacak halimize." açıklaması ile tweetini paylaşmıştır. Söz konusu tweet 575 mention, 2,100 retweet ve 6,800 beğeni almıştır. Büyükelçi ilgili tweete mentionda bulunmuştur. Tweetin içeriğinde "Yobazlık sadece dindarların problemi değil. Bu vatan aklı hür, fikri hür insanları özlemektedir. İdeolojik yobazlar ile dinde yobazlar bu ülkeyi kamplaştırdılar. Ama inanıyoruz ki sorununda birlik kazanacak" yazmaktadır. İlgili tweet Görsel 4.9'da gösterilmektedir.

¹¹⁷ Özlü, Dijital Diplomasi, 100.

Görsel 4.9 Mahmut Erol Kılıç'ın Aydın Çıray'ın paylaşımına yaptığı yorum

Verilen örnekte görüldüğü üzere sosyal medyanın gücü yadsınamayacak kadar büyüktür. Büyükelçinin takipçi sayısı 14,200'dür (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Kılıç'ın resmi Twitter profilinde güven mektubu sunduğu anlara ait fotoğraf paylaşımları bulunmaktadır ve Görsel 4.10'da gösterilmiştir. Fakat Büyükelçinin hesabından yaptığı paylaşım 11 mention, 18 retweet ve 391 beğeni almıştır. Bu durum takipçi sayısının paylaşımların etkileşimini ne derece etkilediğini göstermektedir.

Mahmud Erol Kılıç
@mahmuderolkilic

5:20 PM - Aug 17, 2019

11

18

391

Görsel 4.10 Mahmut Erol Kılıç'ın profilinde güven mektubu sunduğu anlara ait yapılan paylaşım

Twitter diplomasisini olumlu olarak en etkili kullanan kariyer dışı büyükelçilerden biri ise Vatikan Büyükelçisi Ufuk Ulutaş'tır. Büyükelçi'ye ait Twitter hesabının takipçi sayısı 24.300'dür (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Büyükelçi hesabı üzerinden diplomatların, büyükelçilerin ve takipçilerinin paylaşımlarını retweetlediği ve açıklamalarda bulunduğu gözlemlenmektedir. Ulutaş, Ukrayna Vatikan Büyükelçisi Andrii Yurash'ın kendisini etiketlediği paylaşımı retweetlemiştir. Andrii Yurash, paylaşımında "Resmi bir toplantıdan daha fazlası." açıklamasında bulunmuş ve Rusya-Ukrayna Savaşı'na atıfta bulunarak "tahıl koridoru"nun işleyişinin devamlılığını temenni ettiğini tweetine eklemiştir. Ufuk Ulutaş, bu paylaşımı retweetlemiş ve Andrii Yurash'i etiketleyerek "Adil bir barışa katkıda bulunmak için birlikte çalışmaya devam edeceğiz." notunu eklemiştir. Ayrıca tweetine Ukraynaca olarak "Bu sıcak karşılama için teşekkürler." notunu eklemiştir. İlgili tweet Görsel 4.11'de gösterilmektedir.

Great discussion with my Ukrainian colleague H.E. @AndriiYurash on several topics of mutual interest. 🇹🇷🇺🇦 We will keep working together to contribute to a just peace in #Ukraine and beyond.

Дякую за теплий прийом!

Görsel 4.11 Ufuk Ulutaş'a ait resmi diyalog kurmayı gösteren paylaşım

Büyükelçi bir başka tweetinde Macaristan'ın Vatikan Büyükelçisi Eduard Habsburg-Lothringen'in kendisini etiketleyerek paylaştığı içeriği retweetlemiştir. Habsburg-Lothringen, İngilizce olarak paylaştığı tweetin içeriğinde "Türkiye'nin yeni Vatikan Büyükelçisi ile muhteşem ilk buluşmamız günümüz dünyasında ülkelerimiz adına birçok ortak çıkarı ve sinerjiyi ortaya çıkardı." açıklamasını yaparken Ufuk Ulutaş ilgili tweeti retweetleyerek Türkçe olarak "Macaristan'ın Vatikan Büyükelçisi Eduard Habsburg ile Vatikan'dan Ukrayna'ya kadar birçok bölge ve konuyu içeren faydalı bir ufuk turu yaptık." açıklamasında bulunmuştur. İlgili tweet Görsel 4.12 ile gösterilmiştir.

Görsel 4.12 Ufuk Ulutaş'a ait resmi diyalog kurmayı gösteren paylaşım

Büyükelçi, takipçileri ile de diyalog kurmaktadır. Bir takipçisinin İngilizce olarak kendisini etiketlediği paylaşım “Türkiye Büyükelçiliği’nin büyüleyici Kadınlar Günü kutlamasında ebru sanatını kucaklıyoruz. Kadınların dayanıklılığını ve güzelliğini onurlandıran, gelenek ve yaratıcılığın hoş bir karışımı. Teşekkürler.” Şeklinde. Büyükelçi ilgili tweeti retweetlemiş ve tweete yine İngilizce olarak “Kutlamamıza katıldığınız için ve ebru sanatı deneyimini zenginleştirdiğiniz için teşekkür ederiz.” açıklaması eklemiştir. İlgili tweetler Görsel 4.13’te gösterilmektedir.

Görsel 4.13 Ufuk Ulutaş'ın takipçileri ile kurduğu diyalogu gösteren paylaşım

Resmi diyalog kurulması örneğini teşkil eden paylaşım yapmış olan bir diğer kariyerdışı büyükelçi Prag Büyükelçisi Egemen Bağış'tır. Bağış'ın Twitter takipçi sayısı 1,200.000'dir (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Bağış, hesabını etiketleyerek paylaşım yapan Polonya'nın Çek Cumhuriyeti Büyükelçisi Mateusz Gniazdowski'nin Türkçe olarak yaptığı "Sayın Büyükelçi Cumhuriyetinizin 100. yılı kutlu olsun." içeriğini retweetlemiş ve cevap olarak "Teşekkürler" açıklamasında bulunmuştur. İlgili tweet Görsel 4.14 ile gösterilmektedir.

Egemen Bağış
@EgemenBagis

Teşekkürler 🙏
Teşekkürler 🙏

Gönderiyi çevir

Mateusz Gniazdowski
@M_Gniazdowski · 29 Ekim 2023

Sayın Büyükelçi @EgemenBagis , cumhuriyetinizin 100. yılı kutlu olsun!
#29EkimCumhiyetBayrami x.com/PolandMFA/stat... 🇵🇱 🇹🇷

21:08 · 29 Eki 2023 Prag, Çek Cumhuriyeti'nden · 5.804 Görüntüleme

Görsel 4.14 Egemen Bağış'a ait resmi diyalog kurmayı gösteren paylaşım

Takipçileri ile doğrudan iletişim kuran bir başka kariyer dışı büyükelçi eski Kuveyt Büyükelçisi Ayşe Hilal Sayan Koytak'tır. Sayan Koytak'a ait Twitter hesabının 21,800 takipçisi bulunmaktadır (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Büyükelçi hesabı üzerinden TRT World'e ait Türkiye'nin tanıtım videosunu paylaşmıştır. Bir takipçisi paylaşımına “Korona sonrası hedeflerim.. İstanbul'da yaşamak, Türkçe öğrenmek ve gönüllü olarak bile olsa Topkapı Sarayı'nda çalışmak. Hayat beklemek için çok kısa.” açıklamasını İngilizce olarak yanıtlamıştır. Büyükelçi cevap olarak “Selam ablacım. Türkçe öğrenmek için koronanın bitmesini beklemene gerek yok, Türkiye Büyükelçiliği Türkçe kursları veriyor, Eğitim Müşavirimiz seninle iletişime geçecek.” şeklinde dönüş yapmıştır. Söz konusu tweet doğrudan diyalog kurmaya güzel bir örnek olmasının yanı sıra tezin 2.2. bölümünde bahsedilen *Twitter Diplomasisi ve Diaspora* başlığı için de önem taşımaktadır. Tweet Görsel 4.15 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.15 Ayşe Hilal Sayan Koytak'ın takipçisi ile diyalog kurmasını gösteren paylaşım

Çalışma kapsamında Twitter Diplomasisi ve Diyalog Kurma başlığı altından verilecek son örnek Kuveyt Büyükelçisi Tuğba Nur Sönmez'e aittir. Sönmez'in Twitter takipçi sayısı 9,103'tür (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Büyükelçi, Türkiye Cumhuriyeti Kuveyt Büyükelçiliği'ne ait Twitter hesabı üzerinden Arapça dilinde yapılan "Majesteleri Emir Şeyh Mişal El-Ahmet El-Cabir El-Sabah'a Velihaht Prens Şeyh Sabah El-Khaled El-Hamad El-Sabah'a en iyi tebriklerimizi ve hayır dualarımızı gönderiyor ve kendisine yeni görevinde başarılar diliyoruz. Önümüzdeki dönemde Türkiye ile Kuveyt arasındaki dostane ilişkilerin ve verimli işbirliğinin güçlendirilmesini umuyoruz." paylaşımı retweetlemiş ve aynı açıklamayı Türkçe

olarak paylaşarak Kuveyt Dışışleri Bakanlığı'na ve Türkiye Dışışleri Bakanlığı'na ait resmi Twitter hesaplarını etiketlemiştir. Paylaşım Görsel 4.16 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.16 Tuğba Nur Sönmez'e ait resmi diyalog kurmayı gösteren paylaşım

4.3 Twitter Diplomasisi ve Bilgi Yayma

İnternet ve mobil uygulamalar, sosyal medya gelişiminin altyapısındaki temel güç olmuştur. Sosyal medya platformları; bilgi yayma, içerik oluşturma ve etkileşimli iletişim sağlama amacıyla dünya genelinde milyonlarca kullanıcı tarafından kullanılmaktadır. DATAREPORTAL verilerine göre dünya genelinde televizyon izleme oranlarında düşüş yaşanırken sosyal medya kullanım oranlarında artış görülmüştür. Ayrıca dünyadaki tüm insanların %66'sından fazlasının internet kullandığı ve son verilere göre küresel kullanıcı toplamının 5,35 milyar olduğu bilgisi paylaşılmıştır.¹¹⁸ Sayıdaki artış dikkate alındığında bilgi akışındaki hızlanmanın kaçınılmaz olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

¹¹⁸ Datareportal, "Digital 2024: Global Overview Report", (Erişim 01.06.2024).

Teknolojinin diplomasiyi şekillendirmesindeki etkisi incelendiği son çalışmalara göre bilgi yönetiminin bir şekli olarak kabul edilen bilgi yayılımının dijital diplomasi için önemini ortaya koymuştur. Bilgi yönetimini kurum ya da kişiler bilgiyi bilinçli bir şekilde analiz edip sosyal medya araçları ile yayarak hedeflerine ulaşma noktasında kullanılmaktadırlar. Bu bağlamda bilgi yönetimine yalnızca veri toplamak, saklamak ve analiz etmek olarak bakmaktan ziyade kamuoyu ile hangi bilgilerin nasıl paylaşılacağına stratejik olarak kontrol edilmesi olarak bakılması daha doğru olacaktır.¹¹⁹

Büyükelçiler, Twitter'ı kullanarak yanlış bilgilerin yayılmasının önüne geçebilmektedirler. Bilgi yayma, dijital diplomaside etkileşim almanın ön koşuludur. Çünkü Twitter kullanıcıları gerçek diyalog kurmak istemektedir ve yakınlık kurabilmek için paylaşımlarda ortak çıkar aramaktadır. Büyükelçiler, Twitter diplomasisi ile yabancı takipçilerin dikkatini belirli konulara yönlendirirken iyi seçilmiş haberler ile devletlerinin imajını oluşturmaya çalışırlar.¹²⁰

Çok fazla haber kaynağı olması nedeni ile doğru bilgiye erişmek çağımızda güçleşmiştir. Büyükelçiler doğru haber kaynaklarının paylaşılması noktasında takipçilerine yardımcı olabilmektedirler. Ayrıca görev yaptıkları devletlere ait haberleri de sosyal medya hesapları aracılığı ile duyurabilmektedirler. Çalışmanın bu başlığı altında kariyerdışı Büyükelçilerin Twitter kullanımı ile bilgi yayma etkileşimleri incelenecektir.

Eski kariyerdışı Dakar Büyükelçisi Ahmet Kavas'ın Twitter takipçi sayısı 21,800'dür (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Büyükelçilik yaptığı dönemde Senegal'de yaşanan trafik kazaları hakkında Türkçe ve Fransızca paylaşım yaptığı görülen Ahmet Kavas'ın ele alınacak olan ilk paylaşımında Büyükelçi'nin Radyo Senegal kullanıcı isimli haber sayfasının tweetini retweetlediği ve "Senegal'de tam bir hafta sonra bu sabah erken saatlerde yeni bir trafik kazası daha yaşandı ve 20 ölü, 23 yaralı var." Açıklamasında bulunduğu görülmektedir. İlgili tweet Görsel 4.17'de gösterilmiştir.

¹¹⁹ Özlü, Dijital Diplomasi, 98.

¹²⁰ Bjola- Holmes, Digital Diplomacy, 74.

Görsel 4.17 Ahmet Kavas'a ait haber paylaşımı

Büyükkelçi başka bir kaza ile ilgili benzer bir açıklamayı Fransızca olarak tweet atmıştır. İlgili tweette “Senegal’de yakın zamanda meydana gelen bir trafik kazası 20 ölü ve 23 yaralıyla sonuçlandı. Ülke, geçtiğimiz pazar günü yaşanan kazanın acısını henüz unutamamışken yeni bir üzüntü daha yaşadı. Merhuma Allah rahmet eylesin. Yaralılara acil şifalar diliyoruz.” açıklamasında bulunmuştur. İlgili paylaşım Görsel 4.18 ile gösterilmiştir.

Görsel 4.18 Ahmet Kavas'a ait haber paylaşımı

Ahmet Misbah Demircan, kariyerdışı ataması yapılmış olan Tunus Büyükelçisi'dir. Demircan'a ait Twitter hesabının takipçi sayısı 334,100'dür (06.06.2024 tarihi verilerine göre). Büyükelçi, Twitter hesabında diasporanın oluşturulmasına da yardımcı olan ve takipçilerinin doğru ve güvenilir haber kaynağına erişmesini sağlayan paylaşımda bulunmuştur. Paylaşımın içeriğinde Türk Hava Yolları'nın ev sahipliğinde Türk seyahat acentelerinin ödüllendirilmesi için bir program düzenlediğini ve iki devlet arasındaki turizm hareketliliğinin artması için önümüzdeki dönemde faaliyetlere devam edileceğinin bilgisi paylaşılarak haber sitesine ait ilgili konuya yönlendiren link tweet içeriğine eklenmiştir. Görsel 4.19 ile ilgili paylaşım gösterilmektedir.

Görsel 4.19 Ahmet Misbah Demircan'a ait haber paylaşımı

Ayşe Hilal Sayan Koytak, Twitter profilinden pandemi dönemine ait Almajliss kullanıcı isimli 2,500,000 takipçisi olan yabancı haber sitesinin haberini retweetlemiş ve haber içeriğini Türkçe olarak paylaşmıştır. İçerikte “Kuveyt bugün normalleşme yolunda bir adım daha atarak camileri ibadete açtı. Kurbanlar kesildi, tatlılar dağıtıldı. Ezanlar artık namazlarınızı evde kılın diye okunmuyor.” açıklamasında bulunmuştur. İlgili tweet Görsel 4.20 ile gösterilmiştir.

Görsel 4.20 Ayşe Hilal Sayan Koytak’a ait haber paylaşımı

Prag Büyükelçisi Egemen Bağış ise Twitter profilinden resmi bir haber sitesi olan BPT isimli ve 939,000 takipçisi olan haber sayfasının paylaştığı bir haberi yalanlamıştır. BPT’nin haberine göre “Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne girebilmesi için AB Gıda Yönetmeliği kategorisinde kokoreç satışının yasaklanması gerekiyor.” bilgisi paylaşılmıştır. Bağış, ilgili tweeti retweetlemiş ve “Maalesef aşağıdaki bu bilgi doğru değil. AB üyesi birçok ülkede kokoreç halen üretilip satılıyor. Ülkemiz AB üyesi olduğunda, Türkiye’imizde de kokoreç yemeye tabii ki devam edeceğiz. Sadece üretilen tüm ürünler gibi hijyen standartlarını sıkı takip etmeye devam edeceğiz.” açıklamasında bulunmuştur. Söz konusu tweet ile Büyükelçilerin doğru haber kaynağını sağlama noktasındaki önemini göstermektedir. İlgili tweet Görsel 4.21 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.21 Egemen Bağış'ın başka bir hesapta yayınlanan haber paylaşımının yanlış olduğuna dair bilgi paylaşımı

Viyana Büyükelçisi Ozan Ceyhun, Twitter hesabı üzerinden Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın Türkiye-Avusturya İş Gücü Anlaşması 60. Yıl Programı'na katıldığına dair web sitesi haberini sosyal medya hesabından paylaşmıştır. İlgili tweet Görsel 4.22 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.22 Ozan Ceyhun'a ait haber paylaşımı

Ceyhun başka bir paylaşımında ise yanlış bir şekilde yayılmış olan habere dair doğru bilgi paylaşımında bulunmuştur. Büyükelçi, “Yurt dışından getirilen ikinci cep telefonlarının Türkiye’ye girişi yasaklandı bilgisi doğru değildir.” açıklaması ile tweet paylaşımında bulunmuştur. İlgili tweet Görsel 4.23 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.23 Ozan Ceyhun'a ait haber paylaşımı

Büyükelçi başka bir tweetinde ise SPÖ Genel Seçimleri için 7 Türk kökenli adayın listeye girdiği bilgisini kamuoyuna duyurmuştur. Görsel 4.24 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.24 Ozan Ceyhun'a ait haber paylaşımı

Endonezya Büyükelçisi Talip Küçükcan, hesabından birçok bilgi paylaşımı içeren tweet atmaktadır. Büyükelçi, Twitter'ı en aktif kullanan Büyükelçilerden biridir ve akademisyen de olması nedeni ile yalnızca büyükelçilik etkinliklerini duyurmak ile kalmamakta çeşitli konularda içerik paylaşımı yapmaktadır. Küçükcan'a ait incelenecek ilk bilgi paylaşımı içeren tweet Görsel 4.25 ile gösterilmektedir. Tweetin içeriği İngilizce olarak paylaşılmıştır ve tweette “2023 Küresel Şehirler Raporu’na göre dünya şehirleri: İstanbul, endeks sıralamasında 25., görünüm sıralamasında ise 118. sırada. Sıralama iş faaliyetlerine, kültürel deneyime, yönetişime, insan sermayesine, siyasi katılıma, yenilikçiliğe ve insan refahına vb.’lerine dayanmaktadır.” açıklamasında bulunmuştur.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

...

World cities as seen by the 2023 Global Cities Report: [#Istanbul](#) ranks 25 on Index Ranking and 118 on Outlook Ranking. Ranking is based on business activity, cultural experience, governance, human capital, political engagement, innovation and human well-being etc...

Index Ranking

City	Index Ranking
London	1
New York	2
Paris	3
Tokyo	4
Los Angeles	5
San Francisco	6
Chicago	7
Madrid	8
Amsterdam	9
Stockholm	10
Osaka	11
Seoul	12
Barcelona	13
Beijing	14
Frankfurt	15
Paris	16
London	17
New York	18
Los Angeles	19
San Francisco	20
Chicago	21
Madrid	22
Amsterdam	23
Stockholm	24
Osaka	25
Seoul	26
Barcelona	27
Beijing	28
Frankfurt	29
Paris	30
London	31
New York	32
Los Angeles	33
San Francisco	34
Chicago	35
Madrid	36
Amsterdam	37
Stockholm	38
Osaka	39
Seoul	40
Barcelona	41
Beijing	42
Frankfurt	43
Paris	44
London	45
New York	46
Los Angeles	47
San Francisco	48
Chicago	49
Madrid	50
Amsterdam	51
Stockholm	52
Osaka	53
Seoul	54
Barcelona	55
Beijing	56
Frankfurt	57
Paris	58
London	59
New York	60
Los Angeles	61
San Francisco	62
Chicago	63
Madrid	64
Amsterdam	65
Stockholm	66
Osaka	67
Seoul	68
Barcelona	69
Beijing	70
Frankfurt	71
Paris	72
London	73
New York	74
Los Angeles	75
San Francisco	76
Chicago	77
Madrid	78
Amsterdam	79
Stockholm	80
Osaka	81
Seoul	82
Barcelona	83
Beijing	84
Frankfurt	85
Paris	86
London	87
New York	88
Los Angeles	89
San Francisco	90
Chicago	91
Madrid	92
Amsterdam	93
Stockholm	94
Osaka	95
Seoul	96
Barcelona	97
Beijing	98
Frankfurt	99
Paris	100
London	101
New York	102
Los Angeles	103
San Francisco	104
Chicago	105
Madrid	106
Amsterdam	107
Stockholm	108
Osaka	109
Seoul	110
Barcelona	111
Beijing	112
Frankfurt	113
Paris	114
London	115
New York	116
Los Angeles	117
San Francisco	118
Chicago	119
Madrid	120
Amsterdam	121
Stockholm	122
Osaka	123
Seoul	124
Barcelona	125
Beijing	126
Frankfurt	127
Paris	128
London	129
New York	130
Los Angeles	131
San Francisco	132
Chicago	133
Madrid	134
Amsterdam	135
Stockholm	136
Osaka	137
Seoul	138
Barcelona	139
Beijing	140
Frankfurt	141
Paris	142
London	143
New York	144
Los Angeles	145
San Francisco	146
Chicago	147
Madrid	148
Amsterdam	149
Stockholm	150
Osaka	151
Seoul	152
Barcelona	153
Beijing	154
Frankfurt	155
Paris	156
London	157
New York	158
Los Angeles	159
San Francisco	160
Chicago	161
Madrid	162
Amsterdam	163
Stockholm	164
Osaka	165
Seoul	166
Barcelona	167
Beijing	168
Frankfurt	169
Paris	170
London	171
New York	172
Los Angeles	173
San Francisco	174
Chicago	175
Madrid	176
Amsterdam	177
Stockholm	178
Osaka	179
Seoul	180
Barcelona	181
Beijing	182
Frankfurt	183
Paris	184
London	185
New York	186
Los Angeles	187
San Francisco	188
Chicago	189
Madrid	190
Amsterdam	191
Stockholm	192
Osaka	193
Seoul	194
Barcelona	195
Beijing	196
Frankfurt	197
Paris	198
London	199
New York	200

Outlook Ranking

City	Outlook Ranking
London	1
New York	2
Paris	3
Tokyo	4
Los Angeles	5
San Francisco	6
Chicago	7
Madrid	8
Amsterdam	9
Stockholm	10
Osaka	11
Seoul	12
Barcelona	13
Beijing	14
Frankfurt	15
Paris	16
London	17
New York	18
Los Angeles	19
San Francisco	20
Chicago	21
Madrid	22
Amsterdam	23
Stockholm	24
Osaka	25
Seoul	26
Barcelona	27
Beijing	28
Frankfurt	29
Paris	30
London	31
New York	32
Los Angeles	33
San Francisco	34
Chicago	35
Madrid	36
Amsterdam	37
Stockholm	38
Osaka	39
Seoul	40
Barcelona	41
Beijing	42
Frankfurt	43
Paris	44
London	45
New York	46
Los Angeles	47
San Francisco	48
Chicago	49
Madrid	50
Amsterdam	51
Stockholm	52
Osaka	53
Seoul	54
Barcelona	55
Beijing	56
Frankfurt	57
Paris	58
London	59
New York	60
Los Angeles	61
San Francisco	62
Chicago	63
Madrid	64
Amsterdam	65
Stockholm	66
Osaka	67
Seoul	68
Barcelona	69
Beijing	70
Frankfurt	71
Paris	72
London	73
New York	74
Los Angeles	75
San Francisco	76
Chicago	77
Madrid	78
Amsterdam	79
Stockholm	80
Osaka	81
Seoul	82
Barcelona	83
Beijing	84
Frankfurt	85
Paris	86
London	87
New York	88
Los Angeles	89
San Francisco	90
Chicago	91
Madrid	92
Amsterdam	93
Stockholm	94
Osaka	95
Seoul	96
Barcelona	97
Beijing	98
Frankfurt	99
Paris	100
London	101
New York	102
Los Angeles	103
San Francisco	104
Chicago	105
Madrid	106
Amsterdam	107
Stockholm	108
Osaka	109
Seoul	110
Barcelona	111
Beijing	112
Frankfurt	113
Paris	114
London	115
New York	116
Los Angeles	117
San Francisco	118
Chicago	119
Madrid	120
Amsterdam	121
Stockholm	122
Osaka	123
Seoul	124
Barcelona	125
Beijing	126
Frankfurt	127
Paris	128
London	129
New York	130

Global Cities Outlook: a measure of future potential

Assesses 10 leading indicators across four dimensions:

- Personal well-being (25%):** culture, healthcare, social equity, and environmental performance
- Economics (25%):** long-term investments and growth forecasts
- Innovation (25%):** entrepreneurship through patents, private investments, and incubators
- Sustainability (25%):** green for long-term stability through transparency, quality of businesses, and green of living conditions

7:17 AM · May 8, 2024 · 1,107 Views

Görsel 4.25 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım tweeti

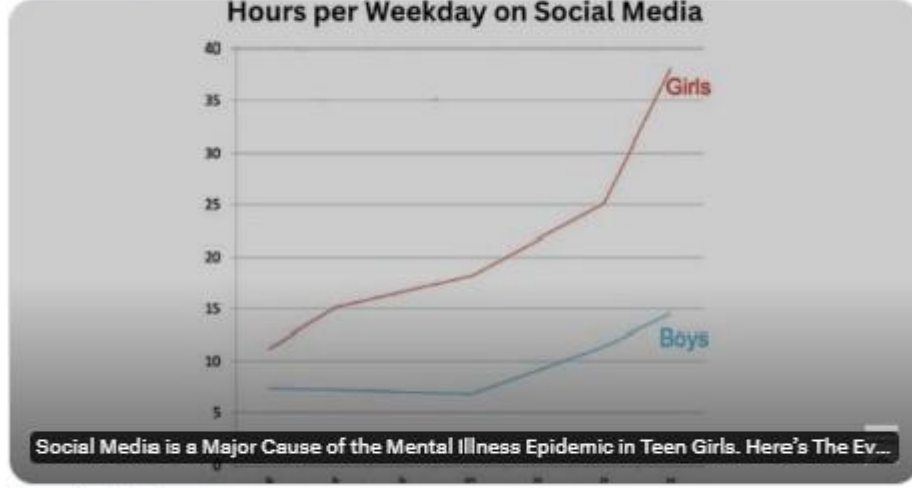
Küçükcan'a ait bir başka tweette ise kadın ve erkeklerin hafta içi sosyal medya kullanım saatlerini gösteren grafik içeriği görsel olarak eklediği tweetinde Büyükelçi takipçilerine “Sosyal medya kullanımı ruh sağlığını nasıl etkiliyor?” sorusu yöneltilmiştir. İlgili tweet bilgi paylaşımı içeren bir tweet olmanın yanı sıra diyalog kurma kategorisi kapsamında da ele alınabilir. İlgili paylaşım Görsel 4.26 ile gösterilmektedir.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

Sosyal medya kullanımı ruh sağlığını nasıl etkiliyor?

[Translate post](#)

From afterbabel.com

10:38 AM · May 29, 2024 · 664 Views

1

12

1

Görsel 4.26 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım ve diyalog kurma tweeti

Büyükelçi bir başka tweetinde sigaranın sağlığı bozması ve bağışıklık sistemini zayıflatması üzerinde durmuş ve bir grafik ekleyerek paylaşımını yapmıştır. İlgili tweette Büyükelçi “Sigaranın bağışıklık sistemini zayıflatan ve bozan etkileri, sigara bırakılsa dahi devam ediyor. En iyisi hiç başlamamak.” açıklamasını Türkçe yaparken tweetin devamında İngilizce olarak “Sigara içmek adaptif bağışıklığı kalıcı olarak etkiliyor.” açıklamasını eklemiştir. İlgili tweet Görsel 4.27 ile gösterilmiştir.

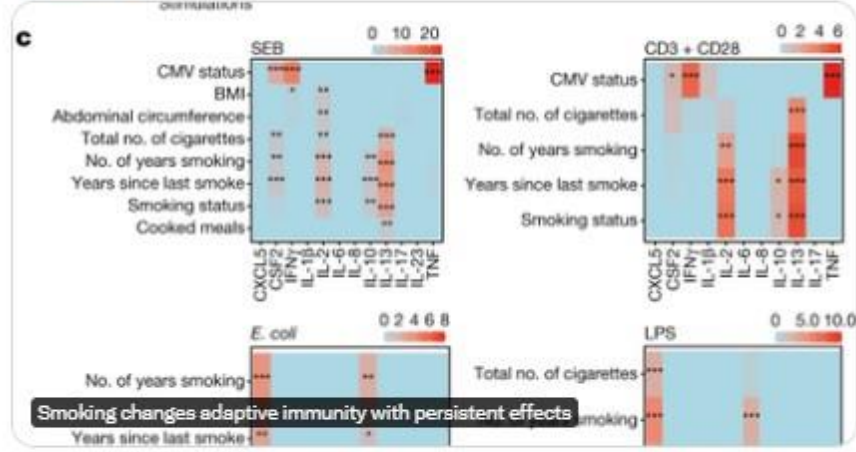

Talip Küçükcan
@tkucukcan

Sigaranın bağışıklık sistemini zayıflatan ve bozan etkileri, sigara bırakılsa dahi devam ediyor. En iyisi hiç başlamamak.

Smoking changes adaptive immunity with persistent effects. @Nature

[Translate post](#)

From nature.com

5:04 PM - Feb 15, 2024 · 976 Views

Görsel 4.27 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım tweeti

Büyükelçi görev yaptığı devlette meydana gelen heyelan haberini paylaşmış olan haber sayfasının paylaşımını retweet yapmış ve İngilizce yaptığı açıklama ile tweet atmıştır. Tweette “Güney Sulawesi’de bazı kişilerin hayatını kaybettiği acı heyelan haberini aldık. Hayatını kaybedenlerin ailelerine başsağlığı diliyor, acılarını paylaşıyoruz.” açıklaması ile paylaşım yapmıştır. İlgili tweet Görsel 4.28 ile gösterilmiştir.

Görsel 4.28 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım tweeti

Yine Talip Küçükcan'a ait bir başka paylaşımında dünya demografik değişimi ile alakalı genel bilgi paylaşımında bulunulmuştur. Büyükelçi tweet içeriğinde ilerleyen dönemde nüfustaki azalmaya bağlı olarak devletlerin problem yaşayacağını belirtmiş ve buna örnekler vererek durumu açıklamıştır. İlgili tweet Görsel 4.29 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.29 Talip Küçükcan'a ait bilgi paylaşım tweeti

Vatikan Büyükelçisi Ufuk Ulutaş sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında Vatikan ve İsviçre Büyükelçiliği'nin davetine istinaden İsviçreli Muhafızları'nın yemin törenine katıldığı anların görsellerini paylaşmış ve bu birliğin tarihi hakkında bilgi içeren linki tweetine eklemiştir. Söz konusu paylaşım, bilgi paylaşımı içeriği olmasının yanı sıra büyükelçilikler arası diyalog kuruluyor olduğunun da güzel bir örneği olma özelliği taşımaktadır. İlgili paylaşım Görsel 4.30 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.30 Ufuk Ulutaş'a ait diplomatik diyalog kurma ve bilgi paylaşım tweeti

4.4 Twitter Diplomasisi ve Gündem Belirleme

Gündem belirleme; medya kullanımı ile toplumun önceliğinin, neyi bilmesi ya da merak etmesi gerektiğinin suni bilinç uygulanması yöntemi ile bu bilincin kamuda gerçek gündem halini alması olarak tanımlanabilir.¹²¹ Gündem belirleme kuramına göre ise kitle iletişim araçları kişilerin ne düşüneceğini değil ve ne hakkında düşüneceğini söyler ve bunu da haberleri sunma şekli ile sağlar. Kuramın temelinde Walter Lippman'ın 1922 yılında yazdığı 'Kamuoyu (Public Opinion)' adlı çalışması yer almaktadır. Lippman, henüz 1920'li yılların ilk yarısında medyanın gücünü öngörmüş ve daha sonra yapılacak çalışmalara öncülük etmiştir. Ona göre bireyler dış dünyasında algıladıkları görüntüler ile kendi dünyasında yarattığı algı arasında bir bağlantı kurma eğilimindedir ve kitle iletişim araçları bireyin dış dünyasında şekillenen gerçek olaylar ile zihinlerinde yarattıkları görüntülere ait sembollerini inşa etmektedir.¹²² Lippman'ın ifadeleri kapsamında sosyal medya araçlarının bireylerin zihinlerini yönlendirebileceğini söyleyebiliriz. Bu kapsamda Twitter'ın büyükelçilere hedef kitleleri ile tartışma yöntemini kullanarak gündemi belirleme imkânı sunduğunu düşünülebilir.

Büyükelçiler, Twitter diplomasisi ile iyi haberlerin gündeme getirilmesini; diğer haberlerin önemsiz gösterilmesini, ilginin belirli konulara yönetilmesi ile devlet imajının geliştirilmesini ve bireylerin algısının istenilen doğrultuda yönlendirilmesini sağlayabilirler. Ancak bireylerin birbirinden farklı olması nedeni ile yaratılan gündemden de farklı etkilenmeleri durumu mümkün olmaktadır. Bu nedenle kimi kullanıcılar gündem belirleme etkilerine karşı duyarlı olabiliyorken kimi kullanıcılar duyarlı olmayabilmektedir.¹²³

Araştırmanın bu alt başlığında kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanımı ile gündem belirleme etkileri incelenecektir. Bu kapsamda ele alınacak ilk tweet Ahmet Kavas'a aittir. Kavas, Senegal Büyükelçiliği yaptığı dönemde paylaşmış olduğu tweet içeriğinde TİKA'nın resmi Twitter hesabı üzerinden yapılan paylaşımı retweetlemiştir.

¹²¹ Ceren Yeğen, "Medyanın Kamuoyu Oluşturma Ve Gündem Belirleme Rolü Üzerine: Sarai Sierra Haberleriyle Oluşturulan Yapay Gündem", *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6/12 (Kasım 2014), 25.

¹²² Ayşad Güdekli, "Gündem Belirleme Kuramı Bağlamında Yazılı Basın ile Twitter Gündeminin Karşılaştırmalı Analizi", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 35 (2016), 152.

¹²³ Özlü, *Dijital Diplomasi*, 96-97.

TİKA'nın tweetinde Türkiye'nin Senegalli balıkçılar için balık pazarına buz üreten makine temin edildiğine dair içeriği görseller yer almaktadır ve Büyükelçi retweetine "Senegal'in ikinci büyük şehri ve başkenti Dakar'a 200 km uzaklıktaki Kaolack'ın balıkçılarının rengarenk kıyafetleriyle süsledikleri balık pazarının %80 buz beslemesi TİKA'nın tedarik destekli buz makinesi sağlıyor." açıklamasını eklemiştir. Söz konusu tweet imaj oluşturulması bakımından önem taşımaktadır ve güzel bir gündem belirleme tweeti örneğidir. İlgili tweet Görsel 4.31 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.31 Ahmet Kavas'a ait gündem belirleme tweeti

Kavas başka bir paylaşımında Senegal'in Kaolack Belediyesi ile Amasya Belediyesi arasında kardeş şehir süreci ile ilk imzanın atıldığını duyurmuş ve tweetine TİKA'nın

bu belediyenin temizliği için 5 yıl önce 2 kamyon ve 2022’de balık pazarına buz üretim aracı temin ettiğini açıklamıştır. İlgili tweet daha önceki içerikte olduğu gibi Türkiye’nin imajının olumlu yönde geliştirilmesi amacı ile paylaşılmıştır. Tweet Görsel 4.32 ile gösterilmiştir.

Görsel 4.32 Ahmet Kavas'a ait gündem belirleme tweeti

Gündem belirleme noktasında bir başka içerik paylaşan büyükelçi Cakarta Büyükelçisi Talip Küçükcan’dır. Küçükcan, Twitter hesabı üzerinden yaptığı paylaşımlar ile Türkiye’de eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilerin toplumda kabul görmesinin önemini belirtmekte ve bu konu hakkında pek çok paylaşım yapmaktadır. Büyükelçinin görüşüne göre Türkiye’deki yabancı uyruklu öğrenciler Türkiye için bilimsel ağların genişlemesi ve devletin kalkınması için önem taşımaktadır. Ayrıca sisteme daha fazla öğrencinin entegre edilmesi gerektiğini savunmasının yanı sıra hedefin 1,000,000 olarak belirlenmesi gerektiğini ifade etmektedir. Konu ile alakalı paylaşımlar Görsel 4.33 ve Görsel 4.34 ile gösterilmektedir.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

...

Yükseköğretimde uluslararasılaşma Türkiye için ne vadediyor?
Yükseköğretimde uluslararasılaşma sadece öğrenci hareketliliği, bilimsel ağların genişlemesi, stratejik teknolojilerin geliştirilmesi ve ülke kalkınmasına destek sağlanması demektir.

[Translate post](#)

From [sa.com.tr](#)

7:38 PM · May 4, 2024 · 1,377 Views

Görsel 4.33 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti

Talip Küçükcan
@tkucukcan

6 milyon uluslararası öğrenci var. Bunların 330 bini Türkiye’de öğrenim görüyor. Daha fazlasını sisteme dahil edebiliriz. Hedef 1 milyon olmalı.

aa.com.tr/tr/analiz/goru...

[Translate post](#)

Feyza Gümüşlüoğlu @feyzasays · May 29

Ülkemizde okuyan uluslararası öğrenciler çok kıymetli. Lisans, YL ve doktora için tercih edilen bir ülke olmak her anlamda mühim. Bilhassa bu şehre bu çeşitlilik ve zenginlik çok yakışıyor.

Programlarımda da uzmanlık alanları doğrultusunda kendilerine daha fazla...

[Show more](#)

1:27 PM · May 29, 2024 · 1,638 Views

5

18

Görsel 4.34 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti

Küçükcan, bir başka tweetinde yatırımcılara tavsiyede bulunmuştur. Tweet içeriğinde “Yatırımcılara duyuru: 2023 Küresel İslam Ekonomisi Raporu’na göre Müslümanların kozmetik ürünler için yaptığı harcamalar 2022 yılında 84 milyar dolar. Bu miktarın 2027’de 129 milyar dolara yükseleceği tahmin ediliyor. Özellikle Asya’da helal kozmetik ürün pazarı her yıl genişliyor.” yazmaktadır. Küçükcan, bu tweeti ile Pazar oluşturulması amacı ile yatırımcı takipçilerinin dikkatini Asya’ya çekmeye çalışmıştır. İlgili tweet Görsel 4.35 ile gösterilmektedir.

Talip Küçükcan
@tkucukcan

Yatırımcılara duyuru: 2023 Küresel İslam Ekonomisi Raporu'na göre müslümanların kozmetik ürünler için yaptığı harcama 2022 yılında 84 milyar dolar. Bu miktarın 2027'de 129 milyar dolara yükseleceği tahmin ediliyor. Özellikle Asya'da helal kozmetik ürün pazarı her yıl genişliyor.

[Translate post](#)

8:08 AM · Apr 16, 2024 · 1,526 Views

4

12

Görsel 4.35 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti

Talip Küçükcan'ın büyükelçilik görevinin yanı sıra akademisyen de olması nedeni ile Türk araştırmacılara sosyal medya hesabından akademik çalışmalar ile alakalı duyuru niteliği taşıyan pek çok içerik paylaşmaktadır. Büyükelçi, Endonezya Uluslararası İslam Üniversitesi'nin resmi Twitter hesabından yapılan paylaşımda hibe destekli olan program için araştırmacıları üniversitelerine davet ettiği paylaşımı retweetlemiş ve hem Türkçe hem de İngilizce açıklama içeren tweetini paylaşmıştır. Büyükelçi tweet içeriğinde Türk akademisyenleri araştırmaya başvuru yapmaya davet etmiştir. İlgili tweet Görsel 4.36 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.36 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti

Küçükcan hesabından paylaşmış olduğu tweetinde The Guardian isimli web haber sitesine ait linki açıklamasına ekleyerek “Almanya’da ‘döner-kebab’ fiyatları tartışması başlamış 😊” açıklamasını yapmıştır. Söz konusu tweet diaspora oluşturulması bakımından da önem taşımaktadır. İlgili tweet Görsel 4.37 ile gösterilmiştir.

Görsel 4.37 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti

Talip Küçükcan’a ait bir başka tweet içeriğinde Endonezya Savunma Bakanlığı’na ait resmi Twitter hesabından yapılan paylaşım retweetlenmiştir. Endonezya Savunma Bakanlığı’nın yaptığı paylaşımında Savunma Bakanı’nın toplantıda sunduğu savunma ekipmanlarından biri de Türk üretici FNSS ve Endonezyalı PT Pindad’ın ortak geliştirdiği Medium Tank Harimau oldu açıklamasını yapmıştır. Büyükelçi ilgili tweeti retweetlemiş ve Türkçe açıklama olarak “Savunma sanayinde Türkiye-Endonezya işbirliği yakınlaşıyor.” İngilizce olarak “Türkiye ve Endonezya arasındaki

savunma sanayi alanındaki ilişkiler geliyor.” açıklamasını tweetine eklemiştir. İlgili tweet Görsel 4.38 ile gösterilmektedir.

Görsel 4.38 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme tweeti

Büyükelçi başka bir paylaşımında Türkiye'nin diplomatik temsil ağının dünya genelindeki gücü hakkında bilgi paylaşan içeriği görseller ile desteklenmiş bir şekilde paylaşmıştır. İlgili tweet bilgi paylaşımı başlığı bakımından önem taşımasının yanı sıra Büyükelçinin takipçileri için Türk diplomasisinin gücünün algılanış biçimini de etkilemektedir. İlgili tweet 4.39 ile gösterilmiştir.

Görsel 4.39 Talip Küçükcan'a ait gündem belirleme ve bilgi paylaşımı içerikli tweeti

5. SONUÇ

Dijital çağda dünya vatandaşları sosyal medya araçlarını aktif bir şekilde kullanmaktadır ve hızlı bilgi erişimi kullanıcılar için önem taşımaktadır. Kullanıcılar; iletişimde kolay erişilebilirlik, hızlı erişim ve düşük maliyet gibi etkenlere önem vermektedir. Twitter'ın bu özelliklere sahip olması kullanıcılar tarafından yoğun şekilde tercih edilmesini sağlamaktadır. Söz konusu etkenler dijital diplomasi kanalı olarak Twitter diplomasisinin oluşması için uygun ortamı hazırlamıştır. Twitter diplomasisi; kısa sürede devletlerin, aktörlerin, bürokratların ve büyükelçilerin dikkatini çekmiştir. Büyükelçiler, görev yaptıkları devletin vatandaşları ile iletişim kurabilmek ve görev yapılan devlette diasporayı kuvvetlendirmek amacı ile Twitter diplomasisini kullanmaktadır ve büyükelçiler Twitter'ı kullanarak devletleri ile ilgili propaganda yapabilmekte, vatandaşların doğru bilgiye ulaşmasını sağlayabilmekte, hedef konuyu hedef kitleye benimsetmek amacı ile gündem yaratabilmekte veya kurum, kuruluş ya da bireyler ile diyalog şeklinde aracıya ihtiyaç duymadan iletişim kurabilmektedirler. Verilen bilgiler kapsamında bu çalışmada kariyerdışı büyükelçilerin Twitter diplomasisi kullanımı incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini kişisel Twitter hesabı bulunan kariyerdışı büyükelçiler oluşturmaktadır ve çalışma kapsamında kariyerdışı büyükelçilerin yalnızca görev yaptıkları süre boyunca paylaşmış oldukları tweet içerikleri dikkate alınmış ve analiz edilmiştir.

Çalışma neticesinde ulaşılan bulguları daha verimli bir şekilde değerlendirmek adına birinci ana başlık olan *Giriş* başlığına bağlı *Problem* alt başlığında belirlenen araştırma sorularının cevaplandırılması tez sonucunun anlaşılabilmesi için faydalı olacaktır. Elde edilen veriler sonucunda *Problem* alt başlığında değinilen araştırma sorularının cevapları şu şekildedir; (1) Kariyerdışı büyükelçiler dijital diplomasi kanalı olarak Twitter diplomasisini kullanmayı tercih etmektedir. Ancak araştırma kapsamında elde edilen bulgulara göre kimi büyükelçiler Twitter'ı aktif kullanırken kimi büyükelçiler Twitter'ı ya hiç kullanmamakta ya da aktif kullanmamaktadır. (2) Kariyerdışı büyükelçilerin yumuşak güç ve kamu diplomasisi güç unsuru olarak Twitter diplomasisi ile kamuoyu oluşturmada tweet paylaşımlarının pek çoğunun Türkçe olarak yapılması sebebi ile yabancı kamuoyunu etkileme noktasında yetersiz oldukları gözlemlenmektedir. Ancak büyükelçiler Türk kamuoyuna etkin bir şekilde ulaşmaktadır sonuçlarına ulaşılmıştır. Temel sorular bağlamında ulaşılmaması beklenen

ikincil soruların cevapları ise (a) Kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanımı ile diaspora oluşturulmasına, güçlendirilmesine ve yönetilmesine aktif bir şekilde katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. (b) Kariyerdışı büyükelçilerin Twitter'daki etkisine dair sonuçlara ulaşmak amacı ile belirlenen dört kategori incelendiğinde propaganda ve bilgi yayma başlıklarında araç, teknik ve yöntemleri etkili bir şekilde kullanıyor olmalarına karşın diyalog kurma ve gündem yaratma başlıklarında yetersiz oldukları sonucuna ulaşılmıştır. (c) Kariyerdışı büyükelçiler, kariyer büyükelçilere kıyasla Twitter'ı daha az temkinli kullanmakta ve bu durum diplomatik krizlerin doğmasına neden olmaktadır sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın *Varsayımlar* alt başlığında çalışmaya yönelik varsayımlara değinilmiştir. Bu kapsamda ilk varsayım olan (a) Dijital diplomasinin bir kanalı olan Twitter diplomasisi kariyerdışı Türk büyükelçiler tarafından aktif kullanılmaktadır varsayımı kısmi olarak doğrulanabilmiştir. Çalışmadan elde edilen verilere göre pek çok büyükelçi Twitter'ı hiç kullanmamaktadır ve Twitter'ı kullanan büyükelçilerin ise belirli bir kısmı Twitter'ı aktif kullanmaktadır. (b) Twitter'ın büyükelçiler tarafından aktif kullanılması, Türk ve yabancı kamuoyunda yumuşak güç oluşturulmasını mümkün kılmaktadır varsayımı yine kısmi olarak doğrulanmıştır. Büyükelçilerin Twitter hesaplarının incelenmesi neticesinde elde edilen bulgulara göre iletişim dili olarak Türkçe'nin tercih ediliyor olunması sebebi ile Türk kamuoyu oluşturulurken yabancı kamuoyunda etki yaratılamadığı gözlemlenmiştir. Araştırmanın son varsayımında paylaşılan (c) Kariyerdışı büyükelçilerin Twitter'ı kariyer büyükelçilere göre daha az temkinli kullanıyor olması sebebi ile paylaşımları diplomatik krizlere yol açabilmektedir varsayımı doğrulanmıştır. *Kariyerdışı Büyükelçilerin Tweet Paylaşım Alanları* alt başlığında değinilen Kavas'ın ve Küçükcan'ın tweet paylaşımlarının neden olduğu diplomatik krizler ulaşılan sonucun doğruluğunu kanıtlamaktadır ve kimi düşüncelere göre bu durum büyükelçilerin görevden alınmalarında da etkili olmuştur.

Bu aşamada çalışmanın verilerinin doğru bir şekilde analiz edilebilmesi adına ana başlıklar ve bunlara bağlı ikincil başlıklar incelenecek ve yorumlanacaktır.

Çalışma kapsamında ikinci ana başlık olan *Dijital Diplomasi* başlığında dijital diplomasi hakkında bilgi verilmiş ardından Twitter diplomasisi kavramı açıklanmış ve Twitter diplomasisinin yumuşak güç oluşturulmasındaki etkileri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre Twitter diplomasisinin diğer yeni nesil diplomasi türlerinden daha etkin olmasının bazı sebepleri; (1) Büyükelçilerin, vatandaşlar ile internetin var olduğu her ortamda aracısız, hızlı ve masrafsız bir şekilde iletişim kurabilmesi (2) Twitter'ın, kullanıcılarına büyükelçilere ait tweet içeriklerine yanıt verebilmesi veya yorumda bulunabilmesini sağlaması nedeni ile diplomaside monologdan diyaloga geçişe olanak tanınması (3) Büyükelçilerin kişisel hayatlarına dair görsellerin ya da büyükelçiliklerin düzenlediği etkinlikler kapsamında kaydedilen video görüntülerin ve fotoğrafların paylaşılmasının mümkün olması (4) Haber, duyuru, uyarı, propaganda, bilgi yayma, diyalog kurma ve gündem belirleme gibi iletileri maliyetsiz ve hızlı bir şekilde yayınlatabilmeleri (5) Yumuşak güç oluşturma ve diasporayı kuvvetlendirme noktasında Twitter'ın uygun bir diplomasi aracı olması (6) Twitter kullanımı ile imaj yaratılması ve itibarın korunması gibi etkenler sayılabilir.

Üçüncü ana başlık olan *Kariyerdışı Büyükelçiler ve Twitter Diplomasisi* başlığında Twitter'ı aktif kullanan büyükelçilerin tweetlerinin incelenmesi neticesinde elde edilen bulgular kapsamında *Göç ve Sığınmacı, Orta Doğu, Afrika, Terörizm ve Diaspora* alt başlıkları oluşturulmuş ve bu kavramlar hakkında büyükelçilerin tweetleri, retweetleri, beğenileri ve yorumları incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre büyükelçilerin yaptığı paylaşımlar ile Göç ve Sığınmacı, Orta Doğu, Afrika ve Terörizm kavramlarını yeterli ve etkili bir şekilde kullanılmadığı sonucuna ulaşıırken Diaspora kavramının etkili bir şekilde kullanıldığı gözlemlenmiştir. Öyle ki büyükelçilerin pek çoğu görev yapılan devletlerde diasporayı güçlendirmek adına yürütülen faaliyetleri büyükelçilikler bünyesinde yürütmekte ve bunları kişisel Twitter hesaplarından duyurmaktadır. Alt başlıklar perspektifinde ayrıntılı şekilde inceleme yapacak olursak; ilk alt başlık olan *Göç ve Sığınmacı* kavramlarını en çok kullanan büyükelçiler Tanzanya Büyükelçisi Dr. Mehmet Güllüoğlu ve eski Çad ve Senegal Büyükelçisi Prof. Dr. Ahmet Kavas olarak belirlenmiştir. Eski AFAD Başkanı ve Türk Kızılayı Genel Müdürlüğü görevlerini yürütmüş olan Mehmet Güllüoğlu'nun göç ve sığınmacı kavramlarına eski görevleri nedeni ile yabancı olmadığı ve bu konuların ilgi alanı olması nedeni ile paylaşımlar yaptığı düşünülmektedir. Ahmet Kavas'ın ise daha

önce Başbakanlık'ta Afrika ile ilgili konularda müşavirlik görevi yürütmesi nedeni ile göç ve sığınmacı konularında yoğun paylaşım yaptığı düşünülmektedir. *Orta Doğu* kavramı hakkında en fazla paylaşım yapan büyükelçi ise Cakarta Büyükelçisi Prof. Dr. Talip Küçükcan olarak tespit edilmiştir. Küçükcan'ın 2011-2014 yılları arasında Orta Doğu Araştırmaları Enstitüsü Müdürlüğü görevinde bulunmuş olması kavram hakkında yoğun tweet atmasının sebebi olarak görülmektedir. *Afrika* kavramı hakkında en fazla tweet atan büyükelçi Kamerun, Tunus ve Fas Büyükelçisi olarak görev yapmış olan Ömer Faruk Doğan'dır. Doğan'ın uzmanlık alanının Afrika olması ve sık sık Afrika kavramı hakkında demeçler vermesi nedeni ile bu konu hakkında yoğun paylaşım yaptığı düşünülmektedir. *Terörizm* kavramı hakkında en fazla paylaşım yapan büyükelçi eski Bakü Büyükelçisi Doç. Dr. Cahit Bağcı'dır. Bağcı'nın eski politikacı olması nedeni ile bu kavram üzerinde durduğu düşünülmektedir. Bir diğer alt başlık olan *Diaspora* kavramını en etkili kullanan büyükelçiler ise Prof. Dr. Talip Küçükcan ve Ozan Ceyhun olarak tespit edilmiştir. Küçükcan'ın diaspora üzerine akademik çalışmalarının bulunması nedeni ile bu kavram üzerinde durduğu düşünülürken; Ceyhun'un uzun yıllar Almanya'da yaşaması nedeni ile Türk diasporasının güçlendirilmesine önem verdiği düşünülmektedir.

Araştırmanın son ve dördüncü ana başlığı *Kariyerdışı Büyükelçilerin Twitter Diplomasisindeki Etkileri* başlığıdır. Belirlenen ana başlığın alt başlıkları olarak *propaganda*, *diyalog kurma*, *bilgi yayma* ve *gündem belirleme* kavramları ele alınmıştır. Araştırma neticesinde elde edilen bulgulara göre kariyerdışı büyükelçilerin propaganda yapma ve bilgi yayma konularında yetkin oldukları gözlemlenirken diyalog kurma ve gündem yaratma konusunda yeterli olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle diyalog kurulması alt başlığında ele alınan vatandaşlar ile iletişim kurulması konusunda kariyerdışı büyükelçilerin Twitter diplomasisini etkili kullanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında ulaşılan veriler neticesinde; çağımızın değişimi ve gerekleri sebebi ile Twitter'ın büyükelçiler için siyaset yapabilecekleri verimli ve nitelikli bir ortam olma özelliği taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Geleneksel diplomaside devletlerarası iletişim; devletler, bakanlıklar ve bürokratlar vasıtası ile yürütülürken dijital diplomasinin gelişimi ile iletişim kanalları değişmiş ve Twitter diplomasisi

önem kazanmıştır. Twitter diplomasisi, büyükelçilerin hem resmî kurumlar ile hem de vatandaşlar ile iletişim kurabilmesini sağlamaktadır. Diplomasi yapıcılar tarafından teknolojik gelişmelere uyum sağlanması yavaş ilerlemektedir ancak iletişim kanallarının açık, şeffaf ve doğrudan olması vatandaşların siyasete dâhil olmasını sağlamaktadır. Henüz yeni gelişim gösteren bir diplomasi alanı olması nedeni ile Twitter diplomasisi hakkında literatürde az çalışma bulunmaktadır. Kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanımının incelendiği ilk çalışma olması nedeni ile bu araştırmanın daha sonra yapılacak araştırmalara kaynak olması hedeflenmektedir.

Dünya vatandaşlarının sosyal medyadaki hızı ve sosyal medya trendlerini yakalamanın zorluğu düşünüldüğünde büyükelçilerin gündemi iyi takip etmesi ve hızlı olması gerektiği söylenebilir. Günümüzde dijital diplomasinin geldiği nokta itibari ile imaj yaratma ve yaratılan imajın korunabilmesi Twitter diplomasisi ile mümkündür. İmaj yaratılması ve geliştirilmesi bakımından geleneksel diplomasinin kalıpları yıkılmış ve bu görev büyükelçilerin vazifesi haline gelmiştir. Bu nedenle büyükelçilerin ulaşılabilir olması ve vatandaşlar ile iletişime geçmesi vatandaşlarda muhatap bulma noktasında büyükelçiye erişim sağlanabileceği düşüncesi ile daha samimi duygular uyandırmaktadır. Büyükelçilerin vatandaşlar ile iletişim kurmayı tercih etmesi büyükelçilerin paylaşımlarının daha fazla kitleye ulaşmasına ve etkileşim sayısının artmasına yol açacaktır.

Bu araştırmadan sonra yapılacak çalışmalarda; (1) Kariyerdışı büyükelçi ataması yapılan büyükelçiliklerin Twitter diplomasisi uygulamaları (2) Kariyerdışı büyükelçilerin dijital diplomasi oluşturulmasında kişisel Instagram hesaplarının kullanımının incelenmesi (3) Kadın ve erkek büyükelçiler olmak üzere iki kategoriye ayrılarak kariyerdışı büyükelçilerin Twitter kullanımları (4) Kariyer büyükelçiler ile kariyerdışı büyükelçilerin karşılaştırmalı Twitter kullanımları incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Abdülkadir Emin Önen. “Abdülkadir Emin Önen”. Erişim 02.05.2024. <https://eminonen.com.tr/>
- Adesina, S. Olubukola. “Foreign Policy In An Era Of Digital Diplomacy”. *Department of Political Science, University of Ibadan, Ibadan, Nigeria*. 19/3 (2016), 169-184.
- Baştan, Yücel. *Diplomaside Alan Genişlemesi: Dijital Diplomasi*. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler ABD, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- Bauböck, Rainer. Thomas Faist (Eds.), *Diaspora and Transnationalism: Concepts, Theories and Methods*, Amsterdam University Press: Amsterdam, 2010. Erişim 26.05.2024. https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/14318/Diaspora_and_Transnationalism.pdf
- Baysal, Tahir. “Protokol Kurallarının Kökenleri, Devlet Geleneğindeki Yeri ve Hukuki Metinlere Yansımaları”. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 3/11 (2022), 166-175.
- Bianet. “İrfan Neziroğlu Kimdir?”. Erişim 07.06.2024. <https://bianet.org/haber/dr-irfan-neziroglu-kimdir-37385>
- Birgün. “Tartışmalı İsim Senegal Büyükelçisi Oldu”. Erişim 07.06.2024. <https://www.birgun.net/haber/tartismali-isim-senegal-elcisi-oldu-296326>
- Biyografiyabeta. “Lütfullah Gökteş”. Erişim 07.06.2024. <https://www.biyografiya.com/biyografi/19103>
- Bjola, Corneliu - Holmes, Marcus. *Digital Diplomacy: Teory and Practice*. Routledge: 2015.
- Cliks of Digital. “We Are Social 2023 Global ve Türkiye Raporu”. Erişim 08.06.2023. <https://www.clicksus.com/we-are-social-2023-global-ve-turkiye-raporu>
- Cumhuriyet. “Ayşe Hilal Sayan Koytak Kimdir?”. Erişim 07.06.2024. <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/bilgi-teknolojileri-genel-mudurlugu-ayse-hilal-sayan-koytak-kimdir-ayse-hilal-sayan-koytak-kac-yasinda-nereli-2107742>
- Çakmak, Aydın. *Türk Dışışleri Teşkilatının Gelişimi: Hariciye Nezareti*. İstanbul: Ötüken Yayınları, 2020.

Çelik Varol, Merve- Varol, Erdem. “Kavram ve Kuramlarıyla Marshall McLuhan’a Bakış: Günümüzün Egemen Medya Araçları Ekseninde Bir Değerlendirme”. *International Journal of Cultural and Social Studies* 3/1 (2019), 137-158.

Datareportal. “Digital 2024: Global Overview Report”, (Erişim 01.06.2024). <https://datareportal.com/reports/digital-2024-global-overview-report>

Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Madde 25.

Dışişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Madde 35.

Dışişleri Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname/ KHK 206, Madde 25.

Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi, Madde 1/a.

Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi, Madde 13.

Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi, Madde 14.

Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi, Madde 8.

Ekici, Süleyman- Tuncel, Gökhan. “Göç ve İnsan”. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi* 5/9 (2015), 9-22.

Ekşi, Muharrem. *Kamu Diplomasisi ve AK Parti Dönemi Türk Dış Politikası*. Ankara: Siyasal Kitabevi, 2. Baskı, 2018.

Ergüven, Nasih Sarp. *Uluslararası Hukukta Diplomatik Ayrıcalıklar*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2008.

Gazete Duvar, “Çakarta Büyükelçisi, AK Parti'nin İlçe Başkanı Atamalarını Tebrik Etti”. Erişim 20.06.2024. <https://www.gazeteduvar.com.tr/cakarta-buyukelcisi-ak-partinin-ilce-baskani-atamalarini-tebrik-etti-haber-1640175>

GİB, Göç İdaresi Başkanlığı. “Göç İdaresi Başkanlığı Geçici Koruma”. Erişim 03.05.2024. <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

Güdekli, Ayşad. “Gündem Belirleme Kuramı Bağlamında Yazılı Basın İle Twitter Gündeminin Karşılaştırmalı Analizi”. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 35 (2016), 151-163.

Gümüşhane Biyografi Sitesi. “Ömer Faruk Doğan Kimdir?”. Erişim 06.06.2024. <https://gumushaneliler.net/omer-faruk-dogan/>

Gürdal, Elif. “Dijital Diplomatlar: Dijital Diplomaside Yeni Nesil Diplomatlar”. *Akademik İzdüşüm Dergisi* 6/1 (2021), 114-127.

Haifa University. “Ambassadors Online Program”. Erişim 06.06.2024. <https://compercenter.haifa.ac.il/index.php/en/conferences-3/ambassadors-online>

Hariciye Vekaleti Memurin Kanunu, Madde 2.

Hayden, Craig. *Digital Diplomacy*, USA: American University School of International Service, 2018.

Hazar, Numan. Küreselleşme Sürecinde Afrika ve Türkiye-Afrika İlişkileri, Ankara Usak Yayınları, 2011. Erişim 17.05.2024. https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=jM34AgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA1&dq=afrika+article&ots=KrdmQNBk3p&sig=VvFJ3oGfdcVKLyZsQrhdQVa8wGA&redir_esc=y#v=onepage&q=afrika%20article&f=false

Hocking, Brian.- Melissen, Jan. *Diplomacy and Digital Disruption*. NATO PD Forum 2016’da Sunulan Bildiri, Hilton Grand Place Brussels Hotel 2016, 1-5.

Hocking, Brian.- Melissen, Jan. *Diplomacy In The Digital Age*. Epub: *Netherlands Institute of International Relations Clingendael*, Temmuz. 2015. https://www.clingendael.org/sites/default/files/pdfs/Digital_Diplomacy_in_the_Digital%20Age_Clingendael_July2015.pdf

IOM Türkiye. “Veri ve Kaynaklar”. Erişim 26.05.2024. <https://turkiye.iom.int/tr/veri-ve-kaynaklar>

Kadim Bir Harp Yöntemi: Propaganda. ed. Strateji Düşünce ve Analiz Merkezi Şubat 2018. Erişim 21.05.2024. https://sdam.org.tr/image/foto/2018/02/15/Kadim-Bir-Harp-Yontemi-PROPAGANDA_1518683238.pdf

Karabulut, Bilal. “Sosyal Medya ve İletişim Alanında Yaşanan Dönüşüm: Twitter Diplomasisi Örneği”. *Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AKSOS)* 10 (2021), 105-119.

Karabulut, Bilal. *Güvenlik: Küreselleşme Sürecinde Güvenliği Yeniden Düşünmek*. Ankara: Barış Kitabevi, 2. Basım, 2015.

Karabulut, Bilal. *Uluslararası İlişkiler Kavramlar-Teoriler-Kurumlar*. Ankara: Barış Kitabevi, 2016.

Küçük, Evren. “Alafranga Bir Kavramın Dönüşümü: Hariciyeciler ve “Monşer” Tartışması”. *History Studies* 16/2 (2024). 225-244.

Manor, Ilan. “The Digitalization of Diplomacy: Toward Clarification of a Fractured Terminology”. Working Paper. Exploring Digital Diplomacy, (2017, August).

Manor, Ilan. Ambassadors as Digital Gatekeepers. Exploring Digital Diplomacy. Erişim 15.05.2024. Ambassadors as Digital Gatekeepers – Exploring Digital Diplomacy (digdipblog.com)

Melissen, Jan. *The New Public Diplomacy: Soft Power In International Relation*, Palgrave Macmillan, New York, 2005.

NTV. “İnternet olmasaydı Obama Kazanamazdı!”. Erişim 13.06.2023. <https://www.ntv.com.tr/turkiye/internet-olmasaydi-obama-kazanamazdi,RjX-GI6-wEWT7oen5IU8pg>

Nye, Joseph. *Yumuşak Güç*. (Çeviren: Rayhan İnan-Aydın), Ankara: BB101 Yayınları, 3. Baskı, 2020.

Özdal, Barış. “Dijital Diplomasi”. *Tesam Strateji*, (2023, Ocak), 24-28. <https://tesam.org.tr/wp-content/uploads/2023/02/Baris-Ozdal-.pdf>

Özdemir, Murat. “Dijital Diplomasi ve Sosyal Medya: Barış Pınarı Harekâtı Kapsamında Türkiye Washington Büyükelçiliğinin Twitter Kullanımı”. *Uluslararası Halkla İlişkiler ve Reklam Çalışmaları Dergisi* 3/2, (2020). 56-86.

Özel, Cengiz. “Yumuşak Güce Bütünsel Bakış”. *Güvenlik Bilimleri Dergisi* 7/1, (2018), 1-27.

Özlü, Özden. *Dijital Diplomasi ve Twitter*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 1. Basım, 2023.

Resmî Gazete, 01.05.1930/1485.

Resmî Gazete, 01.06.1938/2416.

Resmî Gazete, 02.08.2013/28724.

Resmî Gazete, 12.09.1984/18513.

Resmî Gazete, 17.05.1969/13201.

Resmî Gazete, 17.07.1927/635.

Resmî Gazete, 21.08.1942/5190.

Resmî Gazete, 26.05.1941/4817.

Salihi, Emin. “Dijital Diplomasi Faaliyeti Olarak Türk Büyükelçilerin Twitter Kullanımı: Avrupa Birliği Ülkelerinde Görev Yapan Türk Büyükelçiler Örneği”. *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi* 16/56 (2021). 545-569.

Sandre, Andreas. Twitter For Diplomats. *DiploFoundation ve Istituto Diplomatico*, 2013. https://issuu.com/diplo/docs/twitter_for_diplomats

Sönmezoğlu, Faruk. *Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi*. İstanbul: Der Yayınları, 6. Baskı, 2014.

Tatlıcıoğlu, Onur Yaşar. “Diplomatik İletişimde Liderlerin Rolü: Twiplomacy (Twitter Bağlamında) Bir Değerlendirme”. *Yeni Yüzyıl’da İletişim Çalışmaları Derneği* 4/6 (2023), 111-124.

TCDB, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı. “Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Tarihçesi”. Erişim 07.07.2023. <https://www.mfa.gov.tr/turkiye-cumhuriyeti-disisleri-bakanligi-tarihcesi.tr.mfa>

TCDB, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı. “Türkiye’nin Uluslararası Toplumun Terör ile Mücadelelerine Katkıları”. Erişim 18.05.2024. https://www.mfa.gov.tr/turkiye_nin-uluslararasi-toplumun-terorle-mucadele-cabalarina-katkilari.tr.mfa

The Manua., “What Is This Metaverse Mark Zuckerberg Speaks of?”. Erişim 06.06.2024. <https://www.themanual.com/culture/the-metaverse-explained/#:~:text=An%20embodied%20>

Tuncer, Hüner. *Eski ve Yeni Diplomasi*. Ankara: Ümit Yayıncılık, 2002.

TÜİK. “Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2023”. Erişim 02.10.2023. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2023-49407](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2023-49407)

Türkiye Cumhuriyeti Cakarta Büyükelçiliği. “Türkiye Cumhuriyeti Cakarta Büyükelçiliği Biyografisi”. Erişim 02.05.2024. <https://cakarta-be.mfa.gov.tr/Mission/Biography>

Türkiye Cumhuriyeti Darüsselam Büyükelçiliği. “Türkiye Cumhuriyeti Darüsselam Büyükelçiliği Biyografisi”. Erişim 02.05.2024. <https://darusselam-be.mfa.gov.tr/Mission/Biography>

Türkiye Cumhuriyeti Viyana Büyükelçiliği. Türkiye Cumhuriyeti Viyana Büyükelçiliği Biyografi. Erişim 02.05.2024. <https://viyana-be.mfa.gov.tr/Mission/Biography>

UNESCO Türkiye Milli Komisyonu. “UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Biyografi”. Erişim 02.05.2024. <https://www.unesco.org.tr/Pages/599/48/%C3%96zge%C3%A7mi%C5%9F>

Usta, Sefa- Ergün, Gülseren. “Göç ve Mülteci Olgusu: Kavramsal Çerçeve”. *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences* 6/24 (2020), 1063-1074.

Walking a Tightrope: How Ambassadors Meet the Demand of The Digital Society. Erişim 01.06.2024. Walking a Tightrope: How Ambassadors Meet the Demands of the Digital Society – Exploring Digital Diplomacy (digdipblog.com)

Webrazzi. “Twitter’da Çıkan İlk On Haber”. Erişim 13.06.2023. <https://www.haifa.ac.il/masters-degree-studies-departments-and-major-tracks-towards-a-masters-degree/?lang=en&csrt=16980309550500981181>

Webrazzi. “Twitter’da Dünya Liderlerinin Takipçi Sayıları ve Etkinliklerini İnceleyen Twiplomacy 2014 Raporu Yayımlandı”. Erişim 19.06.2023. <https://webrazzi.com/2014/06/25/twitter-dunya-liderleri-twiplomacy-2014/>

Westcott, Nicholas. “Digital Diplomacy: The Impact Of The Internet On International Relations”. *Oxford Internet Institute Research Report* 16 (2008).

Yağmurlu, Aslı. “Dijital Diplomasi: Kamu Diplomasisi Çerçevesinden Avrupa Birliği Üye Ülkeleri ve Türkiye Dışışleri Bakanlıkları İnternet Uygulamaları”. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi* 7/2 (Eylül 2019), 1267-1295.

Yaldız, Fırat- Küçük, Evren. “Türk Dışışleri Bürokrasisinde Değişen Normlar: Kariyerdışı Büyükelçi Atamalarının Yasal Arka Planı”. *Amme İdaresi Dergisi* 55/2 (2022), 89-118.

Yaldız, Fırat. “Diaspora Kavramı Bağlamında On İki Ada Türk Toplumu”. *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi* 5/2 (2014). 43-64.

Yaldız, Fırat. “Diaspora Kavramı: Tarihçe, Gelişme ve Tartışmalar”. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* Bahar 18 (2013), 289-318.

Yeğen, Ceren. “Medyanın Kamuoyu Oluşturma Ve Gündem Belirleme Rolü Üzerine: Sarai Sierra Haberleriyle Oluşturulan Yapay Gündem”, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6/12 (Kasım 2014), 21-46.

Yılmaz, Sait. “Yumuşak Güç ve Evrimi”. *Turan Stratejik Araştırmalar Dergisi* 3/12 (Sonbahar 2011), 31-36.

Yücel, Gökhan. “Dijital Diplomasi”. *TRT Akademi (Analiz/Değerlendirme)*, 1/2 (Temmuz 2016).

